

Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv (ITVT)

PÁSZTÓ

2024. december

MÁRKUS Mérnöki Kft.

✉ 3100 SALGÓTARJÁN, Május 1. út 73.

Tel/fax: 32-512-100, 32-412-100, E-mail: markus.mernoki.kft@gmail.com

Kaveczki
KAVECZKI TERV

KaveczkiTerv Mérnök Iroda Kft.

Vízgazdálkodási tervezés és szakértés
www.kaveczki.hu

Aláíró lap

Márkus Pál   **Generáltervező**
12-0097, 12-12092

Kaveczki Gergely   **Felelős tervező**
17-00695

Dr. Major Veronika   **Szakértő**
01-8343

Juhász Péter   **Szerkesztő**

Adatok és elérhetőségek:

Név: **MÁRKUS Mérnöki kft.**
Székhely: 3100 Salgótarján. Május 1. út 73.
Cégjegyzék szám: 12 09 005186
Ügyvezető: Márkus Pál
E-mail: markus.mernoki.kft@gmail.com
Telefon: 30/535-0144

Név: **KaveczkiTerv Kft.**
Székhely: Budapest, Bajnok u. 27, 1063
Cégjegyzék szám: 01 09 881846
Ügyvezető: Kaveczki Gergely
E-mail: gergo@kaveczki.hu
Telefon: 20/92227383

Tartalom

Rövidítések jegyzéke	7
Bevezető.....	8
1. Meglévő állapot ismertetése	10
1.1. A település általános bemutatása, vízgazdálkodási környezete	10
1.1.1. A település általános bemutatása, intézményi és társadalomföldrajzi ismertetése	11
1.1.2. A település elhelyezkedése a vízgyűjtőn, vízrajzi leírás	16
1.1.3. A település meteorológia, hidrometeorológia adottságai	27
1.2. A településhez tartozó monitoring rendszerek elemek, ezekhez tartozó adatbázisok.....	29
1.2.1. Hidrometeorológia mérőállomások	29
1.2.2. Felszíni vizek – mérőállomások.....	30
1.2.3. Felszín alatti vizek – mérőállomások.....	31
1.2.4. Aszály monitoring hálózat.....	32
1.3. A település vízgazdálkodási elemei	32
1.3.1. Ivóvízellátás, vízbázis védelem	32
1.3.2. Szennyvízelvezetés és tisztítás	42
1.3.3. Települési csapadékvíz-gazdálkodás, helyi vízkárelhárítás	47
1.3.4. Termál és fürdővíz gazdálkodás, melegvíz és geotermikus-energia hasznosítás, rekreációs vízfelületek.....	63
1.3.5. Árvízvédelem	63
1.3.6. Dombvidéki, síkvidéki vízrendezés	65
1.3.7. Területi vízviSSzatartás, térségi vízelosztás, tógazdálkodás.....	70
1.3.8. Mezőgazdasági vízgazdálkodás, belvízgazdálkodás	72
1.3.9. Vízminőség, vizes élőhelyek védelme	73
1.4. Intézmények, partnerség	77
1.4.1. Vízügyi hatóság	77
1.4.2. Illetékes vízügyi szakigazgatási szerv	78
1.4.3. Víziközmű szolgáltató.....	80
1.4.4. Önkormányzat vízgazdálkodással összefüggő feladatai és hatáskörei	80
1.4.5. Egyéb vízgazdálkodással érintett szervezetek.....	81
2. Szabályozási környezet, követelmények és kötelezettségek	82
2.1. Terület-rendezési és fejlesztési tervek	82
2.1.1. Országos Területrendezési Terv.....	82
2.1.2. Nógrád Megye Területrendezési Terve	82
2.1.3. Települési tervek.....	83
2.1.3.1. Helyi Építési Szabályzat.....	84
2.1.3.2. Településfejlesztési koncepció és integrált településfejlesztési stratégia (ITS) 92	
2.1.3.2.1. Településfejlesztési koncepció.....	92
2.1.3.2.2. Integrált Településfejlesztési Stratégia	93
2.1.4. Egyéb a település vízgazdálkodását érintő szakpolitikai kötelezettségek .	94
2.1.4.1. Települési környezetvédelmi program	94
2.1.4.2. Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv.....	94
2.1.4.3. Közlekedésfejlesztési - Mobilitási terv	95
2.1.4.4. Tájképvédelmi terv (tájrendezési terv).....	95

2.2.	<i>A település érintettsége a vízgazdálkodási tervekben</i>	95
2.2.1.	<i>Vízgyűjtő gazdálkodási tervi követelmények (KJT, VGT)</i>	95
2.2.1.1.	<i>Felszíni vizek</i>	96
2.2.1.2.	<i>Felszínalatti vizek</i>	96
2.2.2.	<i>Nagyvízi mederkezelési terv (NMT)</i>	99
2.2.3.	<i>Árvízi kockázatkezelési terv (ÁKK)</i>	99
2.2.4.	<i>Települési vízkárelhárítási terv</i>	99
2.2.4.1.	<i>Az önkormányzat vízkárelhárítási szervezete</i>	102
2.2.4.2.	<i>Polgármester felkészítése</i>	103
2.2.5.	<i>Klímaváltozás és klímaalkalmazkodás</i>	104
2.2.5.1.	<i>A klímaváltozás várható területi hatásai</i>	104
2.2.5.2.	<i>Hőmérsékleti szélsőségek – hőségnapok számának növekedése</i>	104
2.2.5.3.	<i>Száraz időszakok hosszának növekedése, aszályosság</i>	106
2.2.5.4.	<i>Hirtelen lezúduló nagy mennyiségű csapadék gyakoriságának és intenzitásának növekedése</i>	107
2.2.6.	<i>A terület klímaalkalmazkodással összefüggő vízgazdálkodási kötelezettségei</i>	108
3.	A településfejlesztéshez kapcsolódó vízgazdálkodási célok, stratégia, feladatok meghatározása	110
3.1.	<i>A település vízgazdálkodási állapotának értékelése</i>	110
3.2.	<i>A település vízgazdálkodásának jövője</i>	113
3.3.	<i>Fejlesztési, fejlesztendő területek, ehhez kapcsolódó feladatok beazonosítása</i>	115
3.4.	<i>A település előkészítés alatt lévő fejlesztési programjai</i>	120
3.5.	<i>A település integrált vízgazdálkodásával összefüggő feladatok</i>	128
3.5.1.	<i>A közös vízgyűjtő területen elhelyezkedő települések koordinációja</i>	128
3.5.2.	<i>Az ITVT megvalósításának nyomon követése, módosítása, felülvizsgálat</i> 128	
	AZ ITVT MELLÉKLETEI	129
	Felhasznált irodalom	129
	Hivatkozott jogszabályok	129
	Mellékletek	131
	Az ITVT terv mellékletei	131
	AZ ITVT térképi mellékletei	131
	AZ ITVT törzsszöveg mellékletei	131

Ábra jegyzék

1. ÁBRA.	<i>PÁSZTÓ VÁROSRÉSZEI</i>	10
2. ÁBRA.	<i>PÁSZTÓ MEGYÉN BELÜLI ELHELYEZKEDÉSE</i>	15
3. ÁBRA.	<i>A TELEPÜLÉS KÖZIGAZGATÁSI HATÁRA ÉS KÖRNYEZŐ TELEPÜLÉSEK TÉRKÉPE</i>	16
4. ÁBRA.	<i>A TELEPÜLÉS FELSZÍNI VIZEI</i>	17
5. ÁBRA.	<i>A TELEPÜLÉS FELSZÍNI VIZEI – A ZAGYVA-PATAK ÉS KÖVICSES-PATAK ALSÓ TERÜLETE</i>	18
6. ÁBRA.	<i>A TELEPÜLÉS FELSZÍNI VIZEI – KÖVICSES-PATAK FELSŐ TERÜLETE</i>	19
7. ÁBRA.	<i>A TELEPÜLÉS FELSZÍNI VIZEI – KÖVICSES-PATAK KÖZÉP ÉS A HASZNOSI VÍZTÁROZÓ TERÜLETE</i>	20
8. ÁBRA.	<i>A TELEPÜLÉS FELSZÍNI VIZEI – MUZSLA-PUSZTAI TÁROZÓ TERÜLETE</i>	21
9. ÁBRA.	<i>PÁSZTÓ VÍZGYŰJTŐ TERÜLETEI</i>	24

10. ÁBRA. A TELEPÜLÉST ÉRINTŐ VÍZGAZDÁLKODÁSI EGYSÉG ELHELYEZKEDÉSE MAGYARORSZÁG VÍZGAZDÁLKODÁSI EGYSÉGEINEK RENDSZERÉBEN	26
11. ÁBRA. A TELEPÜLÉST ÉRINTŐ VÍZGAZDÁLKODÁSI EGYSÉG (2-10 ZAGYVA ALEGYSÉG) ÁTTEKINTŐ ÁBRÁJA ...	27
12. ÁBRA. ELŐNTÉSVESZÉLYES ÉS BEAVATKOZÁST IGÉNYLŐ TERÜLETEK PÁSZTÓ-MÁTRAKERESZTES (2. TERVLAPSOROZAT) (1).....	52
13. ÁBRA. ELŐNTÉSVESZÉLYES ÉS BEAVATKOZÁST IGÉNYLŐ TERÜLETEK PÁSZTÓ-HASZNOS (2. TERVLAPSOROZAT) (2).....	53
14. ÁBRA. ELŐNTÉSVESZÉLYES ÉS BEAVATKOZÁST IGÉNYLŐ TERÜLETEK PÁSZTÓ (2. TERVLAPSOROZAT) (4)	55
15. ÁBRA. ELŐNTÉSVESZÉLYES ÉS BEAVATKOZÁST IGÉNYLŐ TERÜLETEK PÁSZTÓ-MUZSLA (2. TERVLAPSOROZAT) (4).....	59
16. ÁBRA. ELŐNTÉSVESZÉLYES ÉS BEAVATKOZÁST IGÉNYLŐ TERÜLETEK A II. VÍZGYŰJTŐN	66

Táblázatok jegyzéke

1. TÁBLÁZAT. A KJT SZERINT A PRIORITÁSOK SZAKTERÜLETI KAPCSOLATRENDSZERE	9
2. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS FŐBB STATISZTIKAI ADATAI*	13
3. TÁBLÁZAT. JELENTŐSEBB HELYI VÁLLALKOZÁSOK*	14
4. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS VÍZGAZDÁLKODÁSI SZEMPONTÚ ÉRINTETTSÉGE ÉS BESOROLÁSA	16
5. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS TAVAI, TÁROZÓI	22
6. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS TERÜLETÉN TALÁLHATÓ RÉSZ-VÍZGYŰJTŐK	24
7. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS VÍZFOLYÁSAI	25
8. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS ÁLLÓVIZEI.....	25
9. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS FŐBB METEOROLÓGIAI ADATAI*	28
10. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS CSAPADÉK ADATAI (SZÉCSÉNY)	29
11. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS CSAPADÉK INTENZITÁS ADATAI*.....	29
12. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS KÖZELÉBEN ÜZEMELŐ HIDROMETEOROLÓGIAI ÁLLOMÁS	29
13. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉSEN ÜZEMELŐ FELSZÍNI VÍZ – TÖRZSÁLLOMÁS	30
14. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉSEN ÜZEMELŐ FELSZÍNI VÍZ – ÜZEMI ÁLLOMÁS	30
15. TÁBLÁZAT. VKI VÍZMINŐSÉGI MONITORING PONTOK	30
16. TÁBLÁZAT. FELSZÍNALATTI ÉSZLELŐ HÁLÓZAT	31
17. TÁBLÁZAT. FELSZÍNALATTI ÉSZLELŐ HÁLÓZAT	31
18. TÁBLÁZAT. ASZÁLYMONITORING ÁLLOMÁS	32
19. TÁBLÁZAT. PÁSZTÓ LAKOTT TERÜLETEINEK KÖZÜZEMI ELLÁTOTTSÁGA	33
20. TÁBLÁZAT, PÁSZTÓ VÍZBÁZISAI	33
21. TÁBLÁZAT. PÁSZTÓ VÁROSI VM. ÜZEMSZERŰEN MŰKÖDŐ KUTJAI (1)	35
22. TÁBLÁZAT. PÁSZTÓ VÁROSI VM. ÜZEMSZERŰEN MŰKÖDŐ KUTJAI (2)	36
23. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS IVÓVÍZELLÁTÁSÁRA VONATKOZÓ FŐBB ADATOK (1).....	39
24. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS IVÓVÍZELLÁTÁSÁRA VONATKOZÓ FŐBB ADATOK (2).....	40
25. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS IVÓVÍZELLÁTÁSÁRA VONATKOZÓ FŐBB ADATOK (3).....	40
26. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS IVÓVÍZELLÁTÁSÁRA VONATKOZÓ FŐBB ADATOK (4).....	40
27. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS KIEMELT INTÉZMÉNYI, IPARI FOGYASZTÓI.....	41
28. TÁBLÁZAT. AZ IVÓVÍZELLÁTÁSSAL KAPCSOLATOS FELADATOK ÖSSZEGRÉSE	41
29. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS SZENNYVÍZELVEZETÉSÉRE VONATKOZÓ FŐBB ADATOK (1)	44
30. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS SZENNYVÍZELVEZETÉSÉRE VONATKOZÓ FŐBB ADATOK (2)	45
31. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS SZENNYVÍZELVEZETÉSÉRE VONATKOZÓ FŐBB ADATOK (3)	45
32. TÁBLÁZAT. A SZENNYVÍZTELEP JELLEMZŐI.....	45
33. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS KIEMELT INTÉZMÉNYI, IPARI SZENNYVÍZKIBOCSÁTÓI	45
34. TÁBLÁZAT. A SZENNYVÍZ GYŰJTÉSSEL ÉS KEZELÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK ÖSSZEGRÉSE	46
35. TÁBLÁZAT. PÁSZTÓ CSAPADÉKVÍZ HÁLÓZATA	47
36. TÁBLÁZAT PÁSZTÓ VÍZGYŰJTŐ TERÜLETEI	47
37. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS CSAPADÉKVÍZELVEZETŐ RENDSZERÉRE VONATKOZÓ FŐBB ADATAI	60
38. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉSI CSAPADÉKVÍZ GAZDÁLKODÁSSAL KAPCSOLATOS FELADATOK ÖSSZEGRÉSE	61

39. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS TERMÁL ÉS FÜRDŐVÍZ GAZDÁLKODÁSÁRA VONATKOZÓ FŐBB ADATOK	63
40. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS HÉVÍZKÚTJAI	63
41. TÁBLÁZAT. AZ ÁRVÍZVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK ÖSSZEGZÉSE	65
42. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS DOMBVIDÉKI, SÍKVIDÉKI VÍZRENDEZÉSÉRE VONATKOZÓ FŐBB ADATOK	67
43. TÁBLÁZAT: A TELEPÜLÉS FELSZÍNI VIZEINEK VAGYONKEZELŐI	68
44. TÁBLÁZAT. VÍZKIVÉTELEK	69
45. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS SÍKVIDÉKI VÍZRENDEZÉSÉRE VONATKOZÓ FŐBB ADATOK	69
46. TÁBLÁZAT. A DOMBVIDÉKI VÍZRENDEZÉssel KAPCSOLATOS FELADATOK	69
47. TÁBLÁZAT. TÁROZÓK	71
48. TÁBLÁZAT. HORGÁSZTAVAK	71
49. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS TÓGAZDÁLKODÁSÁRA VONATKOZÓ FŐBB ADATOK	71
50. TÁBLÁZAT. A TERÜLETI VÍZVISSZATARTÁSSAL, TÉRSÉGI VÍZELOSZTÁSSAL ÉS TÓGAZDÁLKODÁSSAL KAPCSOLATOS FELADATOK	72
51. TÁBLÁZAT. FELSZÍNI VIZEK JELLEMZŐI	73
52. TÁBLÁZAT. FELSZÍNI VIZEK VÍZMINŐSÉGI BESOROLÁSA, ÁLLAPOTA	74
53. TÁBLÁZAT. FELSZÍNI ALATTI VIZEK ÁLLAPOTA	75
54. TÁBLÁZAT. TERMÉSZETVÉDELMI OLTALOM ALATT ÁLLÓ TERÜLETEK: VÍZFOLYÁSOK ÉRINTETTSÉGE	75
55. TÁBLÁZAT. TERMÉSZETVÉDELMI OLTALOM ALATT ÁLLÓ TERÜLETEK: ÁLLÓVÍZ ÉRINTETTSÉGE	75
56. TÁBLÁZAT. TERMÉSZETVÉDELMI OLTALOM ALATT ÁLLÓ TERÜLETEK: FELSZÍN ALATTI VÍZTESTEK ÉRINTETTSÉGE	76
57. TÁBLÁZAT. BARLANGOK FELSZÍNI VÉDŐÖVEZETIE	76
58. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉS VÍZRENDSZEREIT ÉRŐ PONTSZERŰ TERHELÉSEK	76
59. TÁBLÁZAT. A VÍZMINŐSÉG VÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK ÖSSZEGZÉSE	76
60. TÁBLÁZAT. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÉS A VIZIG FELADATI KAPCSOLAT RENDSZERE	78
61. TÁBLÁZAT. A HELYI ÉPÍTÉSI SZABÁLYZATTAL ÉS A TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVVEL KAPCSOLATOS FELADATOK ÖSSZEGZÉSE	92
62. TÁBLÁZAT. A MEGYEI FENNTARTHATÓ ENERGIA ÉS KLÍMA AKCIÓTERVBEN MEGFOGALMAZOTT, AZ ITVT-VEL KAPCSOLATOS FELADATOK ÖSSZEGZÉSE	95
63. TÁBLÁZAT. A VGT-BEN MEGFOGALMAZOTT CÉLKITŰZÉSEK	96
64. TÁBLÁZAT. FELSZÍNALATTI VÍZTESTEK ÁLLAPOTA ÉS CÉLKITŰZÉSEK	96
65. TÁBLÁZAT. A VGT-BEN MEGFOGALMAZOTT FELADATOK ÖSSZEGZÉSE	97
66. TÁBLÁZAT. A KDVVIZIG ELÉRHEŐSÉGE	100
67. TÁBLÁZAT. A TELEPÜLÉSI VÍZKÁR TERVBEN MEGFOGALMAZOTT FELADATOK ÖSSZEGZÉSE	101
68. TÁBLÁZAT. A HŐSÉGNAPOK SZÁMA	106
69. TÁBLÁZAT. ARIDITÁSI INDEX ÉRTÉKEI	106
70. TÁBLÁZAT. TAVASZI-NYÁRI CSAPADÉKOS NAPOK SZÁMA	107
71. TÁBLÁZAT. A 20 MM-T MEGHALADÓ MENNYISÉGŰ CSAPADÉKKAL ÉRINTETT NAPOK ÉVES ÁTLAGOS SZÁMA	107
72. TÁBLÁZAT. A MAXIMÁLIS NAPI CSAPADÉK 50-ÉVES VISSZATÉRÉSŰ ÉRTÉKE	108
73. TÁBLÁZAT. A KLÍMAVÁLTOZÁSSAL ÉS KLÍMAALKALMAZKODÁSSAL KAPCSOLATOS FELADATOK	109
74. TÁBLÁZAT: A MEGFELELŐ ÁLLAPOTBAN ÉS A FEJLESZTÉSRE SZORULÓ TERÜLETEK	111
75. TÁBLÁZAT. FEJLESZTENDŐ TERÜLETEKET, ÉRINTETT VÍZGAZDÁLKODÁSI ELEMÉK ÉS TELEPÜLÉSRESZEK (1)	115
76. TÁBLÁZAT. FEJLESZTENDŐ TERÜLETEKET, ÉRINTETT VÍZGAZDÁLKODÁSI ELEMÉK ÉS TELEPÜLÉSRESZEK (2)	116
77. TÁBLÁZAT. FEJLESZTENDŐ TERÜLETEKET, ÉRINTETT VÍZGAZDÁLKODÁSI ELEMÉK ÉS TELEPÜLÉSRESZEK (3)	117
78. TÁBLÁZAT. FEJLESZTENDŐ TERÜLETEKET, ÉRINTETT VÍZGAZDÁLKODÁSI ELEMÉK ÉS TELEPÜLÉSRESZEK (4)	118
79. TÁBLÁZAT. FEJLESZTENDŐ TERÜLETEKET, ÉRINTETT VÍZGAZDÁLKODÁSI ELEMÉK ÉS TELEPÜLÉSRESZEK (5)	119
80. TÁBLÁZAT. PROGRAMOK FELADATOK SORRENDISÉGE, EGYMÁSRA HATÁSA (1)	122
81. TÁBLÁZAT. PROGRAMOK FELADATOK SORRENDISÉGE, EGYMÁSRA HATÁSA (2)	123
82. TÁBLÁZAT. PROGRAMOK FELADATOK SORRENDISÉGE, EGYMÁSRA HATÁSA (3)	124
83. TÁBLÁZAT. PROGRAMOK FELADATOK SORRENDISÉGE, EGYMÁSRA HATÁSA (4)	125
84. TÁBLÁZAT. PROGRAMOK FELADATOK SORRENDISÉGE, EGYMÁSRA HATÁSA (5)	126
85. TÁBLÁZAT. PROGRAMOK FELADATOK SORRENDISÉGE, EGYMÁSRA HATÁSA (6)	127

Rövidítések jegyzéke

ÁKK	–	Árvízi kockázatkezelési terv
BM	–	Belügyminisztérium
BP.	–	bal part
DK	–	dél-kelet
tkm	–	töltés kilométer
EOV	–	Egységes országos vetület
fkm	–	folyamklóméter
GPRS	–	General Packet Radio Service
HÉSZ	–	Helyi Építési Szabályzat
ITVT	–	Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv
JP.	–	jobb part
KJT	–	Kvassay Jenő Terv
KvVM–	–	Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium
LNV	–	eddig előfordult legnagyobb vízállás
MÁSZ	–	Mértékadó árvízszint
mBf	–	méter Balti felett
NAS	–	Nemzeti Alkalmazkodási Stratégia
NATÉR	–	Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer
NÉBIH	–	Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal
NMKI	–	Nógrád Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
NMT	–	Nagyvízi mederkezelési terv
NMTrT	–	Nógrád Megye Területrendezési Tervét
OGY	–	Országgyűlési
OMSZ	–	Országos Meteorológiai Szolgálat
OTÉK	–	Országos településrendezési és építési követelmények
OTrT-t	–	Országos Területrendezési Tervet
OVF	–	Országos Vízügyi Főigazgatóság
p.	–	porózus
pt.	–	porózus és hasadékos termál
SECAP	–	Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv
sp.	–	sekély porózus
SZT	–	Szabályozási Terv
TSZT	–	Településszerkezeti Terv
VGT	–	vízgazdálkodási terv
VIZIG	–	Vízügyi Igazgatóság
VOR	–	Vízügyi Objektumazonosító Kód

Bevezető

Napjainkban a klímavédelem az Európai Unió célkitűzéseit tekintve is egyre inkább kiemelt szerepet kap. Ez a tény, valamint a változó meteorológiai, hidrometeorológiai, természeti körülmények, a tartósan aszályos vagy csapadékos időszakok váltakozása, a hirtelen, nagy intenzitású, heves esőzések hatására kialakuló villámárvizek, de a korlátozott édesvízkészletek fokozott védelmének szükségessége és az ivóvíz körülmények felhasználásának kérdései egyaránt rávilágítanak a településszintű vízgazdálkodás fontosságára és időszerűségére. Pásztó város megfelelő vízgazdálkodása közös érdek. Ennek megfelelően tisztában kell lennie a terület meglévő vízgazdálkodási adottságaival, erősségeivel, gyengeségeivel. Pásztó város vízgazdálkodási helyzete, kitettsége nagyban befolyásolja a fejlődést, a fejleszthetőséget. Ezért is elsődleges a település számára, hogy egységes szerkezetben, integráltan kezelje vízgazdálkodását.

Az Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv (ITVT) Pásztó település számára készül.

Az ITVT Pásztó környezeti, társadalmi és szociális, a vízzel és víz állapotokkal kapcsolatos igényeit kielégítő olyan (digitális alapon is működőképes) vízgazdálkodási alapidokumentum, mely hosszú távú, gazdaságilag és környezetileg is fenntartható vízgazdálkodási feladatokat és azok alapjait rögzíti úgy, hogy az működtethető, tartalékkal rendelkező rendszerben formálódik meg. Az ITVT feladata feltárni és egységes szerkezetbe gyűjteni Pásztó város vízgazdálkodással összefüggő tevékenységeit, azok kapcsolatait, kihatásait a településfejlesztésre. Az ITVT alapidokumentuma kell, hogy legyen a településen belüli vízgazdálkodással, vízépítéssel összefüggő tevékenységeknek, ebből levezethetően az egyes részelemek megvalósításának. Az ITVT-ben meghatározott célok, feladatok, összefüggések és prioritások települési, testületi jóváhagyása alapján a településfejlesztés részévé kell, hogy váljanak, annak figyelemmel követése, időszakos felülvizsgálata mellett.

Az ITVT a Kvassay Jenő Tervben (KJT) megfogalmazott prioritások szerint veszi számba a település vízgazdálkodással kapcsolatos teendőket. A lenti táblázat a súlyponti feladatok szakterületi kapcsolat rendszerét mutatja be.

1. táblázat. A KJT szerint a prioritások szakterületi kapcsolatrendszere

KJT prioritásai	Elsődlegesen érintett szakterületek
1. Minőségi víziközmű-szolgáltatás (ivóvízellátás, szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás), csapadékvíz-gazdálkodás	Ivóvízellátás Szennyvízelvezetés és tisztítás Települési csapadékvíz-gazdálkodás,
2. A vizek állapotának fokozatos javítása, a jó állapot elérése	Vízkészlet-gazdálkodás (minőség) A vizekkel kapcsolatos élőhelyek védelme, vízbázis-védelem Szennyvízelvezetés és tisztítás Mezőgazdasági vízgazdálkodás
3. Kockázat megelőző ár- és belvízvédelem	Árvízvédelem, belvízvédekezés
4. Visszatartás a vizeink jobb hasznosítása érdekében	Vízkészlet-gazdálkodás Árvízvédelem Síkvidéki vízrendezés, belvízvédekezés Csapadékvíz-gazdálkodás Aszálykár-elhárítás Mezőgazdasági vízgazdálkodás
5. A társadalom és a víz viszonyának a javítása (mind egyéni, mind gazdasági, mind döntéshozói szinten)	Oktatás, képzés, szemléletformálás
6. A vízgazdálkodás stratégiai irányításának a megújítása (integrált vízgazdálkodási szervezetrendszer, tervezés és szabályozás, a hazai vízgazdálkodási tudományos kutatás és oktatás fejlesztése, nemzetközi tevékenységünk bővítése)	Jogalkotás A vízvagyon vagyon kezelése, igazgatása Hatósági felügyelet Vízi infrastruktúra vagyonkezelése, fejlesztése, működtetése Tudomány, innováció
7. A vízgazdálkodás gazdaságsszabályozási rendszerének megújítása	Gazdasági szabályozás

1. Meglévő állapot ismertetése

1.1.A település általános bemutatása, vízgazdálkodási környezete

Pásztó az Észak-Magyarország régióban, Nógrád vármegyében, a Pásztói járásban helyezkedik el, természet-földrajzilag:

Nagytáj: Északi-középhegység

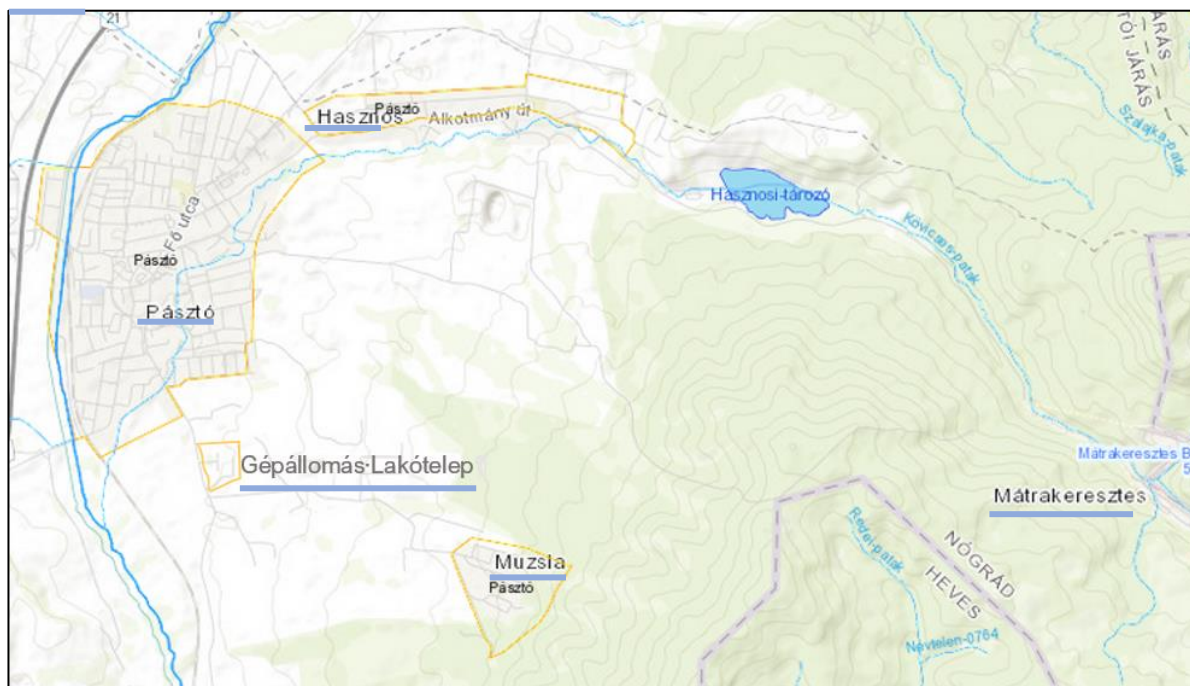
Középtáj: Cserhát vidék

Kistájcsoport: Zagyva völgye

A város a Cserhát délkeleti és a Nyugat-Mátra lábánál fekszik a Kövicses-patak és a Zagyva partján. A várost nyugatról a Zagyva-folyó völgye, keletről pedig a Mátra 700-800 méteres hegykoszorúi határolják. Északról és délről a Zagyva folyó völgye nyitott. A várostól a megyeszékhely Salgótarján 22 kilométerre, Budapest körülbelül 90 kilométerre helyezkedik el. Tengerszint feletti magassága kb. 171 méter. A Zagyva-patak és a Kövicses-patak által határolt dombhát 10-30 m magasan emelkedik ki a környezetéből. A térségnek a 21-es út biztosít összeköttetést Salgótarján, illetve az M3-as autópályá, és így az ország távolabbi részei felé.

A város településszerkezete tagolt, elnyújtott, a korábban önálló települések ma is különálló városrészeket alkotnak. Hasznos fokozatosan összenőtt Pásztóval, de Mátrakeresztes – nagy távolsága miatt – továbbra is különálló városrész. Pásztó belterületi városrészei:

- Pásztó város
- Pásztó-Hasznos
- Pásztó-Mátrakeresztes
- Pásztó-Muzsla

1. ábra. Pásztó városrészei

A város a közigazgatási területét keletről Mátraszentimre, Gyöngyösoroszi, Gyöngyöstarján, Gyöngyöspata, északról Tar és Mátraszőlős, délről Szurdokpuspöki, nyugatról pedig Csécse, Ecseg és Kozárd határolja.

Vízrajz

A bővebb csapadék és jó lefolyási viszonyok miatt a terület forrásokban gazdag, vízhálózata sűrű. A város csapadékvizeinek végső befogadója a patakokon és a csatornarendszeren keresztül a Zagyva patak (mellékágai: Puskás/Butykás-patak, Névtelen 0680, Névtelen 0737/Zemán-völgyi vízfolyás, Hideg-völgyi vízfolyás/Névtelen 0795, Névtelen 0794 és a Köviceses-patak). Köviceses-patak a keleti területekről vezeti le a vizeket a Zagyva-patakba (mellékágai: Névtelen 0752, Csörgő-patak, Kis-völgyi-patak, Ravasz-patak/Tó-réti patak, Névtelen 0790, Névtelen 0766)

A Köviceses-patakon található a Hasznosi tározó, mely ivóvízzel látja el a régiót. A város déli részén, a Muzsla városrész területén fekszik a Muzsla-pusztai víztározó.

Pásztó város önkormányzata a belterületén mintegy 66 200 km hosszú földárkot és burkolt árkot kezel.

Az árvizeket okozó lefolyás alapján elkülöníthetők a hóolvadásból és a heves záporok kapcsán kialakuló árhullámok. A tavaszi hóolvadásból származó, esővel kísért lefolyás elsősorban a nagy vízmennyisége és tartóssága miatt jelent nagy veszélyt.

A záporból keletkező lefolyás okozta árhullámok esetében a tapasztalatok azt mutatják, hogy az 50 mm-t meghaladó napi csapadékok általában nagyintenzitású záporokkal érkeznek, legtöbbször a május és augusztus közötti időszakban. Az ezeket a záporokat a vízgyűjtőn – különösen a domb és hegyvidéki térszíneken – magas lefolyási hányad (tényező) jellemzi, mert a csapadéknak nincs ideje a talajba beszivárogni, ezért annak felszínén mozogva, rövid összegyülekezési idővel érkezik a vízfolyásokba, nagymennyiségű hordalékot ragadva magával.

Felszínközeli vizek

A város területén a talajvíz a patakmedrek közelében jellemzően 2-5 m között ingadozik. A völgytalpaktól távolodva, a magasabb felszínek alatt 5-10 m, illetve helyenként 10-20 m, esetenként még nagyobb mélységben tárható fel.

Felszín alatti vizek

A rétegvizek mennyisége meglehetősen csekély, elsősorban a rétegek tározóképességének korlátozottsága miatt. Az artézi kutak sekélyek és vízszegények.

A Zagyva-Tarna vízrendszer hegyvidéki területei a Cserhát, a Karancs-Medves vidék és a Mátra, forrásokban gazdag, vízhozamuk igen változó, nagymértékben függ a csapadék mennyiségétől. A Mátra tömbjét felépítő vulkáni eredetű vízzáró kőzetfelszínt, kis mélységű fedőréteg borítja.

1.1.1. A település általános bemutatása, intézményi és társadalomföldrajzi ismertetése

A település és közigazgatási környezetének bemutatása

Pásztó város közigazgatásilag a Észak-Magyarország Régióhoz és ezen belül Nógrád megyéhez és a Pásztói járáshoz tartozik. A település a megye délkeleti szélén helyezkedik el. A város északról Mátraszőlős és Tar községekkel, keletről Mátraszentimre és Gyöngyösorosi községekkel, délkeletről Gyöngyöstarján községgel, délről Gyöngyöspata várossal és Szurdokpüspöki községgel, délnyugatról Csécse községgel, nyugatról Ecseg és Kozárd községekkel határos. Pásztó területe 72,6 km², ebből belterület 6,49 km².

A település intézményi ellátottsága nagyon jónak mondható. A nevelést, oktatást egy bölcsőde, a tagóvodákkal együtt 4 óvoda, 2 általános iskola, alapfokú művészeti iskola (zeneiskola), a Mikszáth Kálmán Líceum (gimnázium és kollégium) és az Alapítványi Közgazdasági Szakközépiskola biztosítja. Külön említendő a megyei fenntartású Pásztói Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, amely fő működési területe a fizikailag, szellemileg visszamaradott gyermekek fejlesztése. Pásztón működik a 175 ágyas Margit Kórház és a számos szociális feladatot ellátó Pásztói Gondozási Központ. A kultúra ápolása a Teleki László Városi Könyvtár és Művelődési Központ intézményi keretei között történik, továbbá, a városi múzeumban, valamint a Hasznosi és Mátrakeresztesi Művelődési házban.

A település bemutatása

Pásztó, mint település és mint város is több évszázados múltra tekint vissza. A település a Zagyva menti „országút” (jelenleg a Tar felé vezető 24105 j. összekötő út, illetve a Szurdokpüspöki felé vezető 2407 j. összekötő út) mellé települt, tisztes távokra a Zagyva-patak bal partjától. A régi országút - mely jelenleg a belterületen a Fő utcát és a Gyöngyösi utcát jelenti -, ma is meghatározó településszerkezeti tényező. Ugyancsak jelentős a Mátraszentimre felé vezető 2408 j. összekötő út, mivel ennek két oldalán fekszik „Hasznos” egyéb belterületi településrész, amely valaha önálló település volt, de mára már szinte teljesen összeépült a központi belterülettel. A Zagyva völgyet követő 81. sz. vasútvonal később épült, és ugyanígy a Zagyva jobb partján vezető 21. sz. főút, amely mellé csak néhány évtizede terjeszkedett ki a település.

A lakókörnyezet, termelő ipar, mezőgazdaság, turizmus

A településkép meglehetősen változatos. A történelmi városmagban az intézményi jellegű épületek és a társasházak dominálnak. A városközponttól kifelé haladva zömébe egy-, vagy kétlakásos lakóépületekkel jellemezhető kertvárosias lakóövezetek fordulnak elő, helyenként különleges, vagy ipari jellegű esetleg társasházak övezetekkel váltakozva. A város északi, nyugati és déli peremén jelentős nagyságú gazdasági (ipari és kereskedelmi, szolgáltató) övezetek helyezkednek el, változó kihasználtsággal. A gazdasági övezetek jelentős területi aránya is utal a város iparosodott voltára, amely a legnagyobb helyi vállalkozások összetételében (ld. alább) is megnyilvánul. Hasznos településrész, a Pásztóval lassanként egybeépült egykor önálló település sokat megőrzött eredeti „egyutcás falu” mivoltából, alapvetően a 2408 jelű közútra merőleges hosszú telkek, az utcafronttól a telek mélysége felé terpeszkedő egyszintes hosszúkás lakóépületek jellemzik. Mátrakeresztes – egyéb belterület – szintén a 2408 jelű összekötő út és a Kövicses-patak mellé települt, mélyen bent a Mátrában; az építési övezet és az ingatlanhasználat alapján is részben lakóterületnek, részben üdülőterületnek minősíthető. Muzsla településrész egy spontán kialakult üdülőterületnek tekinthető a Mátra nyugati vonulatának lábánál. Évekkel ezelőtt belterületbe sorolták, noha vezetékes ivóvízzel és szennyvízcsatorna hálózattal nem rendelkeznek.

2. táblázat. A település főbb statisztikai adatai*

Év	Népességi adatok		Területi adatok		
	Állandó népesség száma (fő)	Lakásállomány (db)	Belterület (ha)	Külterület (ha)	Összesen (ha)
2000	10 143	n.a.	n.a.	n.a.	7 261
2005	9 975	4 052	n.a.	n.a.	7 260
2010	9 573	4 120	n.a.	n.a.	7 260
2015	9 199	4 110	n.a.	n.a.	7 260
2020	8 928	4 157	649	6 611	7 260
2023	8 666	4 165	649	6 611	7 260

*forrás: KSH, Tájékoztatási adatbázis, települési, járási statisztika

Amint az a fenti táblázatból is megállapítható, a város állandó népessége 2000-2023 között – az országos átlaghoz hasonlóan – trendszerűen csökkent. Az állandó népesség éves átlagos csökkenése – mértani haladvány szerint – az említett időszakban 0,68%-os volt, 2018-2023 között pedig 0,86%-os. Az öregedési index (a 60 év feletti korosztály a 14 év alattiak százalékában) a népesség fogyásával párhuzamosan körülbelül 2017-ig növekvő tendenciát mutatott. Az index értéke 2000-ben még 128 % volt, 2010-ben már 205%, 2023-ban pedig 255% (a csúcspont 2017-2019 között volt 269%-kal).

A lakások száma a KSH adatbázisa szerint 2023-ban 4165 db volt, a lakások vezetékes ivóvízzel való ellátottsága 2022-ben 100%-os, közcsatornára való rákötési aránya pedig 94,6%-os. A közműellátás mértéke elfogadható, ami viszont hiányosságként említhető, hogy az egyéb belterületnek minősülő Muzsla településrész nem rendelkezik vezetékes ivóvízzel és szennyvízelvezetéssel.

A város turisztikai szempontból vonzónak tekinthető. A 2015-ben készült Integrált Településfejlesztési Stratégiában hosszú felsorolás olvasható azokról a műemlékekről, melyek közül számos elég jó állapotban maradt fenn, és történeti, valamint idegenforgalmi szempontból is jelentősnek mondható (pl. Oskolamester Háza, volt cisztercita kolostor épülete, Szent Lőrinc plébániatemplom stb.) A várost keletről és nyugatról övező hegyvonulatok (Cserhát, Mátra) a maguk túraútvonalával a természeti turizmus kiváló célpontjai lehetnek.

A mezőgazdasági tevékenységre a szántóföldi gazdálkodás dominanciája a jellemző: a művelés alatt álló területek 61%-a szántó. A fennmaradó kb. 700 hektáros terület 84%-a gyeperős terület, a maradék pedig szőlő és gyümölcsös. Pásztó külterületén az erdőterületek aránya országos összehasonlításban is kiemelkedőnek tekinthető; az erdők összterülete kb. 3 090 ha, ami a teljes külterület 47%-a. Az erdőterületek legalább 90%-a védelmi erdő kategóriájába tartozik, az ökológiai hálózat övezetei érintettsége okán.

Ami a település gazdasági életét illeti, a kapott adatok alapján megállapítható, hogy a feldolgozóipar jelentősége kiemelkedő (3. táblázat). A városban országosan ismert vállalkozásoknak (pl. ANY Biztonsági Nyomda Nyrt., Baumit Kft.) van fontos telephelyük, valamint feldolgozóiparban működő cégek tevékenységi köre meglehetősen sokrétű. Ez azt is jelenti Pásztón, hogy rendelkezésre áll egy olyan jelentősebb munkavállalói réteg, amely az említett cégek elvárásait képes kielégíteni.

3. táblázat. Jelentősebb helyi vállalkozások*

Név	Ágazat	Fő tevékenység	Árbevétel 2023-ban (mFt)
ANY Biztonsági Nyomda Nyrt.**	Feldolgozóipar	Nyomás (kivéve: papírlap)	43 285
Baumit Kft.**	Feldolgozóipar	Habarcsgyártás	35 778
Natúrland Magyarország Kft.	Feldolgozóipar	Gyógyszerkészítmény gyártása	5 275
Elektromont Kft.**	Feldolgozóipar	Híradás-technikai berendezés gyártása	1 989
EGLO Magyarország Termelő Kft.**	Feldolgozóipar	Villamos világítóeszköz gyártása	1 825
Bautax Hungary Kft.	Építőipar	Egyéb speciális szaképítés	1 247
Sic Hungary Gumiipari Kft.	Feldolgozóipar	Egyéb gumitermék gyártása	1 179

*Forrás: Pásztó Város Önkormányzata, Igazságügyi Minisztérium

**Az árbevétel nem kizárólag Pásztóhoz köthető

A település jellegének ismertetése

Pásztó tájtipológiai besorolás tekintetében az Északi-középhegység nagytáján, a Cserhát vidék középtáján, a Zagyva-völgy kistáján helyezkedik el, hozzávetőleg Nógrád megye délkeleti részén, a Zagyva-patak két oldalán.

Pásztó domborzatát részben a Cserhát hegység keleti, részben a Mátra hegység nyugati nyúlványai határozzák meg, ezek között, a Zagyva-patak völgyében helyezkedik el a központi belterület nagy része, túlnyomórészt a Zagyva bal partja mentén. A történelmi településmag a Zagyva-völgy 10-30 m magas hordalékkúpjára települt, tengerszint feletti magassága 171 méter. Hasznos és Mátrakeresztes településrészek a Mátrában eredő Kövicses-patak mentén alakultak ki. A közigazgatási terület legmagasabban fekvő pontjai nyugaton hozzávetőleg a Kelet-Cserhát egyik vonulatának csúcsaival (Barát-hegy: 461 m, Harangos-hegy: 391 m, Bunda-hegy: 328 m, Pogányvár: 320 m) esnek egybe. Ami a keleti oldalt illeti, a nyugati Mátrában lényegesen magasabb pontok (Óvár: 754 m, Keresztes-hegy: 591 m, Péterke-hegy 685 m, Nyikom: 765 m, Muzsla: 805 m, Nagy-hársas: 666 m stb.) is előfordulnak.

A térség éghajlata mérsékeltén hűvös-mérsékeltén száraz. Az évi napfénytartam 1 850-1 900 óra közötti. Az évi középhőmérséklet 8,0-10 °C között mozog, az évi hőingadozás 20,0-22,5 °C közötti. A csapadék évi összege 600 mm körül mozog. A hótakarós napok száma 30-35, az átlagos maximális hóvastagság 18-20 cm (ezek sokéves átlagok, az utóbbi évekre nem jellemzőek). A leggyakoribb szélirány É-i és D-i, az átlagos szélesebesség 2 m/s körüli. A talajvíz általában 4 m alatt található, de árvizek alkalmával ennél magasabbra is emelkedhet.

A hegyekben nagyrészt a barna erdőtalajok dominálnak, melyek Zagyva völgy irányában réti öntéstalajokba mennek át. A város külterületén sok a védelmi célú erdő

és az ökológiai hálózatok területéhez tartozó rét és legelő. A mezőgazdasági művelés alatt álló területek szélerózióknak kitéttek.

A települést érintő patakok egy része (pl. a Kövicses-patak, Tó-réti patak, Csörgő-patak) a nyugati Mátra vonulatait, más része (pl. Puskás-patak, Névtelen patakok) a keleti Cserhát vonulatait követik és végül a keletről, illetve nyugatról a Zagyvába torkollnak. A patakok közül egyedül a Kövicses-patak rendelkezik érdemleges állandó vízhozammal, ezzel magyarázható az évszázadok során több kisebb település (Hasznos, Mátrakeresztes) kialakulása a patak mentén.

2. ábra. Pásztó megyén belüli elhelyezkedése

3. ábra. A település közigazgatási határa és környező települések térképe

1.1.2. A település elhelyezkedése a vízgyűjtőn, vízrajzi leírás

Vonatkozó tervlap: 1. Tervlap-sorozat – Áttekintő helyszínrajz

4. Tervlap-sorozat – Település felszíni és felszínalatti vizeit bemutató helyszínrajz

4. táblázat. A település vízgazdálkodási szempontú érintettsége és besorolása

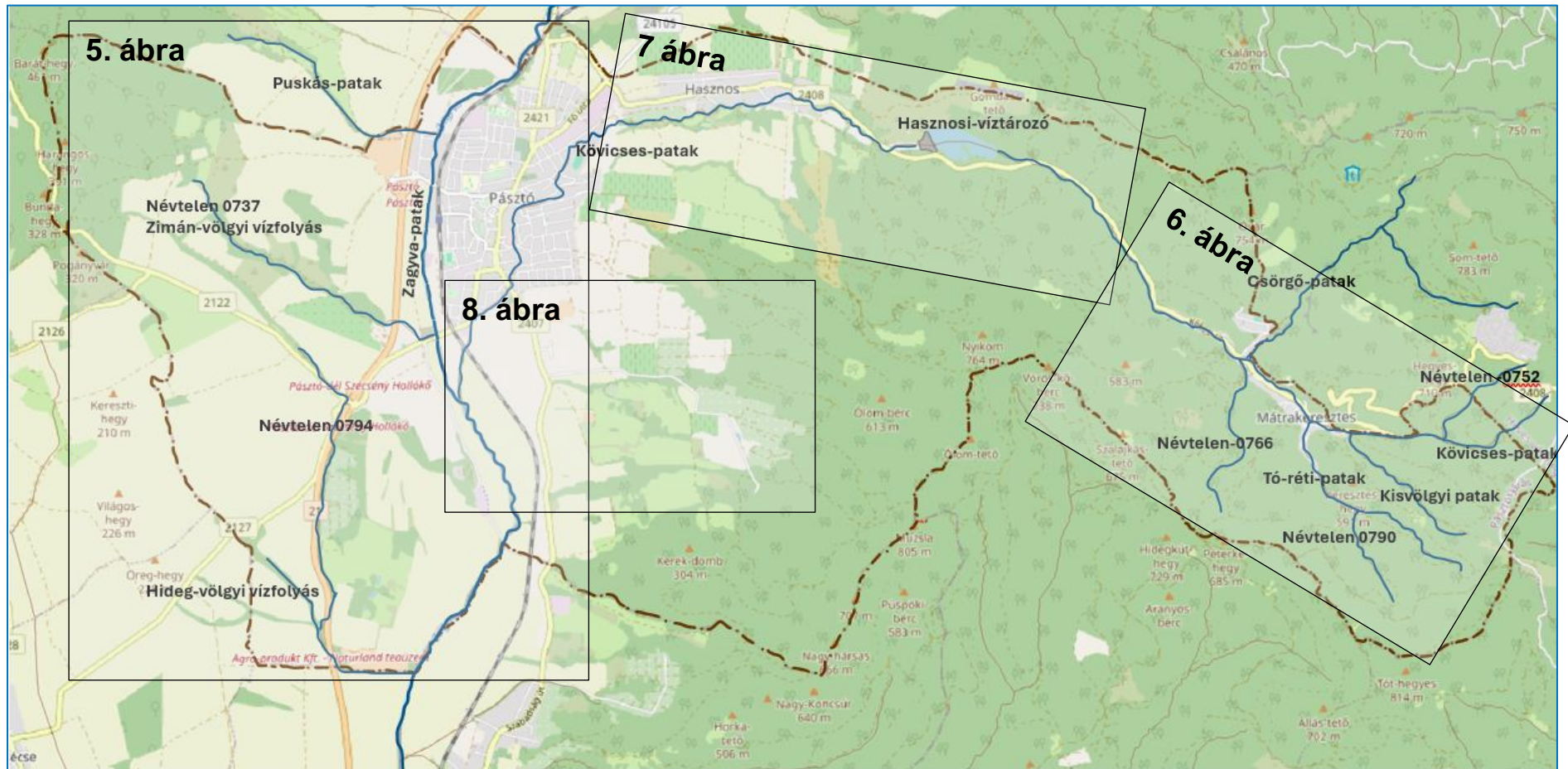
VGT szerinti tervezési egység	2-10 Zagyva alegység Zagyva-patak alsó (AEQ137) felszíni víztest
Érintett artéri öblözet kódja és neve	nem érintett
Árvízi tervezési egység kódja és neve	Közép-Tisza tervezési egység
Nagyvízi mederkezelési terv	nem érintett
Belvízvédelmi szakasz neve és kódja	nem érintett
Vízhiány kezelő körzet száma és neve	02.07. Cserhát vízhiány-kezelő körzet

A VGT szerinti tervezési egység

Pásztó város teljes bel- és külterülettel együtt a **2-10 Zagyva** vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési alegység területén található.

A település felszíni vizei

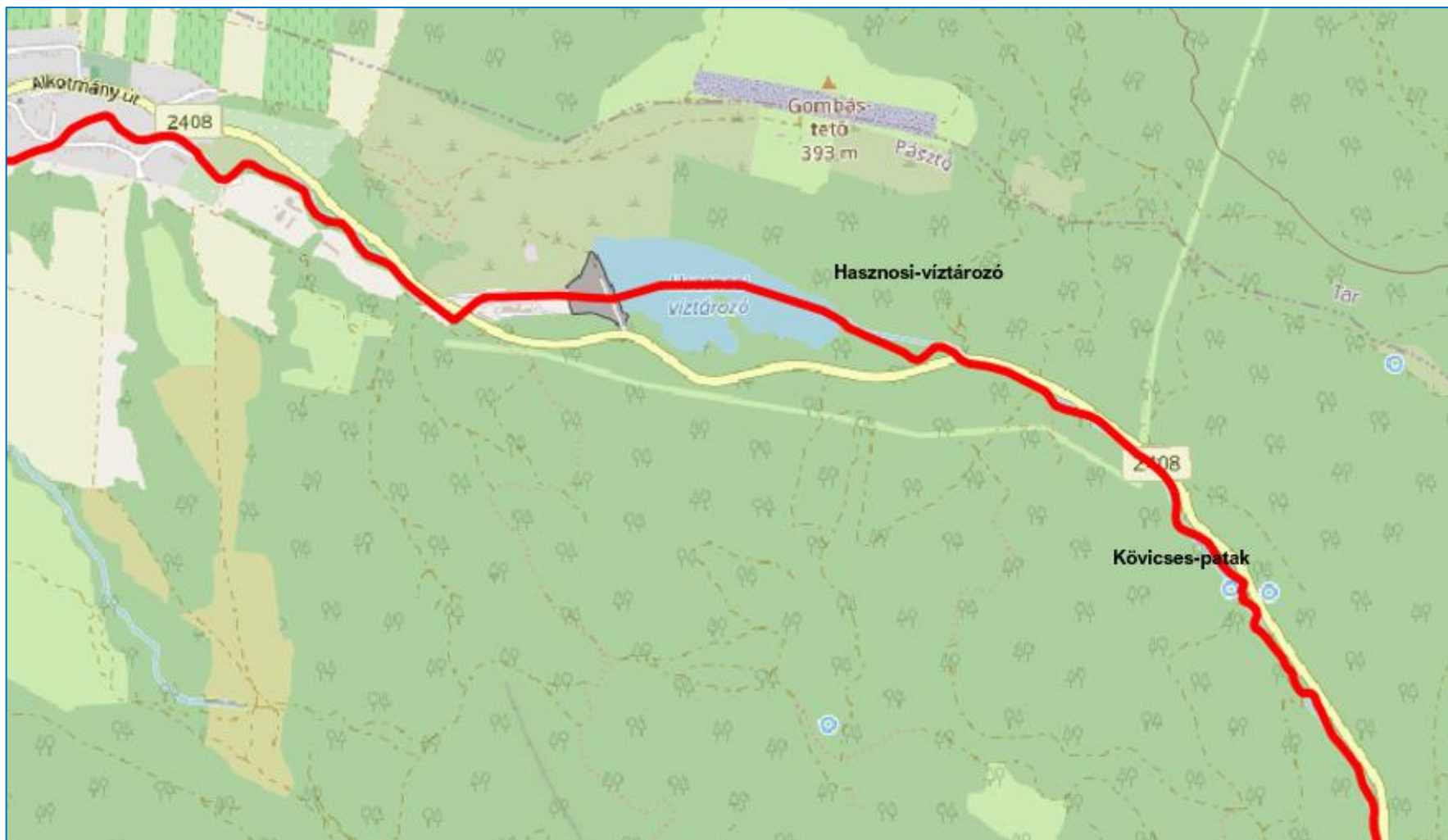
4. ábra. A település felszíni vizei

5. ábra. A település felszíni vizei – a Zagyva-patak és Kővicses-patak alsó területe

6. ábra. A település felszíni vizei – Kővicses-patak felső területe

7. ábra. A település felszíni vizei – Kövicses-patak közép és a Hasznosi víztározó területe

8. ábra. A település felszíni vizei – Muzsla-pusztai tározó területe

Vízfolyás víztest:

- Zagyva-patak alsó – dombvidéki – közepes esésű – meszes – durva és közepes-finom mederanyagú – közepes vízgyűjtőjű– AEP137
- Kövicses-patak felső – dombvidéki-hegyvidéki – nagy esésű – szilikátos – durva mederanyagú – kicsi vízgyűjtőjű– AEP725
- Kövicses-patak alsó– dombvidéki-hegyvidéki – nagy esésű – meszes – durva mederanyagú – kicsi vízgyűjtőjű– AEP726

Kisebb vízfolyások, csatornák

Zagyva-patak mellékágai

Jobb oldal

- Puskás/Butykás-patak
- Névtelen 0680
- Névtelen 0737/Zemán-völgyi vízfolyás
- Hideg-völgyi vízfolyás /Névtelen 0795
  - Névtelen 0794 (Hideg-völgy-vízfolyás mellékág)
-

Bal oldal

- Kövicses-patak

Kövicses-patak mellékágai

Jobb oldal

- Névtelen 0752
- Csörgő-patak

Bal oldal

- Kis-völgyi-patak
- Ravasz- patak/Tó-réti patak
  - Névtelen 0790 (Ravasz- patak/Tó-réti patak mellékág)
- Névtelen 0766

Tavak, tározók

- Hasznosi víztározó – dombvidéki-meszes-közepes mélységű
- Muzsla-pusztai tározó

5. táblázat. A település tavai, tározói

Név	Felület (ha)	Kategória
Hasznosi víztározó	max: 16,886 min: 3,402	ivóvíz-tározó, komplex, árvízcsúcs-csökkentés, ökológiai vízpótlás
Muzsla-pusztai tározó	0,62	komplex, árvízcsúcs-csökkentés, ökológiai vízpótlás

A település érintő felszín alatti víztestek:

- Északi-középhegység peremvidék (p.2.9.1)
- Cserhát, Karancs, Medves – Zagyva vízgyűjtő (h.2.1)
- Észak-középhegység peremvidék (sp.2.9.1) sekély
- Cserhát, Karancs, Medves – Zagyva vízgyűjtő (sh.2.1)

- Észak-Alföld porózus és hasadékos termál (pt. 2.2)

Pásztó város

- nem tartozik a magas talajvízállású települések közé (147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet és VITUKI Nonprofit Kft. által kiadott lista (1991-1995),
- a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területet érint (27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet)
- sérülékeny vízbázis védőterületét érinti (123/1997 (VII.18.) Korm. rendelet alapján).
- a halak életfeltételeinek biztosítására kijelölt felszíni vizek szennyezettségi határértékeiről és azok ellenőrzéséről szóló 6/2002. (XI. 5.) KvVM rendelet 7. számú mellékletében nem szerepel, a település a jogszabály szerint kijelölt halas vizet nem érint.
- a szennyvíztisztítás szempontjából nem fekszik érzékeny felszíni víz vízgyűjtő területén (240/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet)
- a nyilvántartott felszín alatti nitrátérzékeny területeket érint (43/2007. (VI. 1.) FVM rendelet)
- a nyilvántartott természetes fürdőhelyek, illetve a kijelölés miatt védett vizek, víztestek szempontjából nem érintett (78/2008. (IV. 3.) Korm. rendelet).
- a belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM–BM együttes rendeletben Pásztó város az erősen veszélyeztetett „A” kategóriába tartozik.

A település közigazgatási határán kívüli vízgazdálkodással összefüggő kapcsolatok

A települést nyugatról Kozárd, Ecseg, Csécs, délről Szurdokpüspöki, keletről Mátraszentimre, Gyöngyösoroszi, Gyöngyöstarján, Gyöngyöspata, északról pedig Tar és Mátraszőlős, határolja. A települések között a felszíni, a felszínalatti vizek és a vízhasználatok hoznak létre kapcsolatot.

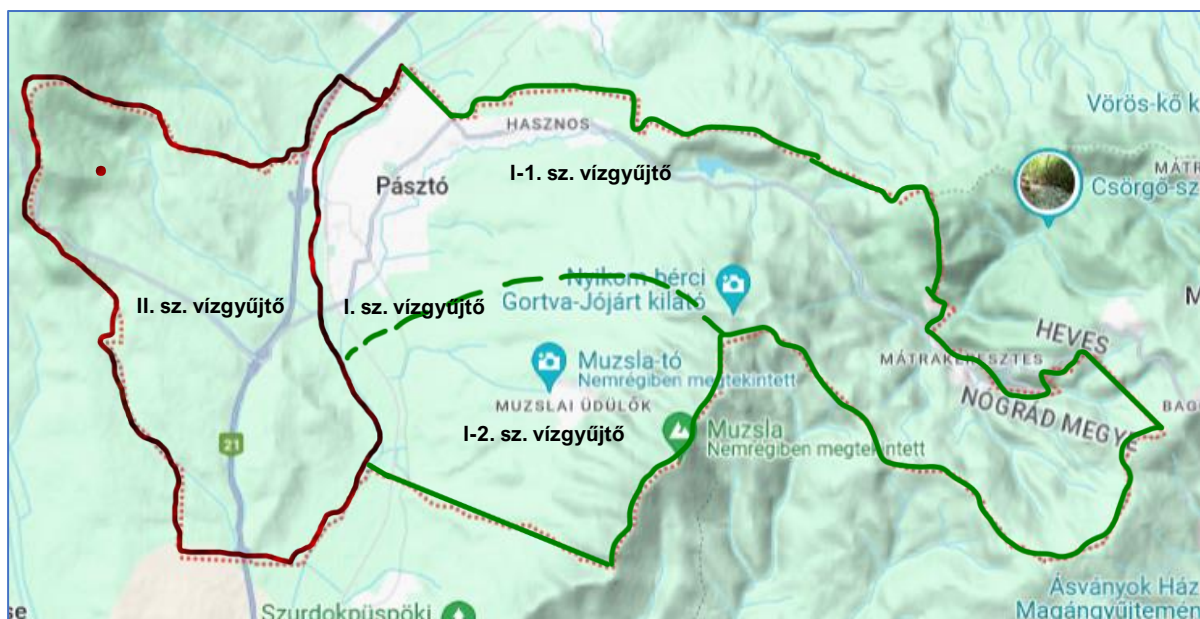
Felszíni vizek: A térség, az alegység és a település vízgazdálkodásának meghatározó eleme a Zagyva és a Kövicses-patak, melyek összekötik a partmenti településeket.

Ivóvízellátás: A Hasznosi-tározó a Középnógrád-Mátravidék Regionális Vízműrendszer felszíni vízbázisa.

Szennyvíztisztítás: A szennyvíztelep Pásztó, Tar és Mátraszőlős szennyvizét kezeli.

Csapadékvizek: A hirtelen lezúduló felhőszakadásokból kialakuló árvíz az erősen hordalékos csapadékvízzel öntheti el a településeket. Az így kialakuló helyzet közös védekezésre készíti a településeket.

Pásztó kül- és belterületét a csapadékvíz elvezetés szempontjából két fő vízgyűjtő területre osztható, az alábbiak szerint (9. ábra).

9. ábra. Pásztó vízgyűjtő területei

I. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak bal part

I.-1 sz. rész-vízgyűjtő: Kövicses-patak

I.-2 sz. rész-vízgyűjtő: déli területek

II. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak jobb part

6. táblázat. A település területén található rész-vízgyűjtők

Vízgyűjtő neve	Vízgyűjtő területe (km ²)	Pásztó (km ²)
Zagyva-patak alsó	268,4	72,6029
Pásztó város vízgyűjtői:		
I. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak bal part	50,8077	50,8077
I.-1 sz. rész-vízgyűjtő: Kövicses-patak	35,2735	35,2735
I.-2 sz. rész-vízgyűjtő: déli területek	15,5342	15,5342
II. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak jobb part	21,7952	21,7952
Terület összesen	72,6029	72,6029

A területről rendelkezésre álló légi ortofotó, lidar, terep felmérés

Terep felmérés: lásd a 6. táblázatot

Légi ortofotó: nincs

Lidar: nincs

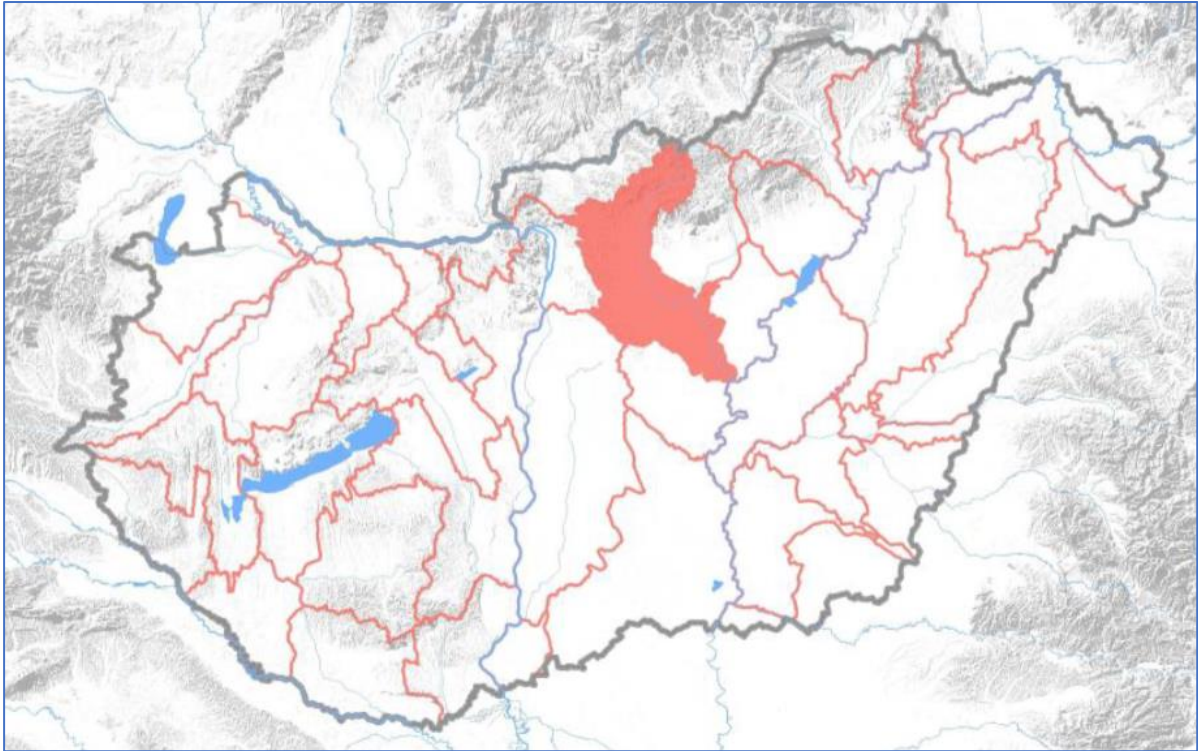

7. táblázat. A település vízfolyásai

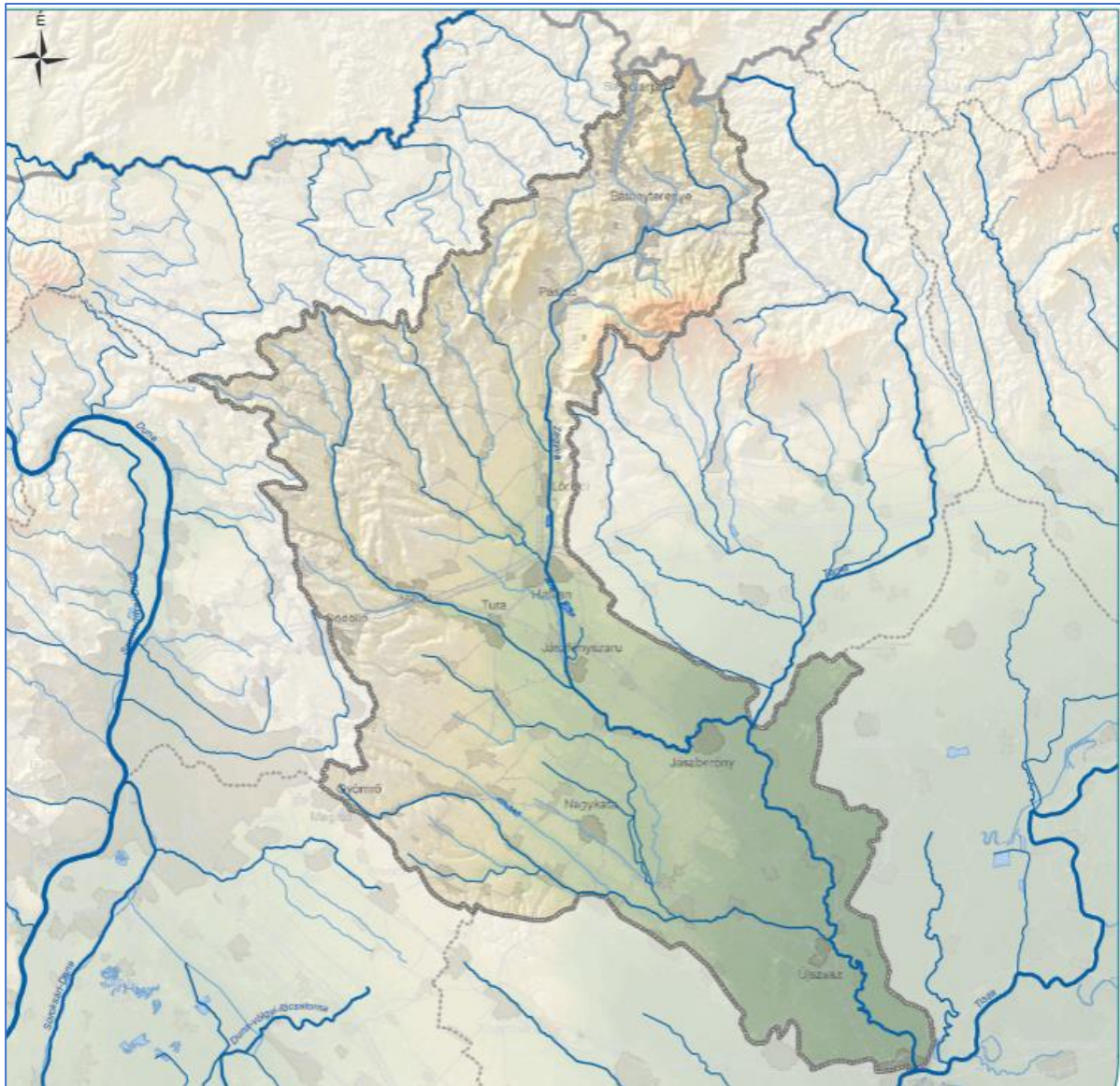
Sorszám	Vízfolyás megnevezése	Hossza (km)	Vízgyűjtő terület mérete (km ²)	Meder felmérés
1.	Zagyva-patak	Teljes hossz: 37,5 A települést érintő hossz: 7,2	268,4	n.a.
2.	Kövecses-patak	17,2	57,3	n.a.
3.	Puskás/Butykás-patak	2,95	6,31	n.a.
4.	Ravasz- patak/Tó-réti patak	0,85	3,84	n.a.
5.	Kis-völgyi-patak	0,81	1,29	n.a.
6..	Csörgő-patak	6,8	11,65	n.a.
7.	Hideg-völgyi vízfolyás /Névtelen 0795	2,4	13,10	n.a.
8.	Névtelen 0680	3,24		n.a.
9.	Névtelen 0737/ Zemán-völgyi vízfolyás	3,56		n.a.
10.	Névtelen 0794 (Hideg-völgyi vízfolyás/Névtelen 0795)	3,56		n.a.
12.	Névtelen 0766	2,17		n.a.
13.	Névtelen 0790 (Ravasz- patak/Tó-réti patak mellékág)	1,24		n.a.
14.	Névtelen 0752	1,44		n.a.

8. táblázat. A település állóvizei

Sorszám	Állóvíz megnevezése	Vízfelület mérete (km ²)	Meder 10 évnél nem régebbi felmérése
1.	Hasznosi -tározó	max: 0,16886 min: 0,03402	n.a.
2.	Muzsla-pusztai tározó	0,0062	n.a.

10. ábra. A települést érintő vízgazdálkodási egység elhelyezkedése Magyarország vízgazdálkodási egységeinek rendszerében

11. ábra. A települést érintő vízgazdálkodási egység (2-10 Zagyva alegység) áttekintő ábrája

1.1.3. A település meteorológia, hidrometeorológia adottságai

Vonatkozó tervlap: 4. Tervlap-sorozat – A település felszíni és felszínalatti vizeit bemutató helyszínrajz

Általános éghajlati jellemzők, adottságok, változások az elmúlt időszakok alapján klíma

A terület éghajlatát Magyarország kistájainak katasztere (2010) az 1961-1990 közötti periódusra történt minősítés alapján így mutatja be: Mérsékeltén hűvös-mérsékeltén száraz éghajlatú kistáj. A napsütéses órák évi száma 1850-1875 körül van. Nyáron 740-760, télen 160-180 óra körüli a napsütés. Az évi középhőmérséklet 8,8-9,8 °C körüli. A legmagasabb nyári hőmérsékletek sokévi átlaga 31,0-33,0 °C körül van, a legalacsonyabb télieké -17,0 és -18,0 °C közötti.

Az évi csapadékösszeg 600-620 mm. A téli félévben a hótakarós napok száma 40-50 körüli, az átlagos maximális hóvastagság 18-20 cm.

Az uralkodó szélirány az É-i és a D-i. Az átlagos szélesség 2 m/s körüli.

Az elmúlt 50 év adatainak feldolgozása alapján azonban rendkívül szembetűnő az a változás, ami a térségben végbement. A település éves átlaghőmérséklete 1971-2000 között még 8,6 °C, míg az 1991-2020 között már 9,3 °C volt. Az elérhető klímamodellek egységesen további növekedést mutatnak, mely szerint a következő 30 év átlagában már 9,8-10,2 °C közötti átlaghőmérsékletre kell számítani.

A napfénytartalom éves átlagban 2 160 óra feletti, míg a maximum hőmérséklet 39 °C-ra emelkedett. A téli napok száma 25,5 az éves minimum hőmérséklet pedig jellemzően nem süllyed -18 °C alá.

Az éves csapadékmennyiségben az elmúlt harminc évre vetítve jelentős változás nem történt, bár az utolsó 20 év átlagában az éves csapadékmennyiség 600 mm alá csökkent. Azonban az éveket megvizsgálva igen nagy szélsőséget mutat (354,3 – 956,7 mm). A csapadék szezonális eloszlása azonban átalakulóban van a régióban. A nyári csapadék erősen csökken, míg a tavaszi erősen növekszik.

A települést érintő időjárási anomáliák, szélsőségek, időpontok megadásával:

2005. - villámárvizek

2010. - villámárvizek

2012. – villámárvizek

2014. - villámárvizek

2015. - villámárvizek

2016. - villámárvizek

2023. -villámárvizek

A településre vonatkozó meghatározó és mértékadó adatok:

9. táblázat. A település főbb meteorológiai adatai*

Hőmérséklet éves minimum (°C)	-17,82
Hőmérséklet éves átlag (°C)	9,97
Hőmérséklet éves maximum (°C)	35,3
Hőmérséklet napi maximum (°C)	39
Csapadékösszeg éves átlag (mm)	577,45
Csapadékösszeg éves maximum éves (mm)	956,7
Csapadékösszeg éves minimum (mm)	354,3
Csapadékösszeg napi maximumi (mm)	62,6
Csapadékösszeg **rövid idejű maximum (mm)	48,9

*elérhető legtágabb időintervallum alapján (például: 10, 20, 30 év)

** egy (0-3 óra közötti) intenzív csapadékesemény alatt leesett csapadék összeg

A településhez legközelebb Szécsényben található olyan meteorológiai mérőállomás, ahol csapadékkintenzitás mérés történik. A tervezés során ennek a mérőállomásnak az adatai jól használhatóak a település vonatkozásában. A település csapadékadatait 5 évre visszamenőleg mutatjuk be.

10. táblázat. A település csapadék adatai (Szécsény)

	Csapadék [mm]												Éves összeg
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX	X.	XI.	XII.	
2019	25,5	13,5	13,2	23,3	128,9	26	53,5	66,6	62,7	8,6	87,9	47,1	556,8
2020	11,9	31,7	52,4	3,2	23,2	117,7	76,9	76,5	26,7	131,6	25,8	31,2	608,8
2021	21,3	47,7	2,3	31,3	76,4	3,7	38,8	67,9	77,9	12,4	34,5	35	449,2
2022	3,9	11,2	17,7	52	28,1	59,3	82,4	55	102	17,4	37,4	71,5	537,9
2023	97,4	16,3	36,5	34,8	85,4	105,5	51,6	68,7	44,9	80,9	81,1	70,1	773,2

A településre vonatkozó csapadékintenzitási adatok:

11. táblázat. A település csapadék intenzitás adatai*

Intenzitás (mm/h)	10 perces	20 perces	30 perces	60 perces
1 éves, 100%-os	36,32	27,24	19,76	12,12
2 éves, 50%-os	60,04	47,38	35,78	21,1
4 éves, 25%-os	76,84	61,64	47,14	27,47
5 éves, 20%-os	81,7	65,76	50,42	29,3
10 éves, 10%-os	96,04	77,94	60,1	34,73
20 éves, 5%-os	109,79	89,61	69,4	39,94
50 éves, 2%-os	127,6	104,73	81,42	46,68
100 éves, 1%-os	140,94	116,05	90,44	51,73

*Forrás: OMSZ (Országos Meteorológiai Szolgálat) <https://www.met.hu/eghajlat/csapadekintenzitas/>

1.2.A településhez tartozó monitoring rendszerek elemek, ezekhez tartozó adatbázisok

Vonatkozó tervlap: 4. Tervlap-sorozat – A település felszíni és felszínalatti vizeit bemutató helyszínrajz.

Az ITVT készítés során megkeresett szervezetek:

- Országos Meteorológiai Szolgálat (OMSZ) – mérőállomást nem üzemeltet
- Víziközmű szolgáltató(k) – mérőállomást üzemeltet
- Önkormányzat – mérőállomást nem üzemeltet
- Kormányhivatal – mérőállomást nem üzemeltet
- Katasztrófavédelem – mérőállomást nem üzemeltet
- Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság mérőállomásokat üzemeltet

1.2.1. Hidrometeorológia mérőállomások

12. táblázat. A település közelében üzemelő hidrometeorológiai állomás

Mérőállomás megnevezése:	Szécsény
Üzemeltető:	Országos Meteorológiai Szolgálat
Tulajdonos:	Országos Meteorológiai Szolgálat
EOV koordináta:	x: 307123 y: 684866
Adatok elérhetősége:	www.met.hu
Megjegyzés:	

Mért paraméterek: csapadék, léghőmérséklet, légnedvesség, talajhőmérséklet, légnyomás

Mérőállomás megnevezése:	Hasznos Vízrajzi Üzemi állomás-120026 / 43430
Üzemeltető:	OMSZ-VÍZIG (távjelzett)
EOV koordináta:	x: 287121 y: 703116
Adatok elérhetősége:	https://www.vizugy.hu/
Megjegyzés:	-
Mért paraméterek:	Csapadék, léghő

1.2.2.Felszíni vizek – mérőállomások

13. táblázat. A településen üzemelő felszíni víz – törzsállomás

Mérőállomás megnevezése:	Zagyva-patak– Pásztó törzs állomás-001055
Víztest, vízfolyás neve:	Zagyva-patak
Telepítés szelvénye:	133,800 fkm
Üzemeltető:	KDVVIZIG
EOV koordináta:	x: 284966 y: 697913
„0” pont magassága (mBf):	149,592
Telepítés időpontja:	1934.01.01.
Adatok elérhetősége:	https://www.vizugy.hu/
Megjegyzés:	-
Mért paraméterek:	Vízállás, vízhozam

14. táblázat. A településen üzemelő felszíni víz – üzemi állomás

Mérőállomás megnevezése:	Kövicses-patak– Hasznosi Tározó Üzemi - 120103	Kövicses-patak– Hasznosi alvíz Üzemi - 120027
Víztest, vízfolyás neve:	Kövicses-patak	Kövicses-patak
Telepítés szelvénye:	8,200 fkm	7,800 fkm
Üzemeltető:	KDVVIZIG	KDVVIZIG
„0” pont magassága (mBf):	266,300	247,940
Telepítés időpontja:	1988.01.01.	
Adatok elérhetősége:	https://www.vizugy.hu/	https://www.vizugy.hu/
Megjegyzés:	-	-
Mért paraméterek:	Vízállás	

15. táblázat. VKI vízminőségi monitoring pontok

Monitoring pont	Kövicses-patak felső -101846892	Hasznos, Kövicses-patak, belterület -	Kövicses-patak alsó - 102284031	Hasznosi-tározó- 101845459
------------------------	--	--	--	-----------------------------------

		102088417		
Víztest, vízfolyás neve:	Kövicses-patak felső Hasznosi-tározó felett, Kövicses-patak	Kövicses-patak alsó Hasznos, Kövicses-patak, belterület	Kövicses-patak alsó	Hasznosi-tározó Pásztó, Hasznosi-tározó, műtárgy
Üzemeltető:	KDVVIZIG	KDVVIZIG	KDVVIZIG	KDVVIZIG
EOV koordináta:	x:286955. y:704448	x:287660 y:286955	x: 285625 y: 698747	x:287209 y:703592
Adatok elérhetősége:	KDVVIZIG	KDVVIZIG	KDVVIZIG	KDVVIZIG
Mért paraméterek: VKI szerinti monitoring				

1.2.3.Felszín alatti vizek – mérőállomások

Vonatkozó tervlap: 4. Tervlap-sorozat – A település felszíni és felszínalatti vizeit bemutató helyszínrajz.

16. táblázat. Felszínalatti észlelő hálózat

Mérőállomás megnevezése: Pásztó városi vízmű monitoring kutak				
A kút jele	Kataszteri szám	EOVx	EOVy	terepszint mBf
felszín alatti víztest neve: sp.2.9.1 Északi-középhegység peremvidék				
F1	K-15	285.293	698.469	126,1
F2	K-16	285.282	698.701	157,2
F3	K-17	285.110	698.583	155,2
F4	K-18	284.901	698.431	154,1
F6	K-13	284.376	699.021	157,3
1F	K-24	285.429	698.650	158,4
2F	K-25	284.947	698.275	154,9
3F	K-26	285.116	698.966	158,4
4F	K-27	284.600	699.076	161,3
5F	K-28	284.972	697.884	153,5
SZf1	K-31	285.228	698.345	155,7
SZf2	K-32	285.299	699.128	161,4
SZf3	K-33	284.897	699.051	159,2
1kf	K-29	285.319	699.455	171,7
2kf	K-30	284.354	698.195	153,3
Adatok elérhetősége: ÉRV Zrt.				

17. táblázat. Felszínalatti észlelő hálózat

Mérőállomás megnevezése: Pásztó hulladéklerakó monitoring kutak				
A kút jele	Kataszteri szám	EOVx	EOVy	terepszint mBf
felszín alatti víztest neve: sp.2.9.1 és p.2.9.1 Északi-középhegység peremvidék				
M1		288 994,76	700 137,03	167,12
M2		288 808,14	700 177,36	165,51
M3		288 512,50	700 366,37	210,10
Adatok elérhetősége: Pásztó Város Önkormányzata.				

A vizsgált területen 1 db felszín alatti VKI monitoring kút található, mely a vízmű 17/A jelű kútja (VOR kód: ACS139) (22. táblázat)

1.2.4. Aszály monitoring hálózat

Vonatkozó tervlap: 4. Tervlap-sorozat – A település felszíni és felszínalatti vizeit bemutató helyszínrajz.

A településen nincs aszálymonitoring mérőállomás. A legközelebbi mérőállomás: Bodony.

A Bodonyban lévő állomás GPRS technológiával kommunikál az OVF központjában elhelyezett vevőegységgel, melyből a beérkező adatokat közvetlenül a Vízirajzi Modulba kerülnek. A távjelző az adatokat nyáron 2, télen 6 óránként továbbítja. A rendszer vezérlése, egy központi webes felületen történik, helyszíni hozzáférés nem szükséges.

18. táblázat. Aszálymonitoring állomás

Mérőállomás megnevezése:	Bodony
üzemeltető:	Viziterv Environ Kft.
tulajdonos:	OVF
EOV koordináta:	x: 289886 y: 722609
adatok elérhetősége:	http://aszalymonitoring.vizugy.hu/
megjegyzés:	Aszálymonitoring állomás
mért paraméterek:	
paraméter „a” megnevezése	csapadék
paraméter „b” megnevezése	léghőmérséklet
paraméter „c” megnevezése	légnedvesség
paraméter „d” megnevezése	talajhőmérséklet
paraméter „e” megnevezése	levélnedvesség

1.3.A település vízgazdálkodási elemei

1.3.1. Ivóvízellátás, vízbázis védelem

Vonatkozó tervlap: 3. Tervlap-sorozat – A település víziközmű rendszerét bemutató helyszínrajz.

Pásztó ivóvíz közműhálózata – 2024. szeptemberében –a város tulajdonát képezi, melynek üzemeltetését az Észak-magyarországi Regionális Vízmű Zrt. (ÉRV ZRT.) Hasznosi Szolgáltatási Üzeme látja el. Az ellátásért felelős Pásztó önkormányzata.

Az Üzemeltető, szolgáltató bemutatása

Az ivóvízrendszer üzemeltetője az ÉRV Zrt., mely állami tulajdonú víziközmű szolgáltató cég.

Központi címük: Észak-magyarországi Regionális Vízmű Zrt.

Cím: 3700 Kazincbarcika, Tardonai út 1.

Tel.: +36 (48) 514-500

erv.zrt@erv.hu

A település a Hasznosi Szolgáltató Üzemhez tartozik.

Cím: 3060, Pásztó, Csillag tér 21.
Tel.: 36 (48) 514-500/767 mellék

A Pásztó ivóvíz ellátása több szomszédos településsel közösen történik.

19. táblázat. Pásztó lakott területeinek közüzemi ellátottsága

	Besorolás	Ivóvízellátás	Szennyvízelvezetés
Pásztó város	belterület	kiépített	kiépített
Pásztó-Hasznos	belterület	kiépített	kiépített
Pásztó-Mátrakeresztes	belterület	kiépített	kiépített
Pásztó-Muzsla	belterület	hiányzik	hiányzik
Pásztó-Gépállomás lakótelep	külterület	kiépített	hiányzik
Pásztó-Mária-tanya	külterület	kiépített	hiányzik

20. táblázat, Pásztó vízbázisai

Vízbázis VOR kódja	Vízbázis név	Vízbázis státusza	Vízbázis sérülékeny	EOVX	EOVY	Érintett Víztest kódja
AID182	Hasznosi tározó, Kövicses-patak felső (8+200 fkm)	üzemelő	igen	284600	708500	ANS507 - Hasznosi tározó..
AID617	Pásztó Városi vm.	üzemelő	igen	284862,6882	698603,2061	AIQ566 sp.2.9.1

Pásztó város vízellátása egyrészt (kb. 25% arányban) a pásztói talajvizet kutakból (Pásztó Városi vm.), másrészt (kb. 75% arányban) a Hasznosi-tározóból történik.

A település számított vízigénye a 2023. évi lakosságszám alapján, a városokra jellemző 120 l/fő*nap fogyasztás figyelembevételével:

- átlagos: $8\,545 \text{ fő} \times 120 \text{ l/fő} \cdot \text{d} = 1\,025\,400 \text{ l/d} = 1\,025 \text{ m}^3/\text{d}$
- csúcs: $1\,025\,400 \text{ l/d} \times 1,7 = 1\,743\,180 \text{ l/d} = 1\,743 \text{ m}^3/\text{d}$.

A település számított vízigénye a 2023. évi lakosságszám és tényleges fogyasztás alapján:

- átlagos: $8\,545 \text{ fő} \times 90 \text{ l/fő} \cdot \text{d} = 769\,050 \text{ l/d} = 769 \text{ m}^3/\text{d}$
- csúcs: $769\,050 \text{ l/d} \times 1,7 = 1\,307\,385 \text{ l/d} = 1\,307 \text{ m}^3/\text{d}$.

Pásztó belső városrész vízellátásának pótlására a Közép-nógrád Mátravidéki Regionális Vízellátási (KnMRV) rendszerből történik vízátvétel. A vízátvételi pont a KnMRV Hasznosi lecsatlakozási pontja. Csatlakozás a meglévő városi rendszerhez: NA 300-as vezeték Mikszáth u-i csomópontja, motorikus tolózárrel.

Pásztó-Hasznos városrész vízellátása 2 zónás (középzóna és felsőzóna), a két zónát elválasztó terepszint 215,0 mBf. A középzóna vízellátása: Pásztó belső városrész

vízpótlására épült, NA 300-as vezetékről történő lecsatlakozással. A Felsőzóna vízellátása: a Hasznosi vízműtelep NA 250 hálózatról történő lecsatlakozással.

Pásztó-Mátrakeresztes városrész vízellátása

A vízbeszerzés a Hasznos- Fallóskút-Csórrét DN 150-es vezetékről való leágazással, a 2x25 m³-es távvezetési medencén keresztül történik. A vízellátás a Csórréti és a Hasznosi tározó vízbázisaiból biztosítható a víz kormányzásától függően.

Vízátvételi csomópont: A Mátrakeresztesi települési 2x25 m³-es magastároló aknájában, NA 50 Flostar vízmérőn keresztül.

A városrész területén a nyomást az átfolyós rendszerben üzemelő 2x25 m³-es, 469,60 mBf. túlfolyószintű medencék vízszintje határozza meg, melyet két pontban kell csökkenteni (Hawido 1500 PN10, DN50 nyomáscsökkentő), három helyen nyomásfokozással (egy egység 2 db függőleges tengelyű szivattyú és 1 db hidroforból áll) szabályozni.

Pásztó-Muzsla városrész vízellátása

A belterületi városrész vezetékes vízzel történő ellátása nincs kiépítve.

A rendszer főművi elemeinek, a vízellátás létesítményei és állapotuk áttekintő jellegű bemutatása, ismertetése

Pásztó Városi vm.

A pásztói kutakból a vízkivételt szivattyú biztosítja, majd a víz klórgázos fertőtlenítés után a 200 m³-es átfolyós rendszerű vízműtelepi szolgálati medencébe kerül, innen nyomásfokozást követően Pásztó város fogyasztói hálózatába.

21. táblázat. Pásztó Városi vm. üzemszerűen működő kutjai (1)

	Mechanikai kút	2. sz. csőkút	3. sz. csőkút	4. sz. csőkút	5. sz. csőkút	7. sz. csőkút
			Üzemen kívül		Üzemen kívül	
Kataszteri száma	K-6	K-9	K-10	K-11	K-12	K-14
Helyrajzi száma:	0156	0156	0156	0156	0156	0151
Nyugalmi vízszint (m)	-2,80	-2,40	-0,90	-2,50	-3,50	-2,45
Üzemi vízszint (m)	-4,50	-5,22	-4,60	-4,82	-5,45	-4,44
Talpmélység (m)	12,6	12,0	12,0	12,0	11,7	12,0
Csővezés:	-2,30 – -12,60 m között NA 200 acél	+0,50 – -12,00 m között Ø 210 mm PVC cső	+0,50 – -12,00 m között Ø 210 mm PVC cső	+0,50 – -12,00 m között Ø 210 mm PVC cső	+0,50 – -11,70 m között Ø 210 mm PVC cső	+0,50 – -12,00 m között Ø 210 mm PVC cső
Szűrőzés:		Ø 210 mm PVC - 6,90 m és -8,90 m szintek között 32-es sárgaréz szitaszövevettel	Ø 210 mm PVC - 6,50 m és -10,50 m szintek között 32-es sárgaréz szitaszövevettel	Ø 210 mm PVC - 8,00 m és -10,00 m szintek között 32-es sárgaréz szitaszövevettel	Ø 210 mm PVC - 6,60 m és -9,60 m szintek között 32-es sárgaréz szitaszövevettel	Ø 210 mm PVC - 8,00 m és 10,00 m szintek között 32-es sárgaréz szitaszövevettel.
Kitermelhető vízmennyiség (m ³ /d)	259,2	288	57,6	316,8	172,8	165,6
Búvárszivattyú típusa:	K-61-1	Grundfos SP 8A-5	Grundfos SP 2A-9	K-61-6	Subline SP 25/12	Grundfos SP 8A-7

22. táblázat. **Pásztó Városi vm.** üzemszerűen működő kutjai (2)

	13. sz. csőkút	14. sz. csőkút	15/a. sz. csőkút	16. sz. csőkút	17/a sz. csőkút
<i>Kataszteri száma</i>	<i>K-19</i>	<i>K-20</i>	<i>K-21</i>	<i>K-22</i>	<i>K-23</i>
<i>Helyrajzi száma:</i>	<i>0157</i>	<i>0157</i>	<i>0157</i>	<i>0157</i>	<i>0157</i>
<i>Nyugalmi vízszint (m)</i>	<i>-1,4</i>	<i>-2,20</i>	<i>-2,5</i>	<i>-2,1</i>	<i>-2,50</i>
<i>Üzemi vízszint (m)</i>	<i>-5,3</i>	<i>-5,00</i>	<i>-5,1</i>	<i>-5,6</i>	<i>-4,10</i>
<i>Talpmélység (m)</i>	<i>10,5</i>	<i>10,0</i>	<i>14,50</i>	<i>10,0</i>	<i>12,5</i>
<i>Csővezés:</i>	<i>NA 350 mm ac.ny.</i>	<i>NA 350 mm ac.ny.</i>	<i>+0,50 – -3,50 m-ig Ø 630 mm acél 0,00 – -14,50 m-ig 460/400 mm acél</i>	<i>NA 350 mm ac.ny.</i>	<i>0,00 – 12,50 m-ig Ø 315 mm PVC</i>
<i>Szűrőzés:</i>	<i>-4,5m és -8,5 m között perforálva 26- os sárgaréz szitaszövet borítású</i>	<i>-5,00 és -8,00 m között perforálva 26- os sárgaréz szitaszövet borítás</i>	<i>6,00 – 9,50 m-ig 1,6x1,6 dupla sárgaréz szitaszövet</i>	<i>-5,00 és -8,00 m között perforálva 26- os sárgaréz szitaszövet borítással</i>	<i>-4,40 és -7,50 m-ig 1,6x1,6 dupla sárgaréz szitaszövet</i>
<i>Kitermelhető vízmennyiség (m3/d)</i>	<i>354</i>	<i>172</i>	<i>518,4</i>	<i>354</i>	<i>89,3</i>
<i>Búvárszivattyú típusa:</i>	<i>K-61-3</i>	<i>K-61-3</i>	<i>Grundfos SP 8A-10</i>	<i>Grundfos SP 8A-7</i>	<i>Subline 2512</i>

A Pásztó 2-3-4-5. sz. kutak együttesen 300 x 300 m nagyságú, a 7. sz. mechanikai kút, valamint a 13, 14, 15/a, 16, 17/a sz. kutaknál szabálytalan ötszög alakú 500 m oldalhosszúságú drótkerítéssel vannak körülkerítve. A vízműtelep és az ellennyomó magastároló szintén körülkerített.

A külső védőterület Pásztótól DK-re húzódik, kis részt érinti a település déli részét, területe: 57,77 ha. A hidrogeológiai "A" védőterület Pásztón belül, illetve DK-re húzódik, területe: 131,04 ha. A hidrogeológiai "B" védőterület Pásztón belül, illetve DK-re húzódik, területe: 259,21 ha.

A Pásztó vízbázis 123/1997.(VII.18.) Korm. rendelet szerinti védőövezeteinek kijelölési eljárása folyamatban van.

A pásztói kutakból a vízkivételt szivattyú biztosítja, majd a víz klórgázos fertőtlenítés után a 200 m³-es átfolyós rendszerű vízműtelepi szolgálati medencébe kerül, innen nyomásfokozást követően Pásztó város fogyasztói hálózatába.

Hasznosi víztározó

A Hasznosi-tározó a Közép Nógrád-Mátravidék Regionális Vízműrendszer felszíni vízbázisa. A tározó a Mátra észak-nyugati lejtőjén, a Zagyva bal parti vízgyűjtőjébe tartozó Kövicses-patak völgyében, a Tar, Pásztó és Mátrakeresztes települések által meghatározott háromszögben helyezkedik el, a Csörgő-, Nagyvölgy-, és a Kövicses-patak vízgyűjtőire létesülve. Vízyűjtőterülete 36,4 km², mely Pásztó város Hasznos településrészétől keletre, a Középső Mátra nyugati területén fekszik, erős lejtésű területeket foglalva magába.

A tározó hasznos térfogata 1,6 millió m³.

A vízbázis hatóságilag kijelölt védőterület rendszerrel rendelkezik, melyet a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság H. 37.408-3/1988. sz. vízjogi üzemeltetési engedélye, és a Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság H. 42.041-5/1989. számú határozata jelöli ki az alábbiak szerint.

A tározó belső védőterülete kisajátított, kerítéssel körbevett terület. A külső védőterület a tározó mentén a belső védőterülettől mért 50 m-es sáv, valamint a tározót tápláló Kövicses-patak tározó feletti 5 km-es szakaszának 2 oldalán 10-10 m-es sáv. A hidrogeológiai védőterület a tározó teljes vízgyűjtő területe, a felszíni és a felszín alatti vízvásztó azonos.

A tározó 123/1997.(VII.18.) Korm. rendelet szerinti védőövezeteinek kijelölési eljárása folyamatban van a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóságon.

A Hasznosi vízműtelep ismertetése

A Hasznosi tározó vízkivételi műtárgyából 2 db NA 400-as (egy üzemelő, egy tartalék) gravitációs ÜPE majd 2 db NA 400-as GÖV vezetéken jut el a nyersvíz az alvízi kezelőházon keresztül az udvartéri nyersvíz főelzáró aknáig, ahol a két vezeték egyesül és innen már 1 db NA 400-as GÖV majd saválló vezetéken érkezik a víz a víztisztító műbe. A bejövő nyersvíz mérése egy NA 300-as (hitelesített) vízmérővel történik. A nyersvíz mennyiségét egy motoros tolózár szabályozza.

A tározóból kivett vizet a Hasznosi felszíni tisztítómű teszi ivóvíz minőségűvé, vegyszer adagolás (szükség szerint klórgáz adagolás) – derítés – közbenső klórozás (szükség szerint klórgáz adagolás) - homokszűrés nyitott gyorsszűrőkön - aktívszén szűrés -

szükség esetén nátrium-karbonát adagolás – klór-dioxidos fertőtlenítés technológiai sorral, mely után a tisztított víz tárolásra és továbbításra kerül a felhasználók felé. A víztisztítómű névleges kapacitása: 10 000 m³/nap.

A Hasznosi-tározóból kivett vizet a tisztítómű teszi ivóvíz minőségűvé, vegyszeradagolás, derítés, szűrés, aktívszén-szűrés, klór-dioxidos fertőtlenítés technológiai sorral, és a szükséges oxidációs lépésekkel. A vízátvételi pont a KnMRV Hasznosi lecsatlakozási pontja. A tisztított víz a pásztoi 1 x 200 és 1 x 500 m³-es medencén keresztül jut a hálózatba.

23. táblázat. A település ivóvízellátására vonatkozó főbb adatok (1)

<i>ITVT készítését megelőző 5 év adatai</i>	Település összes ivóvíz fogy.hely szám)	Ivóvízhálózatba bekötött lakásszámok (db)	Településen szolgáltatott víz mennyisége (m ³ /év)	Háztartásoknak szolgáltatott víz mennyisége (m ³ /év)	Intézménynek és Iparnak szolgáltatott víz mennyisége (m ³ /év)
Pásztó város					
2019	3 769	3 464	262 978	209 218	53 760
2020	3 787	3 479	263 427	216 250	47 178
2021	3 797	3 491	276 521	219 844	56 677
2022	3 832	3 522	281 764	223 246	58 518
2023	3 830	3 517	266 397	211 641	54 756
Pásztó-Hasznos					
2019	406	386	24 478	23 756	722
2020	408	389	27 557	26 393	1 164
2021	410	391	30 190	28 544	1 646
2022	412	393	29 421	27 852	1 569
2023	414	395	30 319	28 685	1 634
Pásztó-Mátrakeresztes					
2019	278	269	6 655	5 933	722
2020	279	270	9 915	8 708	1 207
2021	287	278	8 344	7 733	611
2022	295	284	11 027	9 490	1 537
2023	298	284	9 568	8 317	1 251
Muzsla					
2023	143	0	0	0	0

* Adatforrás: üzemeltetői adatszolgáltatás

24. táblázat. A település ivóvízellátására vonatkozó főbb adatok (2)

	Elosztásra átvett víz (m ³)		Számlázott ivóvíz (m ³)	
	éves átlag m ³ /év	napi átlag* m ³ /d	éves m ³ /év	átlag napi átlag m ³ /d *
Pásztó				
2000	na.		na.	
2005	na.		na.	
2010	na.		na.	
2015	437,40	1,20	227 035	622
2020	480,295	1,31	263 427	722
2023	354,012	0,97	266 397	730
Pásztó-Hasznos				
2000	na.		na.	
2005	na.		na.	
2010	na.		na.	
2015	51,50	0,14	22 145	61
2020	63,105	0,17	27 557	75
2023	69,04	0,19	30 319	83
Pásztó-Máriakeresztes				
2000	na.		na.	
2005	na.		na.	
2010	na.		na.	
2015	10,00	0,03	6 494	18
2020	13,06	0,04	9 915	27
2023	13,39	0,04	9 568	26
Muzsla				
2023	0	0	0	0

* Az éves tény adatból számított érték.

25. táblázat. A település ivóvízellátására vonatkozó főbb adatok (3)

	Termelt ivóvíz (m ³)			
	éves mennyiség	napi átlag	éves mennyiség	napi átlag
	Pásztói Vízmű		Hasznosi Vízmű*	
2019	160 946	441	1 967 108	5 389
2020	148 365	405	1 777 962	4 858
2021	154 419	423	1 741 796	4 772
2022	120 533	330	1 232 530	3 377
2023	160 672	440	1 677 648	4 596

*regionális termelés

26. táblázat. A település ivóvízellátására vonatkozó főbb adatok (4)

Maximum napi vízfogyasztás (m³/d)	Nem áll rendelkezésre kizárólag Pásztó településre vonatkozóan napi vízfogyasztási adat, melyből a hálózatba beadott vízmennyiség napi minimum és maximum vízfogyasztást lehetne
Minimum napi vízfogyasztás	

(m ³ /d)	képezni.
---------------------	----------

27. táblázat. A település kiemelt intézményi, ipari fogyasztói

	Fogyasztó megnevezése	Vízfogyasztás	
		napi átlag (m ³ /d)	éves lekötött (m ³ /év)
Intézményi			
	Pásztói Margit Kórház	14,5	
	Salgótarjáni Tankerületi Központ	11,8	
Ipari, termelői, egyéb nagyfogyasztó			
	Baumit Kft.	13,6	
	Café Frei Kft.	10,6	
	EGLO Magyarország Kft.	15,7	

* ITVT készítést megelőző év alapján számolva

Állapotértékelés

Üzemeltető

Pásztótelepülésen az elmúlt öt év laboratóriumi vizsgálati eredményei alapján a telepet elhagyó vízben két alkalommal fordult elő bakteriológiai kifogásoltság, a közkifolyók esetében több alkalommal bakteriológiai és mikroszkópos biológiai kifogásoltság előfordult.

A Hasznosi víztározó, mint vízbázis főleg biológiai kifogásoltságot mutatott az elmúlt években. A vízminőség kifogásokra azonnali technológiai beavatkozás, mosatás, vegyszer adagolás mennyiségének módosítása szükséges, a mosatásról MIR munkalap felvétele, a beavatkozás után pedig kontroll minta kérése a VEO-tól.

Fontos a GAC szűrők megfelelő visszaöblítése, szükség esetén annak fertőtlenítése a mikroorganizmusok elszaporodásának megakadályozása érdekében.

Szintén fontos feladat az elosztórendszerben kialakuló biológiai hártya eltávolítása megfelelő mosatással.

Önkormányzat

A belterületi ivóvízhálózat csaknem teljesen kiépített. Az Önkormányzat az ivóvízellátásnál az alábbi vízellátási problémákat észlelte:

- A hálózat előregedett
- A régi épületek esetében az ólomszennyezés gyanítható
- Muzsla ellátása vezetékes ivóvízzel nincs megoldva

28. táblázat. Az ivóvízellátással kapcsolatos feladatok összegzése

1. Prioritás: MINŐSÉGI VÍZIKÖZMŰ-SZOLGÁLTATÁS, CSAPADÉKVÍZ GAZDÁLKODÁS	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Ivóvízellátás, Vízkészlet gazdálkodás	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
A lakosság ellátása egészséges ivóvízzel	<ul style="list-style-type: none"> • A Hasznosi Vízmű technológiai biztonságának fokozása • A gördülő fejlesztési tervben nevesített feladatok elvégzése • Az elosztórendszer ütemezett mosatása

	<ul style="list-style-type: none"> • Az előregedett hálózat rekonstrukciója • A régi épületek esetében az ólomszennyezés megszüntetésének támogatása • Muzsla ellátása ivóvízzel
A lakosság ellátása egészséges ivóvízzel A felszíni és felszínalatti vizek védelme	az átadott vízmennyiség mérésének kiépítése
5. Prioritás: A TÁRSADALOM ÉS A VÍZ VISZONYÁNAK A JAVÍTÁSA	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Oktatás, képzés, szemléltetformálás	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
Környezeti nevelés, szemléltetformálás	A vízgazdálkodással kapcsolatos információk bővítése, adatok közérthető formában történő közzététele
6. Prioritás: A VÍZGAZDÁLKODÁS STRATÉGIAI IRÁNYÍTÁSÁNAK A MEGÚJÍTÁSA	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Jogalkotás, a vízvagyon kezelése	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
A terület- és településfejlesztési és egyéb vonatkozó dokumentumok megújítása	A ITVT, a jogszabályok és a területrendezési tervek összehangolása

1.3.2. Szennyvízelvezetés és tisztítás

Vonatkozó tervlap: 3. Tervlap-sorozat – A település víziközmű rendszerét bemutató helyszínrajz.

Pásztó város szennyvíz közműhálózata – 2024. októberében – a város tulajdonát képezi, melynek üzemeltetését az Észak-magyarországi Regionális Vízmű Zrt. (ÉRV ZRT.) Hasznosi Szolgáltatási Üzeme látja el. Az ellátásért felelős Pásztó önkormányzata.

Az Üzemeltető, szolgáltató bemutatása

Az ivóvízrendszer üzemeltetője az ÉRV Zrt., mely állami tulajdonú víziközmű szolgáltató cég.

Központi címük: Észak-magyarországi Regionális Vízmű Zrt.

Cím: 3700 Kazincbarcika, Tardonai út 1.

Tel.: +36 (48) 514-500

erv.zrt@erv.hu

A település a Hasznosi Szolgáltató Üzemhez tartozik.

Cím: 3060, Pásztó, Csillag tér 21.

Tel.: 36 (48) 514-500/767 mellék

Szennyvíztisztítás és elhelyezés helyzete

Pásztó-város, Pásztó-Hasznos és Pásztó-Máriakeresztes település részeken a szennyvízelvezetés kiépített. Muzsla belterületi településrészén a szennyvízelvezetés hiányzik. Valamint szintén nincs kiépítve a Gépállomás lakótelep és Mária-tanya külterületi részek szennyvízelvezetése sem.

Pásztón a felújított szennyvíztisztító telep próbaüzeme jelenleg is zajlik. A hálózaton a kritikus pontokon rekonstrukció lett végrehajtva. Az összes átemelő gépészeti felújításon esett át.

Hálózat

A tisztított szennyvíz befogadója a Zagyva folyó 135+100 fkm. szelvénye, egy kitorkoló fejen keresztül.

A bevezetési pont EOV koordinátái:

X = 285947,8; Y = 697776,8

A településen minden olyan ingatlan rá van kötve a hálózatra, amely az ellátott területen található.

A létesítmények ki vannak használva, felszereltségük a mai kornak megfelelő.

Pásztó központi településrész, Hasznos és Mátrakeresztes településrészekén javarészt gravitációs rendszeren történik a szennyvíz összegyűjtése. A hálózaton 12 db átemelő üzemel, ezek segítségével érkezik be a szennyvíz a pásztói szennyvíztisztító telepre. 69,03 km a gravitációs, 5,57 km a nyomott vezetékek és 22,26 km a bekötővezetékek hossza.

Szennyvíztelep

A szennyvíztelep Pásztó, Tar és Mátraszőlős szennyvizét kezeli.

A telepre érkező szennyvíz a meglévő fogadóaknába kerül, ahonnan gravitációsan egy aprítóberendezést tartalmazó aknán keresztül az újonnan kialakításra kerülő átemelő műtárgyba jut. Innen a szennyvíz a mérőaknán keresztül a rácsberendezésre jut.

Az új szennyvíztisztító technológia új mechanikai tisztítóberendezéseket (rács-szűrőt és homokfogót) aerob eleveniszapos szervesanyag eltávolítást és ammónium átalakítást, előkapcsolt denitrifikációt, és vegyszeres foszfor eltávolítást, valamint utóülepítést tartalmaz.

A meglévő tisztítástechnológiai műtárgyak kiegészültek egy új, különálló épületben elhelyezésre került előmechanikai berendezésekkel (gépi és kézi rács, és tangenciális homokfogó) egy új, a meglévővel azonos méretű eleveniszapos biológiai medencével, egy DORR-típusú (kör alaprajzú) utóülepítővel, egy pálcás gravitációs sűrítővel (kör alaprajzú), új víztelenítő berendezéssel. A biológiai tisztítás kiegészül a kémiai szennyvízkezelés lehetőségével azáltal, hogy a biológiai medencékbe vassó adagolásának lehetősége is megtörténik. A víztelenítés hatékony megvalósítása érdekében új polimerelőkészítő és adagoló berendezés létesült. A meglévő és az új biológiai reaktor levegőellátását új legfűvő berendezések biztosítják.

A szippantott szennyvíz kezelés helyzete

A szippantott szennyvíz egy darálós szivattyún áthaladva keveredik a nyers szennyvízzel.

29. táblázat. A település szennyvízelvezetésére vonatkozó főbb adatok (1)

ITVT készítését megelőző 5 év adatai	Település összes ingatlan száma (db)	Szennyvíz bekötéssel rendelkező lakásszámok (db)	Rákötési arány (%)	Településen elvezetett szennyvíz mennyisége (m³/év)	Háztartásokból elvezetett szennyvíz mennyisége (m³/év)	Egyéb; intézményi, gazdasági jellegű elvezetett szennyvíz mennyisége (m³/év)	Üdülő jellegű ingatlanokból elvezetett szennyvíz mennyisége (m³/év)
Pásztó város							
2019	3 528	3 265	93%		199 223	45 914	-
2020	3 548	3 283	93%		207 381	39 322	-
2021	3 561	3 300	93%		206 601	44 288	
2022	3 598	3 335	93%		211 339	36 388	
2023	3 607	3 345	93%		202 415	47 772	
Pásztó-Hasznos							
2019	369	359	97%		22 576	588	
2020	373	364	98%		25 576	665	
2021	375	366	98%		27 163	789	
2022	382	369	97%		26 616	1 005	
2023	385	371	96%		27 630	1 276	
Pásztó- Mátrakeresztes							
2019	252	248	98%		6 617	711	
2020	253	250	99%		8 209	1 182	
2021	258	255	99%		7 537	611	
2022	259	256	99%		9 552	1 541	
2023	263	258	98%		8 306	1 223	
Muzsla							
2023	143	0	0		0	0	

30. táblázat. A település szennyvízelvezetésére vonatkozó főbb adatok (2)

	Elvezetett szennyvíz mennyiség (m ³)		Elvezetett szennyvíz és számlázott ivóvíz mennyiség aránya (%)
	éves átlag m ³ /év	napi átlag m ³ /nap	
Pásztó			
2000	n.a.	n.a.	n.a.
2005	n.a.	n.a.	n.a.
2010	n.a.	n.a.	n.a.
2015	208 613	572	92%
2020	246 703	676	94%
2023	250 187	685	94%
Pásztó Hasznos			
2000	n.a.	n.a.	n.a.
2005	n.a.	n.a.	n.a.
2010	n.a.	n.a.	n.a.
2015	21 520	59	97%
2020	26 241	72	95%
2023	28 906	79	95%
Pásztó-Mátrakeresztes			
2000	n.a.	n.a.	n.a.
2005	n.a.	n.a.	n.a.
2010	n.a.	n.a.	n.a.
2015	6 808	19	105%
2020	9 391	26	95%
2023	9 529	26	100%

31. táblázat. A település szennyvízelvezetésére vonatkozó főbb adatok (3)

Maximum napi (szárazidei) szennyvíz (m³/d)	A pásztói szennyvíztisztító telepre a regionális szennyvízcsatornán keresztül több település kommunális szennyvize érkezik, átadási mérő hiányában nem áll rendelkezésre csak Mátraszőlős településre vonatkozó adat.
Maximum napi (csapadékos) szennyvíz (m³/d)	

32. táblázat. A szennyvíztelep jellemzői

Szennyvíztisztító megnevezése	Pásztó városi szennyvíztisztító telep
Kapacitása (m ³ /d) – hidraulikai kapacitás összesen	1 296
Tisztító kapacitása (LEÉ) – biológiai kapacitás	14 367
Szippantott szennyvíz átlag (m ³ /d)	3,5

33. táblázat. A település kiemelt intézményi, ipari szennyvízkibocsátói

Szennyvíz kibocsátó megnevezése	Kibocsátás
---------------------------------	------------

		<i>napi átlag (m³/d)</i>	<i>éves lekötött (m³/év)</i>
Intézményi			
	PÁSZTÓI MARGIT KÓRHÁZ	25,2	
	Salgótarjáni Tankerületi Központ	11,8	
Ipari, termelői, egyéb nagyfogyasztó			
	Baumit Kft	1,53	
	Café Frei Kft	1,9	
	EGLO Magyarország Kft	6,2	

* ITVT készítést megelőző év alapján számolva

Állapotértékelés

Üzemeltető

Hálózat

A legnagyobb problémát a hálózatba jutó szálal anyag okozza.

Szennyvíztelep

A felújított szennyvíztelep próbaüzeme jelenleg is zajlik, a próbaüzem során előforduló hibákat a kivitelező folyamatosan javítja.

Önkormányzat

Muzsla, Gépállomás és Mária-tanya településrész szennyvízelvezetésének kiépítése nincs megoldva.

34. táblázat. A szennyvíz gyűjtéssel és kezeléssel kapcsolatos feladatok összegzése

1. Prioritás: MINŐSÉGI VÍZIKÖZMŰ-SZOLGÁLTATÁS, CSAPADÉKVÍZ GAZDÁLKODÁS	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Ivóvízellátás, Szennyvízelvezetés és tisztítás, Vízkészlet gazdálkodás, Csapadékvíz gazdálkodás	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
A fenntartható szennyvízelvezetés és tisztítás kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> • Muzsla településrész szennyvízelvezetésének kiépítése • Gépállomás és Mária-tanya szennyvízelvezetésének kiépítése • a szennyvízcsatornán az illegális csapadékvíz bekötések feltárása és a bekötések megszüntetése a településen
5. Prioritás: A TÁRSADALOM ÉS A VÍZ VISZONYÁNAK A JAVÍTÁSA	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Oktatás, képzés, szemléltformálás	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
A fenntartható szennyvízelvezetés és tisztítás kialakítása környezeti neveléssel és szemléltformálással	<ul style="list-style-type: none"> • A vízgazdálkodással kapcsolatos információk bővítése, adatok közérthető formában történő közzététele • Média „fogyasztható” anyagok előállítása és állandó adások életre hívása <ul style="list-style-type: none"> ◦ az okos csatornahasználat elsajátítása ◦ a helytelen használat költségnövelő hatásának bemutatása
6. Prioritás: A VÍZGAZDÁLKODÁS STRATÉGIAI IRÁNYÍTÁSÁNAK A MEGÚJÍTÁSA	

Érintett vízgazdálkodási szakterület: Jogalkotás, a vízvagyon kezelése	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
A HÉSZ megújítása	Az ITVT és a területrendezési tervek/települési terv összehangolása

1.3.3. Települési csapadékvíz-gazdálkodás, helyi vízkárelhárítás

Vonatkozó tervlap: 3. Tervlap-sorozat – A település víziközmű rendszerét bemutató helyszínrajz

A település a 6/2005. (II. 22.) KvVM–BM e. rendelettel módosított, A települések ár-és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM–BM együttes rendeletben az erősen veszélyeztetett „A” kategóriába tartozik.

A település csapadékvíz elvezetése földárkokkal, burkolt árkokkal és elválasztott rendszerű csapadékvíz csatornával történik.

35. táblázat. Pásztó csapadékvíz hálózata

	FÖLDÁROK (m)	Burkolt árok (m)	Elválasztott rendszerű csapadékvíz csatorna (m)
Pásztó	16 974	13 854	7 513
Hasznos	7 370	2 103	-
Mátrakeresztes	3 081	458	
Összesen	22 425	16 415	7 513

(Forrás: Kombauterv 2005)

Belterületi csapadékvíz elvezetés helyzete

A települési csapadék víz elvezetést nem lehet külön belterületi és külterületi problémaként kezelni, mivel a külterületeken keletkező csapadékvizek befogadója gyakran egy, a belterületen áthaladó patak, vagy csatorna, mely a csapadékvizeket Pásztó esetében például bevezeti közvetlenül, vagy a Kövicses-patakon keresztül a Zagyva-patakba.

A csapadékvizek fő befogadója a Zagyva-patak, melynek bal oldali mellékága a Kövicses-patak, amely kelet felől gyűjti a Mátrából lezúduló csapadékvizeket. A Zagyva -patak jobb oldalán oldalon található még a Szamár-patak a Puskás/Butykás-patak, és a Névtelen patakok, melyek a nyugati cserhádi területek vizeit vezetik le.

A patakok többségére - különösen a felső szakaszokra - nagy esés jellemző. A tavaszi hóolvadás és a nyári záporok alkalmával nagy mennyiségű hordalékot is szállítanak, aszályos időszakban sokszor kiszáradnak. A patakok vízjárása rövid medrűk miatt igen érzékeny a csapadékszelsőségekre. Árhullámaik meglepően nagyok lehetnek, ugyanakkor a legtöbb esetben gyorsan levonulnak. A hirtelen áradások 150-200-szorosára növelik meg a vízfolyások vízhozamát az átlagos vízmennyiséghez képest. A lezúduló víz ilyenkor hatalmas pusztítást hagy maga után.

A település 2 fő vízgyűjtő területre osztható, vagyis a Zagyva-patak bal és jobboldali vízgyűjtője (9. ábra).

36. táblázat Pásztó vízgyűjtő területei

Vízgyűjtő	Külterület	Belterület	Összesen
------------------	-------------------	-------------------	-----------------

	ha	ha	ha
I. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak bal oldali vízgyűjtője	4447,58	633,19	5080,77
I-1. sz. rész-vízgyűjtő: Kövicses-patak vízgyűjtője	2937,45	589,9	3527,35
I-2. sz. rész-vízgyűjtő: Zagyva-patak bal oldali déli vízgyűjtője	1510,13	43,29	1553,42
II. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak jobb oldali vízgyűjtője	2164,91	14,61	2179,52
Mindösszesen	6612,49	647,8	7260,29

I. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak bal oldali vízgyűjtője

Terület nagysága: 5080,77 ha – 4447,58 ha külterület, 633,19 ha belterület

I-1. sz. rész-vízgyűjtő: Kövicses-patak vízgyűjtője

Terület nagysága: 3527,35 ha – 2937,45 ha külterület, 589,9 ha belterület.

Befogadó: A Kövicses-patakon keresztül a Zagyva-patak.

Az I-1 sz. rész-vízgyűjtőterület a település belterületének zömét öleli fel. Ide tartozik a Kövicses -patak teljes vízgyűjtő területe az oldalágakkal együtt, valamint Pásztó dél-keleti külterületi része.

A vízgyűjtő területen van elöntés veszélyes terület (12-13-14. ábra).

I-2. sz. rész-vízgyűjtő: Zagyva-patak bal oldali déli vízgyűjtője

Terület nagysága: 3527,35 ha – 1510,13 ha külterület, 43,29 ha belterület.

Befogadó: Zagyva-patak.

Az I-2 sz. rész-vízgyűjtő terület a település dél-keleti zömét öleli fel. Ide tartozik Muzsla Puszta belterülete.

A vízgyűjtő területen van elöntés veszélyes terület (15. ábra).

II. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak jobb oldali vízgyűjtője

Terület nagysága: 2179,52 ha – 2164,91 ha külterület, 14,61 ha belterület.

Befogadó: Zagyva-patak.

A II. sz. vízgyűjtő terület a település nyugati, Zagyván túli részeiről vezeti le a vizeket a Zagyva-patakba. A külterületi csatornák - Puskás/Butykás-patak, Névtelen 0680. Névtelen 0737 (Zemán-völgyi vízfolyás), Hideg-völgyi vízfolyás (Névtelen 0795), Névtelen 0794 (Hideg-völgy-vízfolyás mellékág) - állapotára jellemző, hogy folyamatos karbantartás szükséges a megfelelő üzemelésükhöz.

A vízgyűjtő területen van elöntés veszélyes terület (16. ábra).

A csapadékvízrendszer fenntartása: Pásztó Városi Önkormányzat.

Az elmúlt időszak vízkáreseményei:

2005. április 18-25.

A város környezetére rendkívüli heves nagy intenzitású csapadék hullott. Pásztó-Mátrakeresztes városrészén a Csörgő-patak vízgyűjtőjére hatalmas mennyiségű, nagy intenzitású eső esett. A gyorsan lezúduló, a mederből kilépő esővíz a magával sodort hatalmas kövekkel a mederburkolatban valamint a település több épületében is nagy károkat okozott.

A Csörgő-patak kilépett a mederből és mintegy 30 cm magasságig elöntötte a szennyvíztisztítót és alámosta a telep alatti mederrézsűt.

A Pásztó-Hasznos városrészen keresztül folyó Kövicses-patak földmedrű meder szakaszain a nagy vízhozamú, hatalmas sebességgel érkező víz a partfalban sok helyen több méteres mélységben kimosódásokat okozott.

A Kövicses-patak medrében nagyjából 10-50 cm átmérőjű kövekből, kavicsokból álló hordalék halmozódott föl a patak medrében illetve közvetlen környezetében.

2010. január 31.

A Kövicses-pataknak a 787-799 hrsz.-ú és a 579 hrsz.-ú ingatlanok közötti szakaszán (Gyöngyösi úti hídnál) összefüggő jég és hó torlódás alakult ki. Az esetlegesen hirtelen hóolvadásból, valamint a Hasznosi-víztározó szükséges ürítéséből származó nagy vízmennyiség útjában álló jégtorlasz következtében a gyorsan lezúduló és nagy mennyiségű víz a mederből kilépve a patak melletti ingatlanokban is nagy kárt okozhatott volna. Az Önkormányzat a patak jégmentesítését két földmunkagép segítségével aznap megkezdte. A Kossuth utca alsó szakaszán, a Boltív Tüzép előtti szakaszon ismét feltorlódott a jég, de a földmunkagépek segítségével és a patak vízhozamának szabályozott növelésével a patakon levezették a jégdarabokat.

2010. május 15-16.

Pásztó-Mátrakeresztes városrész Kékesi út 50-52. szám mögött folyó 4675 hrsz.-ú Kövicses-patak jobb partján az intenzív esőzés miatt átázott meredek hegyoldal megcsúszott. A további csúszásveszély megelőzése érdekében a partfal helyreállítása megtörtént.

Pásztó-Mátrakeresztes, Kékesi u. 66. sz. mögötti 4675 hrsz.-ú Kövicses-patak jobb partján a meredek hegyoldal megcsúszott a hirtelen hóolvadás és az esőzés következtében. A további csúszásveszély megelőzése érdekében a partfal helyreállítása megtörtént.

Pásztó-Mátrakeresztes városrész 4553 hrsz.-ú Mező Imre út kb. 25 m-en megsüllyedt, beszakadt az átázott meredek hegyoldal csúszása miatt. A hegyoldal további csúszása az út teljes szélességű leszakadásához vezethetett volna, lakóingatlanokat és közműveket (ivóvíz, szennyvíz) is veszélyeztetett. Az intenzív esőzés következtében az útburkolat tovább süllyedt.

Az intenzív esőzés következtében megduzzadt 3338 hrsz.-ú Kövicses-patak, a Pásztó-Hasznos városrész Dobó úti híd felvízi oldalán - jobb és bal parton - kiépített gabion kas támfalat megrongálta és azt a mederbe borította. 2010. május 16-án munkagépek segítségével a kialakult torlaszt a mederből eltávolították. A partvédő mű helyreállítása 2011-ben megtörtént.

A Kövicses-patak, a Pásztó-Hasznos városrész Dobó úti híd alvízi oldalán a 3384 hrsz.-ú burkolt utat elmosta kb. 30 méter hosszan.

2010. 05. 31-06. 01 i

Intenzív esőzés következett be Pásztó város közigazgatási területén és a patakok vízgyűjtőin.

Kékesi út 106-108-110 számú ingatlanok mögötti 4847 hrsz.-ú Kövicses-patak jobb partján lévő meredek partfal beomlott, eltorlaszolta a víz útját. A patakból a víz kilépett, megbontotta a bal parton lévő gabion kast, ami szintén bedőlt a patakba. A víz elárasztotta az ingatlanok udvarát és kertjét. Az ingatlanokat homokzsákokkal védték és a patakot visszaterelték az eredeti medrébe.

Pásztó-Mátrakeresztes, Kékesi út 70. sz. mögött folyó 4675 hrsz.-ú Kövicses-patak bal partján kiépített gabionkast homokzsákokkal megemelték az ingatlan védelme érdekében, mert a Kékesi út 72. sz. mögötti partfal beomlott és megemelte a vízszintet. A mederbe került földtömeget az ingatlan közelsége miatt nem tudták eltávolítani.

Mátrakeresztes, Kékesi út 66. szám mögött folyó 4675 hrsz.-ú Kövicses-patak jobb partján lévő partfalról ismételten nagy mennyiségű földtömeg került a patak medrébe. A mederből a földtömeget nem tudták eltávolítani, ezért az ingatlan megóvása érdekében a meglévő gabion kast homokzsákokkal megemelték.

A Kékesi út 42. szám mögött 4675 hrsz.-ú Kövicses-patak jobb partján lévő partfal megcsúszott. A partfalról lecsúszott fák belekerültek a mederbe. A fákat földmunkagép segítségével kiemelték a mederből, mert elzárták a nagy mennyiségű víz útját, mely veszélyeztette a környező ingatlanokat.

Pásztó, a 7060 hrsz.-ú patak átcsapott a gáton, elárasztotta a környező területeket, termőföldeket, Vörösmarty, Bástya úti kerteket, ingatlanokat veszélyeztetett. A védekezés folyamán legelőször a veszélyeztetett épületeket védték meg homokzsákkal, majd a gát homokzsákos magasításával a patakot visszaterelték az eredeti medrébe.

Kövicses-patak pásztói szakaszán a lerakódott hordalék eltávolítását elvégezték, mert jelentősen megemelte a patak vízszintjét.

2010. május 31.

A szünni nem akaró esőzés következtében a Hasznosi víztározó szintje rohamosan emelkedett. Az időjárás-előrejelzések és az elhangzott szakértői vélemény alapján a tározó szintje rövid időn belül elérheti a 17 m-es szintet, ami még teljesen ép gáttest mellett is III. fokú árvízvédelmi készültséget ír elő az üzemeltető, ÉRV számára, károsodott gát esetén pedig a következmények megjósolhatatlanok.

A HVB egyhangúlag a veszélyhelyzet elrendelésének kezdeményezése és az érintett, 2000 főt is meghaladó lakosság kitelepítése mellett foglalt állást. A HVB határozata alapján az MVB utasította a polgármestert a kitelepítési intézkedések megtételére és kezdeményezte a kormánynál a veszélyhelyzet kihirdetését.

Az események hatására a Kormány 187/2010. (VI. 2.) rendeletében 2010. június 01. 21:00 órától az árvízvédekezéssel összefüggően a veszélyhelyzetet kihirdette Pásztó és Hasznos területére.

2019. május 22. és 31. között

Az intenzív esőzések következtében a 3338 hrsz.-ú Kövicses-patak, Pásztó, Hasznos városrészben, a mederben több alkalommal is megáradt a víz. A Dobó utcai híd alsó és felső szakaszán felduzzadt a patak, a víz felgyorsulva mindkét oldalon a mederrézsút alámosta.

2023. június 8.

A heves esőzések következtében a Pásztó város több részén vis maior esemény következett be.

Pásztó Muzsla pusztai tározó vízszintje rohamosan megemelkedett. A tározó túlfolyója a vízgyűjtőről érkező vizet nem tudta elvezetni, így átcsapott a gát fölött. A tározó zsilipet megnyitották, így a havária elhárításra került. A tározó túlfolyónál a 6817 hrsz.-ú mentett oldalon a rézsű leszakadt és az út tartószerkezete is megsérült. Közlekedésbiztonsági okokból a 6817 hrsz.-ú egy részét lekerítették. Az okozott károk helyreállítására az önkormányzat vis maior támogatást nyújtott be.

Pásztó-Mátrakeresztes településrészén, a Kékesi út 48-50. sz. mögötti 4675 hrsz.-ú Kövicses-patak jobb partfala leszakadt. A partfalomlással érintett a Pásztó 031/7 hrsz.-ú ingatlan is. A patak medrébe becsúszott földet és növényzetet a védekezési munkák során eltávolították. A rézsű további omlásának megakadályozás érdekében a partfal minél előbbi helyreállítás érdekében az önkormányzat vis maior támogatást nyújtott be, majd 2023. október 16.-án megkezdték a helyreállítását.

Pásztó-Hasznos településrészén az esőzések és a Hasznosi víztározó ürítése miatt megduzzadt 3338 hrsz.-ú Kövicses-patak, a Hasznos, Dobó utca 38-40. sz. ingatlanok mögötti bal partján kiépített gabionfal egy részét kimosta, egy részét kidöntötte.

A nagy mennyiségű esőzések következtében a Hasznosi víztározó ürítése vált szükségessé. A víztározó ürítése miatt megduzzadt 2878 hrsz.-ú Kövicses-patak a Pásztó, Kishegy sétány 7. sz. ingatlan mögötti bal partfalát kimosta. A kimosódás érinti a 2962/1 hrsz.-ú magánterületet is. Az okozott károk helyreállítására az önkormányzat vis maior támogatást nyújtott be.

Pásztó-Hasznos településrészén az esőzések és a Hasznosi víztározó ürítése miatt megduzzadt 3338 hrsz.-ú Kövicses-patak a Hasznos, Dobó utca 3350/1 hrsz.-ú ingatlan mögötti jobb partján kiépített gabionfal egy részét kimosta, egy részét alámosta.

A 3. mellékletben bemutatott „Tervezési alapelvek” alapján az alábbi javaslatokat lehet a tervezésnél figyelembe venni:

1. A fejlesztési területen meglévő épületekhez tárolók beépítése
  - a. A csapadékvíz levezető rendszer részeként a vízvisszatartásban jelentős szerepet tölt be,
  - b. A társadalmi hatása, hogy a lakókat az ivóvíz locsolási célú használatára ösztönzi, lehetőséget teremt szivattyú beépítésre, mellyel az ivóvíz felhasználást csökkenti. Jellemző, hogy a települések ivóvíz fogyasztása

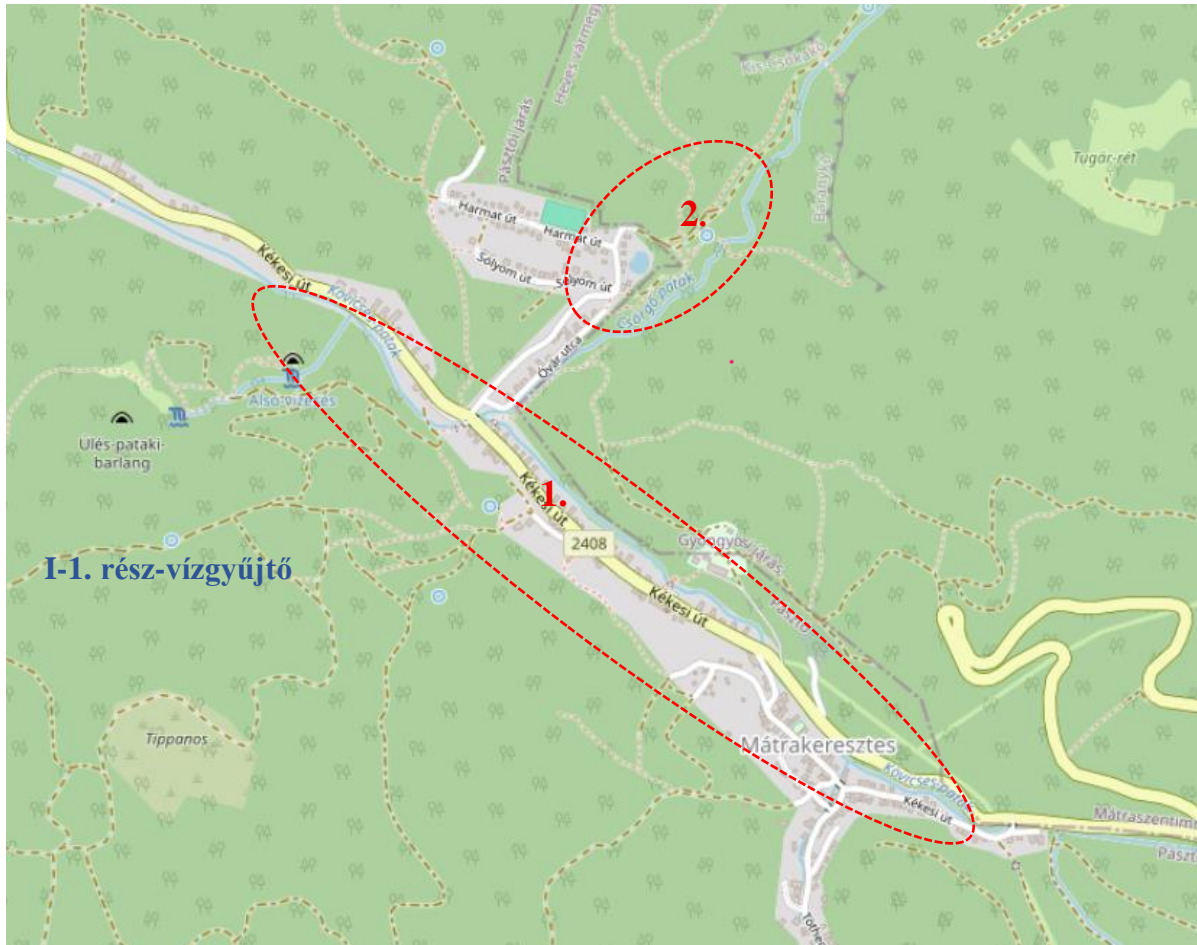
a nagyarányú locsolóvíz igény miatt nyáron nagy mértékben megnő. A takarékossgal az ivóvízbázis terhelésének csökkentése érhető el.

2. Ideiglenes elöntési területek létrehozása
3. Szikkasztó árkok létrehozása, csak a káros csapadékvíz elvezetése
4. Övások rendszer létesítése

Ezek alapján lehet a veszélyeztetett területekre műszaki megoldásokat javasolni.

Elöntésveszélyes és beavatkozást igénylő területek az I. sz. vízgyűjtőn:

Pásztó-Mátrakeresztes

12. ábra. Elöntésveszélyes és beavatkozást igénylő területek Pásztó-Mátrakeresztes (2. tervlapsorozat) (1)

1. VESZÉLYEZTETETT TERÜLET: Pásztó-Mátrakeresztes településrész, Kékesi út

(I. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak bal oldali vízgyűjtője, I-1. rész-vízgyűjtő: Kövicses-patak vízgyűjtője)

Káresemény: 2005. április, 2010. május 15-16., 2010. június 1., 2023. június 8.

Nagyobb csapadék esetén a Mátra nyugati hegyoldala belecsúszik a Kövicses patakba.

Feladatok: A Kövicses-patak rendezése, jobboldali partfalának megerősítése.

2. BEAVATKOZÁST IGÉNYLŐ TERÜLET: Pásztó-Mátrakeresztes településrész, Csörgővölgyi tározó létesítése, vagy Hasznos II. tározó megvalósítása

(I. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak bal oldali vízgyűjtője, I-1. rész-vízgyűjtő: Kövicses-patak vízgyűjtője)

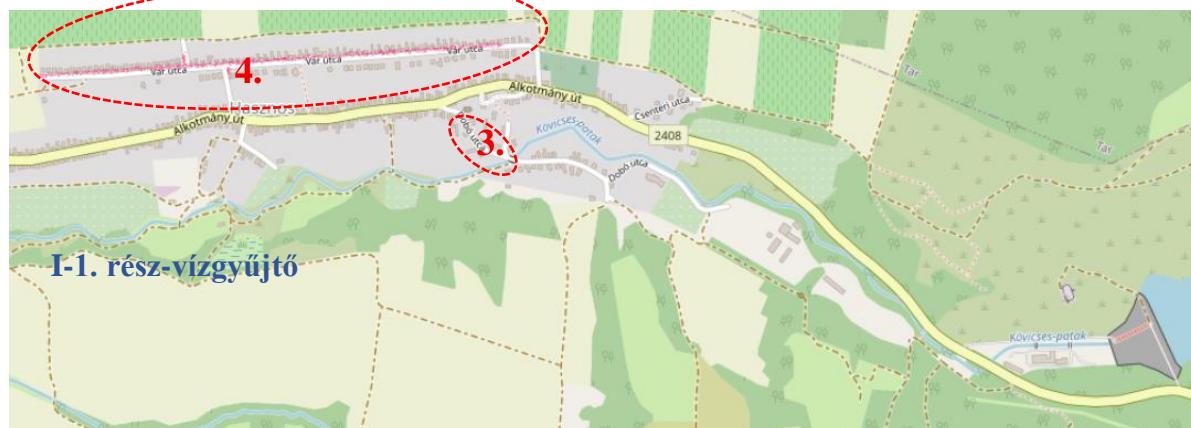
Káresemény: 2005. április 2010. május 15-16., 2010. június 1, 2023. június 8.

A Csörgő-patak vízgyűjtő területén 2005 áprilisában rövid idő alatt lehulló, koncentrált, extrém nagy mennyiségű csapadék hatására kialakuló villámárvíz előntötte Pásztó közigazgatási területéhez tartozó Mátrakeresztest. Néhány óra alatt több mint 100 mm csapadék hullott a területre. A Csörgő-patakon az érkező árhullám 25 lakóépületet rongált meg, a lakók ideiglenes kitelepítésére volt szükség. Már 3 órával a csapadék eseményt követően elérte a Hasznosi-tározót a levonuló árhullám.

Feladat: A Csörgő-völgyi záportározó a Kövicses-patak 0+000 – 13+100 szelvénye és a Csörgő-patak 0+000 – 0+217 szelvénye közötti létesülne. A Csörgővölgyi-tározó létesítésének célja az árhullám csökkentése, mely védi Mátrakeresztest a Mátrakeresztes Hasznosi tározó közötti utat, a Hasznosi tározót, Hasznost és Pásztót, valamint növeli a hasznosul ivóvíz tározó élettartamát.

A tározó létesítésének szándékát „a Pásztó és térsége árvízvédelmi biztonságának megteremtése érdekében szükséges előkészítési, tervezési feladatok forrásának biztosításáról” szóló 1373/2019. (VI. 25.) Korm. Határozat fogalmazta meg, mely a Csörgő-völgyi záportározó létesítését, a Kövicses-patak, a Csörgő-patak és a Zagyva-patak befogadói szakaszának mederrendezését, illetve a Hasznosi-tározó rekonstrukcióját tartalmazta. A Kormányhatározat továbbra is érvényben van, ugyanakkor a tervezési és előkészítési feladatok keretében elkészült környezeti hatástanulmány engedélyeztetési eljárását a Heves Vármegyei Kormányhivatal a HE/KVO/00022-45/2021. számú végzésben megszüntette. Időközben, a Hasznosi-tározó rekonstrukciója is megvalósult, így a Kormányhatározat módosításra került, mely alapján a módosítást magában foglaló 1821/2021. (XI.25) Korm. határozat az új helyszínen megvalósítandó Hasznos II. záportározót, mint nevesített feladatot tartalmazta. Sajnos, a Hasznos II. záportározó nem váltja ki teljességgel a Csörgő-völgyi záportározót, mivel nem biztosítja teljességgel Mátrakeresztes védelmét.

Pásztó-Hasznos

13. ábra. Elöntésveszélyes és beavatkozást igénylő területek Pásztó-Hasznos (2. tervlapsorozat) (2)

3. VESZÉLYEZTETETT TERÜLET: Pásztó-Hasznosi településrész, Dobó utca

(I. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak bal oldali vízgyűjtője, I-1. rész-vízgyűjtő: Kövicses-patak vízgyűjtője)

Káresemény: 2019. május 22 2005. április, 2010. május 15-16., 2010. június 1., 2019. május, 2023. június 8.

A Kövicses- patak, a Pásztó- Hasznos városrész Dobó út 44 szám mögött - bal parton - kiépített gabion-kas támfalat megrongálta és azt a mederbe borította.

Feladat: Kövicses- patak mederrendezés, Gabion-kas támfal rekonstrukció.

4. VESZÉLYEZTETETT TERÜLET: Pásztó-Hasznosi településrész, Vár utca

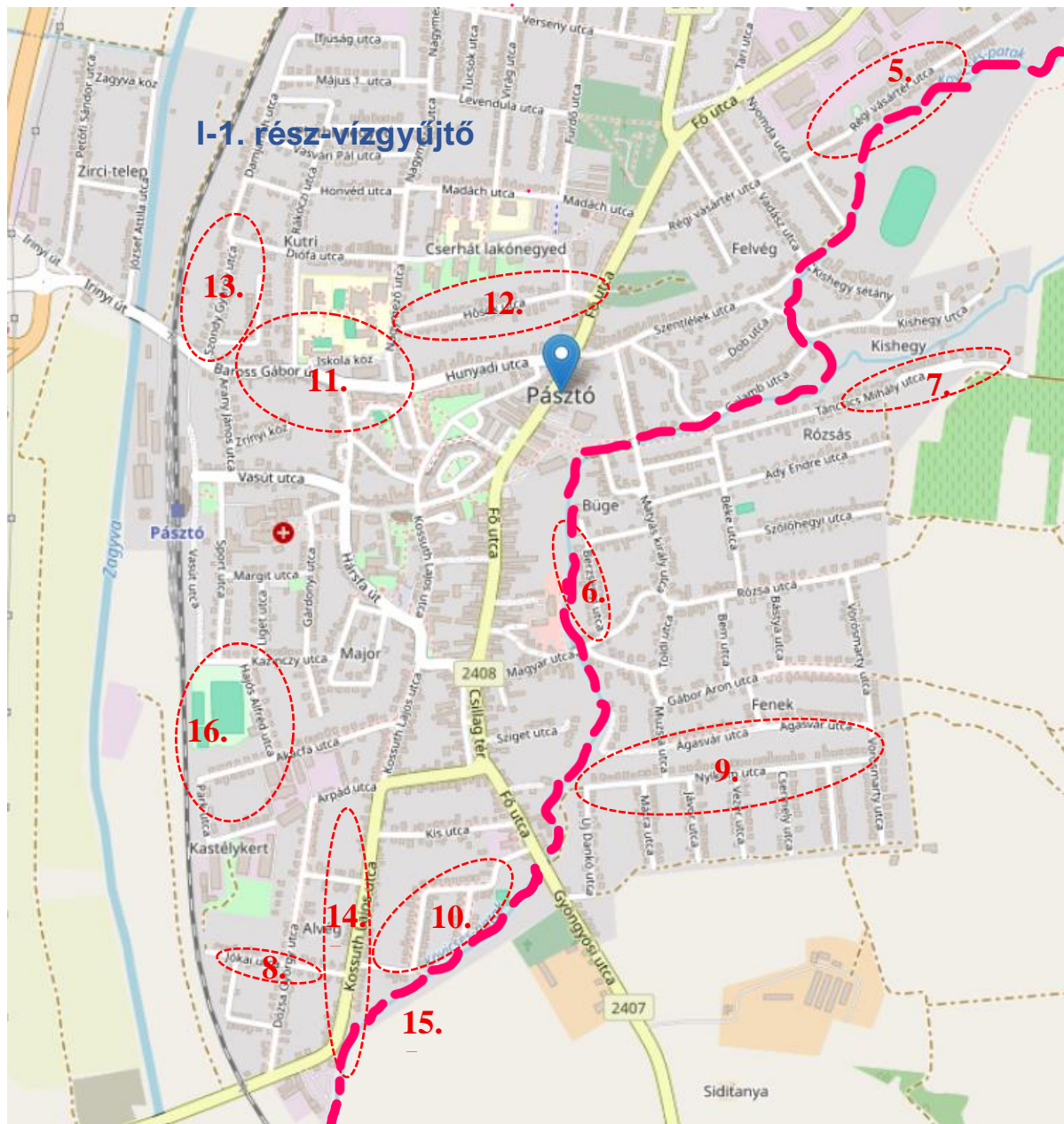
(I. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak bal oldali vízgyűjtője, I-1. rész-vízgyűjtő: Kövicses-patak vízgyűjtője)

Káresemény:

A Vár utcában 2016 őszén bekövetkezett intenzív esőzések következtében északi irányból (szőlők irányából) a termőföldekre lehullott nagy mennyiségű csapadék egy része a meglévő elburjanzott félig burkolt árokban lefolyt. Az esővíz másik része a magáningatlanok udvarán keresztül folyt le a Vár utcába, jelentős mennyiségű hordalékot, iszapot hagyva maga után, mely súlyos károkat okozott mind a lakosság, mind az önkormányzat részére, mert rongálta a magántulajdonokat, a közutat és az út melletti játszóteret is.

Feladat: Csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítése.

Pásztó központi belterület

14. ábra. Elöntésveszélyes és beavatkozást igénylő területek Pásztó (2. tervlapsorozat) (4)

5. VESZÉLYEZTETETT TERÜLET: Pásztó, Régvásártér utca térsége

(I. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak bal oldali vízgyűjtője, I-1. rész-vízgyűjtő: Kövicses-patak vízgyűjtője)

Káresemény: 2019. május 22., 2005. április, 2010. május 15-16., 2010. június 1., 2019. május, 2023. június 8.

A Kövicses-patakon egy nagyon heves esőzés után, súlyos árvízi helyzet alakul ki. A Kövicses-patakon levonuló árvíz Hasznos településrészen és Pásztó belterületén is komoly károkat okozott. Megrongálta a vízfolyás partvédő műveit és veszélyeztette a partmenti és a mélyen fekvő területeket. A károkozások mellett, a patak medre elfajult, valamint több helyen partfalomlást okozott.

Feladat: A patak területének rendezése a patak kritikus részein.

6. VESZÉLYEZTETETT TERÜLET: Pásztó, Berzsényi Dániel utca térsége

(I. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak bal oldali vízgyűjtője, I-1. rész-vízgyűjtő: Kövicses-patak vízgyűjtője)

Káresemény: 2019. május 22., 2005. április, 2010. május 15-16., 2010. június 1., 2019. május, 2023. június 8.

A Kövicses-patakon egy nagyon heves esőzés után, súlyos árvízi helyzet alakult ki. A Kövicses-patakon levonuló árvíz Hasznos településrész és Pásztó belterületén is komoly károkat okozott. Megrongálta a vízfolyás partvédő műveit és veszélyeztette a partmenti és a mélyen fekvő területeket. A károkozások mellett, a patak medre elfajult, valamint több helyen partfalomlást okozott.

Feladat: A patak területének rendezése a patak kritikus részein.

7. VESZÉLYEZTETETT TERÜLET: Pásztó, Táncsics Mihály utca térsége

(I. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak bal oldali vízgyűjtője, I-1. rész-vízgyűjtő: Kövicses-patak vízgyűjtője)

Káresemény: 2010. június 1., 2019. május, 2023. június 8.

Nagy csapadék esetén a szőlőhegyekről lezúduló víz a 2090/1 hrsz.-ú út vízlevezető árkán keresztül a 2889/11 magántulajdonú ingatlanon keresztül folyik le.

Feladat: Az ingatlan kisajátítása és a vízlevezető rendszer kiépítése szükséges.

8. VESZÉLYEZTETETT TERÜLET: Pásztó, Jókai Mór utca térsége

(I. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak bal oldali vízgyűjtője, I-1. rész-vízgyűjtő: Kövicses-patak vízgyűjtője)

Káresemény:

2005 tavaszán a Kövicses-patakon egy nagyon heves esőzés után, katasztrofális árvízi helyzet alakult ki, mely súlyos károkat okozott elsősorban a Hasznosi tározó feletti területeken, de mivel az árvizet a tározó műtárgya tovább vezette, így a gát alatti részeken, Hasznos városrészénél és Pásztó érintett szakaszain is.

2010. május 15-16. között ismét rendkívüli árhullám vonult le a Kövicses-patak vízgyűjtőjén, amelyet hosszantartó mintegy 10 napos csapadék előzött meg. A rendkívüli hidrometeorológiai körülmények a gát mentett oldali rézsűjén felszín közeli mozgásokat indítottak el.

A Kövicses-patakon levonuló árvíz Hasznos településrész és Pásztó belterületén is komoly károkat okozott. Megrongálta a vízfolyás partvédő műveit és Pásztó 3384 hrsz.-ú önkormányzati tulajdonú közlekedési utat.

A károkozások mellett, a patak medre teljesen elfajult, méterekkel „elhagyta” eredeti folyásának nyomvonalát, több helyen partfalomlást okozott, magán területeket mosott el.

A patak területének végleges rendezése érdekében a patak kritikus részein, a szükséges beavatkozást elvégzi.

Feladat: A Kövicses-patak területének végleges rendezése érdekében a patak kritikus részein, a szükséges beavatkozásokat elvégezni.

9. VESZÉLYEZTETETT TERÜLET: Pásztó, Ágasvár, Nyikom utca térsége

(I. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak bal oldali vízgyűjtője, I-1. rész-vízgyűjtő: Kövicses-patak vízgyűjtője)

Káresemény: 2010. június 1., 2019. május, 2023. június 8.

Nagy csapadék esetén a szőlőhegyekről dél fele lezúduló csapadék vizet egy meglévő óvárok vezet le, melynek az elvezető rendszere nincs kiépítve. A víz az Ágasvár, Nyikom utca térségét öntötte el.

Feladat: Az elvezető rendszer kiépítése, a Nyikos és az Ágasvár utcában.

10. VESZÉLYEZTETETT TERÜLET: Pásztó, Kövicses utca térsége

(I. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak bal oldali vízgyűjtője, I-1. rész-vízgyűjtő: Kövicses-patak vízgyűjtője)

Káresemény: 2010. június 1., 2019. május, 2023. június 8.

A Kövicses-patakon egy nagyon heves esőzés után, súlyos árvízi helyzet alakult ki. A Kövicses-patakon levonuló árvíz Hasznos településrész és Pásztó belterületén is komoly károkat okozott. Megrongálta a vízfolyás partvédő műveit és veszélyeztette a partmenti és a mélyen fekvő területeket. A károkozások mellett, a patak medre elfajult, valamint több helyen partfalomlást okozott.

Feladat: A patak területének végleges rendezése érdekében a patak kritikus részein, a szükséges beavatkozásokat el kell végezni.

11. VESZÉLYEZTETETT TERÜLET: Pásztó, Baross utca

(I. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak bal oldali vízgyűjtője, I-1. rész-vízgyűjtő: Kövicses-patak vízgyűjtője)

Káresemény:

Baross Gábor úton 2014. júliusában a nagy és intenzív esőzés következtében a 30-34 szám előtt az útburkolat megsüllyedt a csapadékcsatorna megroppant. Az úton lefolyó víz több ingatlan udvarában befolyt, ott kisebb-nagyobb károkat hagyva maga után. Az útburkolat helyreállítása VIS MAIOR esemény keretében megtörtént. A csapadékcsatorna helyreállítása a 2014-es évben elmaradt. Sajnos, az évek folyamán több alkalommal is nagyobb esőzések következtében a csapadékcsatorna nem megfelelő működése végett több magáningatlan is víz alá került. A „TOP_Plusz-1.2.1-21 kódszámú Élhető települések Pásztó város vízvezetésének részleges átépítése és fejlesztése” című projekt keretében meg fog valósulni a fent említett csatornahálózat felújítása, annak érdekében, hogy a káresemények a jövőben elkerülhetőek legyenek.

Feladat: A jelen projekt keretében el kell végezni a fent említett csatornahálózat felújítását. (Vis maior adatlap 3. melléklet.)

12. VESZÉLYEZTETETT TERÜLET: Pásztó, Hősök utca

(I. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak bal oldali vízgyűjtője, I-1. rész-vízgyűjtő: Kövicses-patak vízgyűjtője)

Kéresemény:

Hősök utca bal oldalán zárt csapadékcsatorna üzemel rajta szakaszosan betemetett föld árok üzemel mely funkcióját ellátni képtelen, mert az útra hulló nagy mennyiségű csapadék elvezetését nem tudja megoldani. Az elmúlt évek folyamán az egyszerre lehulló nagy mennyiségű csapadék elvezetése nem volt megoldott. Több magántulajdonú udvarába befolyó csapadékvíz károkat okozott. Számtalan bejelentés érkezett az önkormányzathoz a problémák megoldására és a károk megtérítésére. Sajnos a teljes megoldást a csapadék. A probléma egy padkafolyóka és egy duplafalú csapadékcsatorna építésével oldható meg.

A védendő értékek: utak, járdák, magáningatlanok, kapubehajtók és játszótér.

Feladat: Padkafolyóka és egy duplafalú csapadékcsatorna építése.

13. VESZÉLYEZTETETT TERÜLET: Pásztó, Szondy utca

(I. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak bal oldali vízgyűjtője, I-1. rész-vízgyűjtő: Kövicses-patak vízgyűjtője)

Kéresemény:

Szondy utcában az utca két oldalán terméskővel kirakott, betonozott árok az elmúlt évek során a többszöri nagy esőzések következtében nagyon rossz, kritikus állapotba került. Az árok rézsúje megsüllyedt ennek következtében az útpadka és a járda is több helyen károsodást szenvedett, továbbá, a kapubehajtók stabilitása is veszélybe került.

A védendő értékek: utak, járdák, magáningatlanok, kapubehajtók és játszótér.

Feladat: Padkafolyóka és egy duplafalú csapadékcsatorna építése.

14. VESZÉLYEZTETETT TERÜLET: Pásztó, Kossuth utca

(I. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak bal oldali vízgyűjtője, I-1. rész-vízgyűjtő: Kövicses-patak vízgyűjtője)

Kéresemény: 2010. június 1., 2019. május, 2023. június 8.

A Kövicses-patakon egy nagyon heves esőzés után, súlyos árvízi helyzet alakult ki. A Kövicses-patakon levonuló árvíz Hasznos településrész és Pásztó belterületén is komoly károkat okozott. Megrongálta a vízfolyás partvédő műveit és veszélyeztette a partmenti és a mélyen fekvő területeket. A károkozások mellett, a patak medre elfajult, valamint több helyen partfalomlást okozott.

Feladat: A patak területének végleges rendezése érdekében a patak kritikus részein, a szükséges beavatkozást elvégzi.

15. BEAVATKOZÁST IGÉNYLŐ TERÜLET: Pásztó, Kövicses -patak teljes területe

(I. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak bal oldali vízgyűjtője, I-1. rész-vízgyűjtő: Kövicses-patak vízgyűjtője)

Kéresemény: 2010. június 1., 2019. május, 2023. június 8.

A Kövicses-patakon egy nagyon heves esőzés után, súlyos árvízi helyzet alakult ki. A Kövicses-patakon levonuló árvíz Hasznos településrész és Pásztó belterületén is

komoly károkat okozott. Megrongálta a vízfolyás partvédő műveit és veszélyeztette a partmenti és a mélyen fekvő területeket. A károkozások mellett, a patak medre elfajult, valamint több helyen partfalomlást okozott.

Feladat: A patak területének végleges rendezése érdekében a patak kritikus részein, a szükséges beavatkozást elvégzése: mederstabilizáció, mederrendezés, medertisztítás.

16. VESZÉLYEZTETETT TERÜLET: Pásztó, labdarúgópálya teljes területe

(I. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak bal oldali vízgyűjtője, I-1. rész-vízgyűjtő: Kövicses-patak vízgyűjtője)

Káresemény: nagyobb csapadékesemények alkalmával a vasúti töltés megakadályozza a csapadékvíz lefolyását a Zagyva-patak felé.

Feladat: Vasúti átereszt kialakítása.

Pásztó-Muzsla

15. ábra. Elöntésveszélyes és beavatkozást igénylő területek Pásztó-Muzsla (2. tervlapsorozat) (4)

17. BEAVATKOZÁST IGÉNYLŐ TERÜLET: Pásztó, Pásztó-Muzsla térsége

(1. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak bal oldali vízgyűjtője, 1-2. rész-vízgyűjtő: dél-keleti területek rész-vízgyűjtője)

Káresemény:

A 2023. június 8-i esőzések miatt a 6819/6 hrsz-ú Muzsla-pusztai tározó vízszintje rohamosan megemelkedett. A tározó túlfolyója a vízgyűjtőről érkező vizet nem tudta elvezetni, így a víz átcsapott a gáton. A tározó zsilipjét megnyitották, így a haváriát elhárították. A káresemény leírása: a tározó túlfolyójánál a mentett oldalon a rézsű leszakadt és az út tartószerkezete is megsérült. Közlekedésbiztonsági okokból a 6817 hrsz-ú út egy részét lekerítették. Helyreállítása elengedhetetlen a víztározó megfelelő működéséhez. Az útnak és rézsűjének (gát) további leszakadása az ott életvitelszerűen élők közlekedését ellehetetleníti. A károkozások mellett, a patak medre teljesen elfajult, méterekkel „elhagyta” eredeti folyásának nyomvonalát, több helyen partfalomlást okozott, magánterületeket mosott el.

Feladat: a Muzsla-pusztai tározó helyreállítása elengedhetetlen a víztározó megfelelő célú működéséhez. Az útnak és rézsűjének (gát) további leszakadása az ott életvitelszerűen élők közlekedését ellehetetleníti.

37. táblázat. A település csapadékvízvezető rendszerére vonatkozó főbb adatai

Csapadékvízvezető rendszer hossza (m)	66 200
Vízvezető rendszerhez tartozó vízgyűjtőterület (ha)	7 260
Szikkasztó rendszerhez tartozó vízgyűjtőterület (ha)	0
Nem rendezett vízlevezetésű terület (ha)	nincs adat
Csapadékvíztározók (közösségi) száma (db)	2
Csapadékvíztározók (összesen) térfogata (m ³)	65 000

Állapotértékelés

Vízügyi Igazgatóság

A KDVVIZIG nyilvántartása szerint Pásztó 2023. évben megújított vízkár-elhárítási tervvel rendelkezik, melynek felülvizsgálata rendszeres.

- A belterületi csapadékvíz-elvezető árok rendszeres karbantartása, fejlesztése.
- A településen a csapadékvíz helyben tartás – vízvisszatartás és a lefolyás késleltetés eszközeinek, lehetőségeinek megteremtése a településen.

A csapadékvíz-elvezető hálózat fejlesztése kapcsán az alábbiakra hívja fel a KDVVIZIG a figyelmet:

- A csapadékvizek kezelésének, helyben tartásának megteremtése és szabályozása az egyéni vízgazdálkodás alapjait teremti meg, mely által részben a hálózati vízfogyasztás mérséklése részben az elvezető rendszer tehermentesítése valósulhat meg. Elválasztott rendszerű szennyvízvezető csatornába csapadékvizet, valamint a csapadékvíz-elvezető csatornába szennyvizet vezetni tilos. A fejlesztési területről elvezett csapadékvíz esetében szükséges a befogadók megfelelőségi vizsgálata.

- A területen keletkezett, egyéb burkolt felületekről (parkoló) elfolyó olajjal szennyeződő csapadékvizek előtisztítást követően vezethetők a befogadóba. A befogadóba vezetett tisztított csapadékvíz minőségének meg kell felelnie a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendeletben 2. számú melléklet „4. Általános védettségi kategória befogadói” oszlopában foglaltaknak.
- Az olajfogóban kiszűrt olaj veszélyes hulladéknak minősül. Az üzemeltetés során keletkező veszélyes hulladékok gyűjtésénél, ártalmatlanításánál a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól szóló 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet előírásaiban foglaltakat be kell tartani.

Feladatok:

A település elöntésveszélyes területeinek fejlesztése.

A település beavatkozást igénylő beruházásainak megvalósítása.

A település célkitűzése a lakosság szemléletformálásával a telken belüli csapadékvíz visszatartás, gyűjtés, annak érdekében, hogy csökkenjen a csapadékvíz elvezető hálózatokat a magántelkekről érő terhelés.

38. táblázat. A települési csapadékvíz gazdálkodással kapcsolatos feladatok összegzése

1. Prioritás: MINŐSÉGI VÍZIKÖZMŰ-SZOLGÁLTATÁS, CSAPADÉKVÍZ GAZDÁLKODÁS	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Ivóvízellátás, Szennyvízelvezetés és tisztítás, Vízkészlet gazdálkodás, Csapadékvíz gazdálkodás	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
A település csapadékvíz gazdálkodási rendszerének kialakítása és a belterületi helyi vízkár biztonság megteremtése	A település elöntésveszélyes területeinek fejlesztése <ul style="list-style-type: none"> • Pásztó-Mátrakeresztes településrész, Kékesi út. • Pásztó-Hasznosi településrész, Dobó utca • Pásztó-Hasznosi településrész, Vár utca • Pásztó, Régivásártér utca térsége • Pásztó, Berzsenyi Dániel utca térsége • Pásztó, Táncsics Mihály utca térsége • Pásztó, Jókai Mór utca térsége • Pásztó, Ágasvár, Nyikom utca térsége • Pásztó, Kövicses utca térsége • Pásztó, Baross utca • Pásztó, Hősök utca • Pásztó, Szondy utca • Pásztó, Kossuth utca • Pásztó, sportpálya környéke
A település csapadékvíz gazdálkodási rendszerének kialakítása és a belterületi helyi vízkár biztonság megteremtése	A település beavatkozást igénylő területei <ul style="list-style-type: none"> • Pásztó-Mátrakeresztes településrész, Csörgő-völgyi tározó létesítése, vagy Hasznos II. tározó megvalósítása • Pásztó, Kövicses -patak teljes rekonstrukció • Pásztó, Muzsla tározó átalakítása árvízcsökkentő tározóvá
A település csapadékvíz gazdálkodási rendszerének kialakítása és a belterületi helyi vízkár biztonság megteremtése	• Települési csapadékvíz elvezető hálózat méretezett kiépítése, és a kiépített hálózat vízszállító képességének megőrzése.

	<ul style="list-style-type: none"> • A domboldalról érkező vizek összegyűjtése érdekében a meglévő övások rendszer üzemeltetése, fenntartása. • A védekezés megtervezéséhez részletesebb geodézia, vízgyűjtőterület lehatárolás, lefolyási paraméterek, időelőny szükséglet meghatározás, rövid idejű (10-180 perces) csapadékok meghatározása, a 3-24 óra időtartamú csapadékok meghatározása. (A meglévő rendszer vízjogi engedélye jelenthet támpontot.) • Védelmi eszközök, gépek (szivattyúk és szerelvényeik, aggregátorok, világító eszközök), anyagok, karbantartása.
3. Prioritás: KOCKÁZAT MEGELŐZŐ ÁR- ÉS BELVÍZVÉDELEM.	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Árvízvédelem, belvíz megelőzés	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
A védőképesség biztosítása	<ul style="list-style-type: none"> • Pásztó-Mátrakeresztes településrészen a Csörgő-völgyi tározó létesítése, vagy Hasznos II. tározó megvalósítása • Pásztó, Kövicses-patak teljes rekonstrukció • Pásztó, Muzsla-tározó átalakítása árvízcsökkentő tározóvá
4. Prioritás: VISSZATARTÁS A VIZEINK JOBB HASZNOSÍTÁSA ÉRDEKÉBEN	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Vízkészlet-gazdálkodás, Árvízvédelem, Síkvidéki vízrendezés, belvízvédekezés, Csapadékvíz-gazdálkodás, Aszálykár-elhárítás, Mezőgazdasági vízgazdálkodás	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
Vízvisszatartás	Természetalapú megoldások alkalmazása a vízgyűjtőn
5. Prioritás: A TÁRSADALOM ÉS A VÍZ VISZONYÁNAK A JAVÍTÁSA	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Oktatás, képzés, szemléltetformálás	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
A helyes csapadékvíz elvezetés és vízvisszatartás kialakítása környezeti neveléssel és szemléltetformálással	<ul style="list-style-type: none"> • A vízgazdálkodással kapcsolatos információk bővítése, adatok közérthető formában történő közzététele • Az ingatlanok előtti árokrendszerek karbantartásának támogatása • Média „fogyasztható” anyagok előállítás és állandó adások életre hívása • Az „okos” csapadékvízkezelés elsajátítása
A magántulajdonban lévő árkok csatornák jó kezelésének kialakítása környezeti neveléssel, szemléltetformálással	A magántulajdonban lévő árkok, csatornák kezelésének támogatása oktatással
6. Prioritás: A VÍZGAZDÁLKODÁS STRATÉGIAI IRÁNYÍTÁSÁNAK MEGÚJÍTÁSA	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Jogalkotás, a vízgyon kezelés	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
Településtervek módosítása	<ul style="list-style-type: none"> • A ITVT és a településtervek összehangolása: a csapadékvizek helyes kezelése, a csapadékelvezető rendszer karbantartása

1.3.4. Termál és fürdővíz gazdálkodás, melegvíz és geotermikus-energia hasznosítás, rekreációs vízfelületek

Vonatkozó tervlap: 3. Tervlap-sorozat – A település víziközmű rendszerét bemutató helyszínrajz

A helyi hévízhasznosítás

A településen van hévízhasznosítás.

A Pásztói Városi Strandfürdőt a Pásztói Városgazdálkodási Közhasznú Nonprofit Kft. üzemelteti. Két medence áll rendelkezésre az úszók, és úszást tanulók számára, illetve egy gyermekmedence, amelyben egy csobogó várja a pancsolókat.

Nyitott medencéjüket a strandtól 500 méterre levő, 426 méter talpmélységű termálkút táplál. A víz hőmérséklete a kút kifolyásánál 33 °C, a kút hozama 700 liter percenként. A pásztói strandfürdő a környék egyetlen meleg vizű strandja.

39. táblázat. A település termál és fürdővíz gazdálkodására vonatkozó főbb adatok

A területen található termál kutak száma (db)	1
Hőenergia termelésére szolgáló kutak száma (db)	0
Elektromos energiatermelésre szolgáló kutak száma (db)	0
60 °C -ot meghaladó kútvíz hőmérsékletű kutak száma (db)	0

A helyi hévízhasznosításra vonatkozó adatok rövid bemutatása

40. táblázat. A település hévízkútjai

A kút neve	Hőfoka	Minősítése	Vízbázis
Strand 1. (K-5)	33	Gyógy	p.2.9.1

A strandfürdő fejlesztése kapcsán 1 db új hévíztermelő és 1 db nyelető kút mélyítése tervezett, a kutak 2025. április 30-ig érvényes vízjogi létesítési engedéllyel rendelkeznek. A tervezett kutak is a pt.2.5 „Északi-középhegység medencéi” porózus víztestet érintik.

1.3.5. Árvízvédelem

Vonatkozó tervlap: 4. Tervlap-sorozat – A település felszíni és felszínalatti vizeit bemutató helyszínrajz

Bár Pásztó a 6/2005. (II. 22.) KvVM–BM e. rendelettel módosított, A települések ár- és belvíz veszélyeztetettségi alapon történő besorolásáról szóló 18/2003. (XII. 9.) KvVM–BM együttes rendeletben „A” erősen veszélyeztetett minősítéssel szerepel. A hirtelen érkező nagy intenzitású és hosszabb ideig tartó csapadék okoz helyi vízelöntést, „árvízi” eseményt. A villámárvizekkel kapcsolatos káresemények részletes bemutatása az 1.3.3. fejezetben található.

Az elmúlt időszak néhány árvízi jellegű vízkáreseménye:

2005. április 18-25.

A város környezetére rendkívüli heves nagy intenzitású csapadék hullott. Pásztó-Mátrakeresztes településrészén a Csörgő-patak vízgyűjtőjére hatalmas mennyiségű, nagy intenzitású eső esett. A gyorsan lezúduló, a mederből kilépő víz a magával sodort hatalmas kövekkel a mederburkolatban valamint a település több épületében is nagy károkat okozott.

2010. január 31.

A Kövicses-patak (Gyöngyösi úti hídnál) 787-799 hrsz.-ú és 579 hrsz.-ú ingatlanok közötti szakaszán összefüggő jég és hó torlódás alakult ki.

2010. május 15-16.

Az intenzív esőzés következtében megduzzadt a 3338 hrsz.-ú Kövicses-patak, a Pásztó-Hasznos városrész Dobó úti híd felvízi oldalán - jobb és bal parton - kiépített gabion kas támfalat megrongálta és a mederbe borította. 2010. május 16-án munkagépek segítségével a kialakult torlaszt a mederből eltávolították. A partvédő mű helyreállítása 2011-ben megtörtént.

2010. 05. 31.-06. 01.

Intenzív esőzés következett be Pásztó város közigazgatási területén és a patakok vízgyűjtőin. A 7060 hrsz.-ú patak átcsapott a gáton, elárasztotta a környező területeket, termőföldeket, Vörösmarty, Bástya úti kerteket, ingatlanokat veszélyeztetett.

2010. május 31.

A szünni nem akaró esőzés következtében a Hasznosi víztározó szintje rohamosan emelkedett.

A HVB egyhangúlag a veszélyhelyzet elrendelésének kezdeményezése és az érintett, 2000 főt is meghaladó lakosság kitelepítése mellett foglalt állást. A HVB határozata alapján az MVB utasította a polgármestert a kitelepítési intézkedések megtételére és kezdeményezte a kormánynál a veszélyhelyzet kihirdetését.

Az események hatására a Kormány 187/2010. (VI. 2.) rendeletében 2010. június 01. 21:00 órától az árvízvédekezéssel összefüggően a veszélyhelyzetet kihirdette Pásztó és Hasznos területére.

2023. június 8.

A heves esőzések következtében Pásztó város több részén vis maior esemény következett be.

A megduzzadt 3338 hrsz.-ú Kövicses-patak a Hasznos, Dobó utca 3350/1 hrsz.-ú ingatlan mögötti jobb partján kiépített gabionfal egy részét kimosta, egy részét alámosta.

Állapotértékelés

A villámárvizekre visszavezethető árvízi fenyegetettség csökkentése a vízgyűjtőn kialakított árvízcsökkentő tározó alkalmazásával érhető el, továbbá, egyes természetalapú megoldások (NBS) hatékonyan segíthetnek a nagycsapadékok lefolyáslassításában, csökkentve ezzel az időegység alatt lefolyó víz mennyiségét, a hirtelen kialakuló árvizek kockázatát.

Az árvízbiztonság megteremtése érdekében:

- meg kell megépíteni a Csörgő-völgyi záportározót a Kövicses-patak 0+000 – 13+100 szelvénye és a Csörgő-patak 0+000 – 0+217 szelvénye között. A Csörgővölgyi-tározó létesítésének célja az árhullám csökkentése, mely védi Mátrakeresztet a Mátrakeresztés Hasznosi tározó közötti utat, a Hasznosi tározót, Hasznost és Pásztót, valamint növeli a Hasznosi víztározó élettartamát., vagy a Hasznos II. tározót kell megvalósítani
- a Kövicses-patak kritikus részein el kell végezni a szükséges beavatkozásokat: mederstabilizáció, mederrendezés, medertisztítás
- a Muzslai tározó és levezető csatornájának helyreállítása elengedhetetlen a víztározó megfelelő működéséhez.

41. táblázat. Az árvízvédelemmel kapcsolatos feladatok összegzése

3. Prioritás: KOCKÁZAT MEGELŐZŐ ÁR- ÉS BELVÍZVÉDELEM.	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Árvízvédelem, belvív megelőzés	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
A védőképesség biztosítása	<ul style="list-style-type: none"> • Pásztó-Mátrakeresztés településrész, Csörgő-völgyi tározó létesítése, vagy aHasznos II. tározó megvalósítása • Pásztó, Kövicses -patak teljes rekonstrukció • Pásztó, Muzsla tározó átalakítása árvízcsökkentő tározóvá
4. Prioritás: VISSZATARTÁS A VIZEINK JOBB HASZNOSÍTÁSA ÉRDEKÉBEN	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Vízkészlet-gazdálkodás, Árvízvédelem, Síkvidéki vízrendezés, belvívvédekezés, Csapadékvíz-gazdálkodás, Aszálykár-elhárítás, Mezőgazdasági vízgazdálkodás	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
Vízvisszatartás	Természetalapú megoldások alkalmazása a vízgyűjtőn

1.3.6.Dombvidéki, síkvidéki vízrendezés

Vonatkozó tervlap: 3. Tervlap-sorozat – A település víziközmű rendszerét bemutató helyszínrajz.

4. Tervlap-sorozat – A település felszíni és felszínalatti vizeit bemutató helyszínrajz

Pásztó, a Zagyva-patak völgye természeti adottságaiból adódóan a belvízzel veszélyeztetett területek közé tartozik. A terepfelszín keletről és nyugatról lejt a Zagyva-patak felé, ennél fogva a csapadékvizek gyors lefolyásúak. A település közigazgatási területén található vízlevezető belvízcsatornák egyben a csapadékvizek befogadói, mely csatornák a Kövicses-patakba, és/vagy a Zagyva-patakba vezetik a csapadékvizeket.

Hegy- és dombvidéki területeken, a települések feletti, magasabban fekvő külterületekről nagycsapadékok nyomán jelentős víz és a vízzel együtt érkező iszap, uszadék veszélyezteti a települést. A külterületről érkező víz és iszap nagyon rövid idő alatt jelenik meg, megfelelő védmű hiányában a károk elleni védekezés szinte lehetetlen. Ezért a település külvizeinek felfogására megfelelő befogadóba torkolló

árokrendszert célszerű fenntartani, valamint megfontolandó a hegyvidéki részeken a természetes vízviszatarítási módszerek alkalmazása.

Elöntésveszélyes és beavatkozást igénylő területek II. sz. vízgyűjtő:

16. ábra. Elöntésveszélyes és beavatkozást igénylő területek a II. vízgyűjtőn (2. tervlapsorozat)

18. VESZÉLYEZTETETT TERÜLET: 21-es út áteresz

(II. sz. vízgyűjtő: Zagyva-patak jobb oldali vízgyűjtője)

Káresemény: 2023. június 9.

Az intenzív esőzések hatására a 21-es számú főúton vízátfolyás alakult ki a 28-as kilométer környezetében. A 21-es főutat teljes szélességében lezárták.

A 21-es úton az érintett szakaszán négy áteresz vezet tovább a nyugati Cserhát hegyvidékről lezúduló vizeket. Vagy az átereszek hibájára, és/vagy az 21-es út keleti oldalán a csapadékvizeket tovább vezető 0169/156 és 0169/157 hrsz. árok visszaduzzasztására vezethető vissza a káresemény.

Feladat: A 21-es út alatti átereszek és tovább vezető csatornarendszer jókarban tartása.

42. táblázat. A település dombvidéki, síkvidéki vízrendezésére vonatkozó főbb adatok

Állami vízfolyások, művek	Hossz (m)	Tulajdonos
Zagyva-patak	Teljes hossz: 37,5 A települést érintő hossz: 7,2	Magyar állam
Kövicses-patak	4,8	078 hrsz, 060 hrsz, 048 hrsz, Magyar állam
Ravasz- patak (Tó-réti patak)	0,85	025a és025b hrsz Magyar állam
Nem állami vízfolyások, művek	Hossz (m)	Tulajdonos
Kövicses-patak	10,5	Pásztó: 0161, 565, 775/2, 1361, 2878, 3338, 4517, 4646, 4675, 4847, 018. 019 hrsz.
Kövicses-patak	1,9	010/1, 010/2, 010/3 hrsz. ÉRV Zrt.
Puskás/Butykás-patak	2,95	0233/2 hrsz. Pásztó
Puskás/Butykás-patak	2,95	0147 hrsz, magánszemély
Ravasz- patak (Tó-réti patak)	0,85	4848 és a 4927 hrsz Pásztó
Kis-völgyi-patak	0,81	Pásztó
Csörgő-patak	11,6575	4540/2 hrsz. Pásztó
Hideg-völgyi vízfolyás (Névtelen 0795)	2,4	n.a.
Névtelen 0680	3,24	n.a.
Névtelen 0737 – (Zemán-völgyi vízfolyás)	3,56	n.a.
Hideg-völgyi vízfolyás (Névtelen 0795)	3,56	n.a.
Névtelen 0766	2,17	n.a.
Névtelen 0790	1,24	n.a.
Névtelen 0752	1,44	n.a.
Tározók (2 db)	Felület (ha)	
Hasznosi-tározó	max: 16,88,6 min: 3,402	Magyar állam
Muzsla-pusztai tározó	0,62	Pásztó

43. táblázat: A település felszíni vizeinek vagyonkezelői

Felszíni víz	Befogadó	Vagyonkezelő
Vízfolyás		
Zagyva-patak	Zagyva	KDVVIZIG
Kövicses-patak 078, 060 048 hrsz	Zagyva-patak	KDVVIZIG
Kövicses-patak 010/1, 010/2, 010/3 hrsz.	Zagyva-patak	ÉRV Zrt.
Ravasz-patak (Tó-réti patak)	Kövicses-patak	Mecsek Erdészeti ZRt.
Kövicses-patak 0161, 565, 775/2, 1361, 2878, 3338, 4517, 4646, 4675, 4847, 018 és 019 hrsz.	Zagyva-patak	Pásztó
Ravasz-patak (Tó-réti patak)	Kövicses-patak	Pásztó
Kis-völgyi-patak	Kövicses-patak	Pásztó
Csörgő-patak 4540/2 hrsz	Kövicses-patak	Pásztó
Hideg-völgyi vízfolyás (Névtelen 0795)	Zagyva- patak	n.a.
Névtelen 0680	Zagyva- patak	n.a.
Névtelen 0737 - Zemán-völgyi vízfolyás	Zagyva- patak	n.a.
Névtelen 0794	Hideg-völgyi vízfolyás (Névtelen 0795)	n.a.
Névtelen 0766	Kövicses-patak	n.a.
Névtelen 0790	Ravasz-patak/Tó-réti patak mellékág	n.a.
Névtelen 0752	Kövicses-patak	n.a.
Tavak/tározók		
Hasznosi-tározó	Kövicses-patak	ÉRV Zrt.
Muzsla-pusztai tározó	időszakos vízfolyás a Muzsla-tető (Mátra) Ny-i oldalán, majd a Zagyva-patak	Pásztó

Érvényes vízjogi üzemeltetési engedéllyel rendelkező felszíni vizek:

Zagyva-patak

A kizárólagos állami tulajdonú, vagyonkezelésünkben lévő Zagyva-patak vízjogi engedélyének száma: H. 20.605/1974. számú vízjogi létesítési engedély (vízikönyvi szám: 8.3/8.Z/103), mely üzemeltetésre is jogosít.

Hasznosi -tározó

A Hasznosi-tározó 2010. évben történt árvízi sérüléseinek helyreállítása során épült létesítményei, illetve a megépült új vízleeresztő műtárgy az FKI-KHO: 5019/2018. számon módosított KTVF-82-19/2013. sz. fennmaradási engedéllyel rendelkeznek.

A tározó egyéb műtárgyainak üzemeltetése a többször módosított H.37.408-3/1988 számú vízjogi üzemeltetési engedély alapján történik (utolsó módosítás: 35100/15825-9/2021. ált.).

Muzsla-pusztai tározó

A Muzsla-pusztai tározó jelenleg hatályos vízjogi üzemeltetési engedélye: 35100/18247-3/2021. ált. számon módosított KTVF:32336-1/2009 iktató- és 8.3/30/74 vízikönyvi számú határozat.

44. táblázat. Vízkivételek

Vízfolyás neve	Fkm	Vízkivételi hely	Vízkivétel módja	Vízkivétel célja	Engedélyezett vízkivétel [m ³ /év]
Kövicses-patak	8,2		gravitációs	Kommunális vízkivétel	2 100 000

45. táblázat. A település síkvidéki vízrendezésére vonatkozó főbb adatok

Állami vízrendezési művek hossza (m)	13 900
Önkormányzati vízrendezési művek hossza (m)	66 200
Tározók (db)	2

Állapotértékelés

Dombvidéki kisvízfolyások

A **dombvidéki kisvízfolyások** jelentős része fokozottan kitett az erózió általi hatásoknak. Heves esőzések alkalmával, elsősorban a dombvidéki területeken előforduló víz okozta talajerózió egyre jelentősebb probléma. A gyorsan lefolyó víz által elragadott talajszemcsék a befogadó vízfolyásokba kerülnek, az évek folyamán a medrek jelentős mértékű feliszapolódását okozva. Az eróziós folyamatok a mezőgazdasági területek mellett, a belterületekre és a közlekedési létesítményekre is növekvő kockázatot jelentenek, a kimosódások és a hordalékképződés hatása tehát nagyobb társadalmi réteget érint.

Az éghajlatváltozással összefüggésben egyre gyakrabban alakulnak ki árhullámok a dombvidéki vízfolyásokon. Az elmaradó rekonstrukciók miatti folyamatos állapotromlás következtében, a belterületek árvízi veszélyeztetettsége növekszik. A helyzetet sokszor a vízfolyások környezetében folytatott mezőgazdasági területhasználat is rontja. A fenntartósávokban folytatott mezőgazdasági szántóművelés, a nem megfelelően kiválasztott, a füves-cserjés puffersávok hiánya, mind növeli a helyi vízkárok kialakulásának kockázatát.

46. táblázat. A dombvidéki vízrendezéssel kapcsolatos feladatok

2. Prioritás: A VIZEK ÁLLAPOTÁNAK FOKOZATOS JAVÍTÁSA, A JÓ ÁLLAPOT ELÉRÉSÉRE	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Vízkészlet gazdálkodás, vizekkel kapcsolatos élőhelyek védelme	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
A felszíni vizek védelme, tápanyatterhelés csökkentése	<ul style="list-style-type: none"> • A vízfolyásokban lerakódott iszap eltávolítása • Sankolóterek kialakítása

Vizes előhely védelme	A természetes parti zonáció irtásának megakadályozása
A helyi vízkárok kialakulásának megelőzése	A fenntartósávokban folytatott mezőgazdasági szántóművelés korlátozása Helyesen kiválasztott növénykultúra alkalmazása Füves-cserjés puffersávok alkalmazása Természetalapú megoldások (NBS) alkalmazása a vízvisszatartás érdekében
A helyi vízkárok kialakulásának megelőzése	A 21-es út alatti átereszek és tovább vezető csatornarendszer jókarban tartása
4. Prioritás: VISSZATARTÁS A VIZEINK JOBB HASZNOSÍTÁSA ÉRDEKÉBEN	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Vízkészlet-gazdálkodás, Árvízvédelem, Síkvidéki vízrendezés, belvízvédekezés, Csapadékvíz-gazdálkodás, Aszálykár-elhárítás, Mezőgazdasági vízgazdálkodás	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
Vízvisszatartás	Természetalapú megoldások (NBS) alkalmazása a vízvisszatartás érdekében
5. Prioritás: A TÁRSADALOM ÉS A VÍZ VISZONYÁNAK A JAVÍTÁSA	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Oktatás, képzés, szemléltformálás	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
A magántulajdonban lévő árkok csatornák jó kezelésének kialakítása környezeti neveléssel, szemléltformálással	A magántulajdonban lévő árkok csatornák kezelésének támogatása oktatással

1.3.7. Területi vízvisszatartás, térségi vízelosztás, tógazdálkodás

Vonatkozó tervlap: 4. Tervlap-sorozat – A település felszíni és felszínalatti vizeit bemutató helyszínrajz

A dombvidéken hulló csapadék be nem szívargó részének sorsa erőteljesen függ a domborzati jellemzőktől. A lokális beavatkozások esetében nem egyértelmű a mérnöki gyakorlatban elterjedt merev vasbeton vagy falazott műtárgyak alkalmazhatósága, mivel építésük jelentős beavatkozást jelent az anyagok beszállítása, a megfelelő alapozás és építés helyigénye miatt; emiatt ezen megoldások nem adnak megfelelő választ a kisléptékű beavatkozás konkrét igényére; különösen, ha a természet- és környezetvédelmi szempontok is prioritást élveznek.

A természetalapú megoldások (NBS) hatékonyan segíthetnek a nagycsapadékok lefolyáslassításában, csökkentve ezzel az időegység alatt lefolyó víz mennyiségét, a hirtelen kialakuló árvizek kockázatát. Az alkalmazott megoldások egyúttal növelik a talajban elérhető nedvesség mennyiségét, amely pozitívan hat a lokális flóra-faunára. Ezeken túlmenően nagyon fontos pozitívum a helyi közösségek döntési folyamatba történő bevonása, mert ezzel egyrészt sikerülhet a projektbe csatornázni a lokálisan felhalmozódott terepi, gazdálkodási tudást, másrészt növelni lehet a helyi érintettek (gazdálkodók, civil szervezetek) és a résztvevő hatóságok, döntéshozók közötti bizalmat.

A rönkgátakból és oldaltározókból létrehozott rendszerek sikeresen alkalmazhatóak. A természetalapú megoldások alkalmazhatók a szürke infrastruktúra (vasbeton

műtárgyak) nyújtotta hagyományos megoldások mellett, vagy adott esetben helyettük, hiszen mind a létesítési, mind az üzemeltetési költség, és nem utolsósorban a kapcsolódó környezeti hatás (ökológiai lábnyom) is jelentősen kedvezőbb. A kedvező kül- és belföldi tapasztalatok alapján érdemes megfontolni a természet alapú megoldások használatát valamennyi olyan településen, amely már szembesült a változó éghajlati feltételek okozta időjárási szélsőségekkel, legyen szó vízhiányról, vagy pillanatnyi túlzott vízbőségről. Ugyanakkor kifejezetten javallott egy ilyen jellegű projekthez hosszabb, párbeszéd-alapú előkészítő szakaszt tervezni, amely során a helyi gazdák, egyéb érintettek elmondhatják véleményüket, hasznosíthatóvá teszik tapasztalataikat, hiszen a vizek helyben tartása az egész közösség hosszú távú érdeke.

A belvizek elvezetésében jelentős szerepe van a patak és árokrendszereknek is, melyek összegyűjtik a belvizeket és továbbítják az üzemközi és állami főműveken keresztül a főbefogadóba. A víztársulatok megszűnésével, a tulajdonviszonyok változásával a csatornák műszaki állapota leromlott, a külterületi csatornák feliszapolódtak, elgazosodtak, vagy megszűntek.

A meglévő rendszerek folyamatos karbantartásáról, – a medrek kotrásáról, az áttereszek és zárt csatornák tisztításáról, valamint az árokpartok kaszálásáról – gondoskodni kell. A csapadékvizek zavartalan lefolyását mindenkor biztosítani kell.

A fejlesztésre javasolt területeken a belvív- és csapadékvíz elvezetését ki kell építeni, szükség esetén pedig a meglévő létesítmények rekonstrukcióját el kell végezni.

A nem állami tulajdonú belvízcsatornák mindkét oldalán, a partéltől számított 3-3 m széles fenntartási sávot karbantartási célból szabadon kell hagyni. Kizárólagos állami tulajdonú vízfolyások, patakok és tavak esetén a karbantartási sáv a partéltől mért 6-6 m széles területsáv.

Területen lévő tározók, vízvisszatartó megoldások

47. táblázat. Tározók

	Tó funkciója	Felülete (ha)	Térfogat(m ³)*
Hasznosi víztározó	ivóvíz-tározó, komplex, árvízcsúcs-csökkentés, ökológiai vízpótlás	max: 19,2 min: 3,9945	1 620 000 1 700 000
Muzsla-pusztai tározó	komplex, árvízcsúcs-csökkentés, ökológiai vízpótlás	0,62	8 000
Összesen:		max: 17,506 min: 4,022	1 608 000

A település területén nem található halastó.

48. táblázat. Horgásztavak

Üzemeltető	Tó funkciója	Felülete (ha)	Térfogat(m ³)
nincs		-	-

49. táblázat. A település tógazdálkodására vonatkozó főbb adatok

A területen található tavak száma (db)	2
Tavak	tározó térfogata (m³)

Hasznosi víztározó	1 600 000
Muzsla-pusztai tározó	8 000

50. táblázat. A területi vízviszatartással, térségi vízelosztással és tógazdálkodással kapcsolatos feladatok

2. Prioritás: A VIZEK ÁLLAPOTÁNAK FOKOZATOS JAVÍTÁSA, A JÓ ÁLLAPOT ELÉRÉSÉRE	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Vízkészlet gazdálkodás, vizekkel kapcsolatos élőhelyek védelme	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
Vízminőségvédelem	A domboldalról érkező vizek összegyűjtése érdekében a sankolóterek kialakítása, tisztítása.
4. Prioritás: VISSZATARTÁS A VIZEINK JOBB HASZNOSÍTÁSA ÉRDEKÉBEN	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Vízkészlet-gazdálkodás, Árvízvédelem, Síkvidéki vízrendezés, belvízvédekezés, Csapadékvíz-gazdálkodás, Aszálykár-elhárítás, Mezőgazdasági vízgazdálkodás	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
Vízviszatartás	Természet alapú megoldások (NBS) alkalmazása a vízviszatartás érdekében
A védőképesség biztosítása	<ul style="list-style-type: none"> • Pásztó-Mátrakeresztes településrész, Csörgő-völgyi tározó létesítése, vagy Hasznos II. tározó megvalósítása • Pásztó, Kövicses -patak teljes rekonstrukció • Pásztó, Muzsla tározó átalakítása árvízcsökkentő tározóvá
6. Prioritás: A VÍZGAZDÁLKODÁS STRATÉGIAI IRÁNYÍTÁSÁNAK A MEGÚJÍTÁSA	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Jogalkotás, a vízvágyon kezelése	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
A HÉSZ megújítása	A ITVT és a területrendezési tervek összehangolása

1.3.8. Mezőgazdasági vízgazdálkodás, belvízgazdálkodás

Vonatkozó tervlap: 4. Tervlap-sorozat – A település felszíni és felszínalatti vizeit bemutató helyszínrajz

A vízhiány elleni védekezést a 10/1997. (VII. 17.) KHVM rendelet szabályozza, annak 2021. évi módosítása alapján. A vízhiány elleni védekezésre felkészülés során az érintett VIZIG gondoskodik a többletvízkészletek betározásáról és a vízelosztó csatornahálózat maximális üzemvízszintjének eléréséről, annak tartásáról, a belvízcsatornában történő vízviszatartásról. A település nem, ám a KDVVIZIG rendelkezik aszályvédelmi tervvel.

02.07. Cserhát vízhiány-kezelő körzet körzethez tartozik

Az Agrárminisztérium nyilvántartása szerint öntözési közösség a településen nincs bejegyezve.

Pásztó közigazgatási területén sem egyedi, sem főművi öntözés nem üzemel.

Pásztó közigazgatási területét nem érinti a KDVVIZIG egyik belvízvédelmi öblözete sem.

1.3.9. Víztisztaság, vizes élőhelyek védelme

Vonatkozó tervlap: 4. Tervlap-sorozat – A település felszíni és felszínalatti vizeit bemutató helyszínrajz

51. táblázat. Felszíni vizek jellemzői

vt-VOR	Víztest név	Víztest kategória	Időszakosság	Vízgyűjtő nagysága km²
AEP137	Zagyva-patak alsó	Erősen módosított	állandó vízszállítású	600,6
AEP725	Kövicses-patak felső	természetes vízfolyás	állandó vízszállítású	35,12
AEP726	Kövicses-patak alsó	Erősen módosított	állandó vízszállítású	58,3
ANS507	Hasznosító-tározó	tározó	dombvidéki/meszes/közepes mélységű	36,4

Forrás: VGT3

52. táblázat. Felszíni vizek vízminőségi besorolása, állapota

vt-VOR	Víztest név	Fizikai-kémiai elemek szerinti állapot	Hidromorfológiai elemek szerinti állapot			Ökológiai állapot	Biológiai elemek szerinti állapot	Kémia	Víztest integrált állapota
			Morfológiai minősítés	Átjárhatósági minősítés	Hidrológiai minősítés				
AEP137	Zagyva- patak alsó	mérsékelt	jó	rossz	jó	mérsékelt/ mérsékelt*	mérsékelt	nem jó/ jó*	mérsékelt/ mérsékelt*
AEP725	Kövicses- patak felső	jó	kiváló	kiváló	kiváló	mérsékelt/ mérsékelt*	mérsékelt	nem jó/ jó*	mérsékelt/ mérsékelt*
AEP726	Kövicses- patak alsó	jó	jó	mérsékelt	mérsékelt	mérsékelt/ mérsékelt*	mérsékelt	nem jó/ jó*	mérsékelt/ mérsékelt*
ANS507	Hasznosi- tározó	jó	jó	rossz	kiváló	gyenge/ gyenge*	gyenge	nem jó/ jó*	gyenge/ gyenge*

Forrás: VGT3 * PBT komponensekkel együtt/ PBT komponens nélkül

53. táblázat. Felszíni alatti vizek állapota

Víztest	FAV mennyiségi állapot	FAV kémiai állapot
Cserhát, Karancs, Medves - Zagyva-vízgyűjtő h.2.1	jó	jó
Cserhát, Karancs, Medves - Zagyva-vízgyűjtő (talajvíz) sh.2.1	jó	gyenge (NO3)
Észak-Alföld porózus és hasadékos termál pt.2.2	jó, de fennáll a gyenge állapot kockázata (süllyedés)	jó
Északi-középhegység peremvidék sp2.9.1	jó, de fennáll a gyenge állapot kockázata (süllyedés)	gyenge (NO3, SO4, Cl)
Északi-középhegység medencéi p.t.2.5	jó	jó
Északi-középhegység peremvidék (rétegvíz) p.2.9.1	jó	jó

Védett természeti területek

Pásztó teljes közigazgatási területe a Bükk Nemzeti Park Igazgatóságának fennhatósága alá tartozik.

54. táblázat. Természetvédelmi oltalom alatt álló területek: Vízfolyások érintettsége

EU VKI vízfolyás víztest kód				
	Elnevezés	Védett természeti terület		
		típusa	kódja	elnevezése
AEP725	Kövicses-patak felső	Natura 2000 KMT	HUBN10006	Mátra
AEP726	Kövicses-patak alsó	Natura 2000 KMT	HUBN10006	Mátra
AEQ137	Zagyva-patak-alsó	Natura 2000 KMT	HUBN10006	Mátra
AEP725	Kövicses-patak felső	Natura 2000 KJTT	HUBN20051	Nyugat-Mátra
AEP726	Kövicses-patak alsó	Natura 2000 KJTT	HUBN20051	Nyugat-Mátra
AEQ137	Zagyva-patak-alsó	Natura 2000 KJTT	HUBN20051	Nyugat-Mátra
AEQ137	Zagyva-patak-alsó	Natura 2000 KJTT	HUBN20056	Tepke
AEP725	Kövicses-patak felső	Tájvédelmi Körzet	180/TK/85 Mátrai TK	- Mátrai TK
AEP725	Kövicses-patak felső	ex lege láp	BN0017- 428/EL/14	Fitó-patak forrás
ADZ611 *	Névtelen-0766	ex lege láp	BN0017- 428/EL/14	Fitó-patak forrás
AEQ137	Zagyva-patak-alsó	Tájvédelmi Körzet	180/TK/85 Mátrai TK	- Mátrai TK
AEQ137	Zagyva-patak-alsó	Tájvédelmi Körzet	210/TK/89 Kelet-cserháti TK	- Kelet-cserháti TK
AEP725	Kövicses-patak felső	Natura 2000 KMT	HUBN10006	Mátra

* nem VKI vízfolyás

55. táblázat. Természetvédelmi oltalom alatt álló területek: Állóvíz érintettsége

EU VKI vízfolyás víztest kód

	Elnevezés	Védett természeti terület		
		típusa	kódja	elnevezése
ANS507	Hasznosi-tározó	Natura 2000 KMT	HUBN10006	Mátra
ANS507	Hasznosi-tározó	Natura 2000 KJTT	HUBN20051	Nyugat-Mátra

56. táblázat. Természetvédelmi oltalom alatt álló területek: Felszín alatti víztestek érintettsége

FAV VKI kódja	Víztest kódja	Víztest elnevezése	Védett terület típusa	Védett terület azonosító	Védett terület elnevezése	Érintett Nemzeti Park Igazgatóság
AIQ512	h.2.1	Cserhát, Karancs, Medves - Zagyva-vízgyűjtő - h.2.1	Tájvédelmi Körzet	210/TK/89 - Kelet-cserhádi TK	Kelet-cserhádi TK	BNPI
AIQ513	sh.2.1	Cserhát, Karancs, Medves - Zagyva-vízgyűjtő (talajvíz) - sh.2.1.	Tájvédelmi Körzet	210/TK/89 - Kelet-cserhádi TK	Kelet-cserhádi TK	BNPI
AIQ512	h.2.1	Cserhát, Karancs, Medves - Zagyva-vízgyűjtő - h.2.1	Natura 2000 KJTT	HUBN20056	Tepke	BNPI
AIQ513	sh.2.1	Cserhát, Karancs, Medves - Zagyva-vízgyűjtő (talajvíz) - sh.2.1.	Natura 2000 KJTT	HUBN20056	Tepke	BNPI

57. táblázat. Barlangok felszíni védőövezetie

Helyrajzi szám	Település
046/3	Pásztó
0,45/10	Pásztó

A bekövetkezett vízminőségi haváriák összefoglaló leírása

Pásztó településen vízminőségi havária nem ismert.

58. táblázat. A település vízrendszereit érő pontszerű terhelések

Szennyvíz jellege	Település	Kibocsátó	Elsődleges befogadó neve
Települési	Pásztó	Pásztó - szennyvíztisztító telep	Zagyva-patak-alsó

Forrás: VGT3

59. táblázat. A vízminőség védelemmel kapcsolatos feladatok összegzése

2. Prioritás: A VIZEK ÁLLAPOTÁNAK FOKOZATOS JAVÍTÁSA, A JÓ ÁLLAPOT ELÉRÉSÉRE
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Vízkészlet gazdálkodás, vizekkel kapcsolatos élőhelyek védelme

Vízgazdálkodási cél	Feladat
A felszíni vizek védelme, tápanyaterhelés csökkentése	A vízfolyásokban lerakódott iszap eltávolítása
5. Prioritás: A TÁRSADALOM ÉS A VÍZ VISZONYÁNAK A JAVÍTÁSA	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Oktatás, képzés, szemléltformálás	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése	Mezőgazdasági eredetű tápanyag-szennyezés csökkentése a helyes gazdálkodási gyakorlatok alkalmazásának ösztönzésével
Egyéb, diffúz szennyezést csökkentő intézkedések	Mezőgazdasági tanácsadás vízvédelmi szemponttal kiegészített rendszere
Vizek mennyiségi védelme	Alternatív vízhasználatok ösztönzése a mezőgazdaságban
Vizek mennyiségi védelme	Víz hatékony felhasználása a háztartásokban
6. Prioritás: A VÍZGAZDÁLKODÁS STRATÉGIAI IRÁNYÍTÁSÁNAK A MEGÚJÍTÁSA	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Jogalkotás, a vízvagyon kezelése	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
A HÉSZ megújítása	A ITVT és a területrendezési tervek összehangolása

1.4. Intézmények, partnerség

1.4.1. Vízügyi hatóság

Területileg illetékes vízügyi hatósági szervezet bemutatása

Az illetékes vízügyi igazgatási szerv a Nógrád Vármegyei Kormányhivatal

A vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX. 4.) kormányrendeletben, és az azt módosító 258/2024. (VIII. 29.) Korm. rendeletben foglaltak szerint a vízügyi hatósági feladatokat 2024. október 1-től a Kormányhivatal látja el.

A mezőgazdasági öntözési célú, felszín alatti vízkivételt biztosító vízilétesítmény esetében vízügyi hatóságként, vízvédelmi hatóságként, valamint szakhatóságként országos illetékességgel a Nemzeti Földügyi Központ mint öntözési igazgatási szerv jár el.

Jogkörök, feladatok, felelőségi körök

A vízügyi és vízvédelmi hatóság a vizek hasznosítása, hasznosítási lehetőségeinek megőrzése, a vízilétesítmények és a vízimunkák engedélyezése, továbbá a vízkárelhárítás, a vízminőség-védelmi kármegelőzés, valamint a víz, mint környezeti elem védelme érdekében látja el feladatait, valamint adóhatósági jogkörben jár el a vízkészletjárulék vonatkozásában.

Elérhetőségek:

Nógrád Vármegyei Kormányhivatal

Székhelye: 3100 Salgótarján, Zemplinszky Rezső út 9.

Tel.: 06 32 620 702

E-mail cím: hivatal@nograd.gov.hu

1.4.2. Illetékes vízügyi szakigazgatási szerv

Területileg illetékes vízügyi igazgatási szerv (VIZIG) bemutatása (223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet)

Az illetékes vízügyi igazgatási szerv: Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság.

A 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet rendelkezik a területi vízügyi igazgatóság feladatairól, melyek összefoglalva az **1-2. mellékletben** található.

60. táblázat. Az Önkormányzat és a VIZIG feladati kapcsolat rendszere

Feladat	Önkormányzat	VIZIG
Településfejlesztés, településrendezés	Elkészíteti és megújítja a településfejlesztési és területrendezési eszközöket, valamint gondoskodik az ebben foglaltak érvényre jutásáról. Elkészíteti az ITVT-t.	Véleményezi a területrendezési tervet és településrendezési eszközöket. TVT véleményezi az ITVT-t
Vízgazdálkodási feladatok	Beilleszti a terveibe a vízgazdálkodás országos koncepciójában és a nemzeti tervekben megfogalmazott célkitűzéseket. Törvényben előírt hatósági feladatokat ellátja Koordinálja és végrehajtja a helyi vízgazdálkodási feladatokat: <ul style="list-style-type: none"> • víziközmű, • zárt csatornás csapadékvíz elvezetés, • nyílt árkos csapadékvíz elvezetés, • árvizek elleni védekezés, • belvízvédelem	Elkészíti a vízgazdálkodás országos koncepcióját és a nemzeti terveket Együttműködik és szakmai segítséget nyújt a helyi önkormányzatokkal és a vízitársulatokkal a vízgazdálkodási feladatok megoldásában
Víziközmű	Amennyiben az ellátásért felelősnek minősül, úgy gondoskodik <ul style="list-style-type: none"> • a vízellátás és szennyvízkezelés fenntartásáról • a szolgáltató kiválasztásáról Üzemelteti a távlati ivóvízbázisokat	Engedélyeztetéskor vagyonkezelői feladatokat lát el Szennyvízagglomerációk kialakításának véleményezése A távlati ivóvízbázisok vízkészletének felhasználható állapotban tartásával kapcsolatos feladatok.

		Nyilvántartást vezet a vízi létesítményekről
Vízgyűjtőterület, csapadékvíz gazdálkodás	<p>Elkészíti a Települési Vízkárelhárítási Tervét, valamint gondoskodik az ebben foglaltak érvényre jutásáról.</p> <p>Gondoskodik a tulajdonában lévő természetes vízfolyások és belvízcsatornák, a nyílt csapadékvíz-elvezető csatornák, árkok, a zárt rendszerű csapadékvíz-csatornák, a tározók, záportározók, szivattyútelepek és egyéb műtárgyak üzemeltetéséről.</p>	<p>Engedélyeztetéskor vagyongazdálkodási feladatokat lát el</p> <p>Figyelemmel kíséri a települések vízrendezési kérdéseit, szakmai segítséget nyújt az önkormányzatoknak.</p> <p>Gondoskodik a vagyongazdálkodásban lévő természetes vízfolyások és belvízcsatornák, a nyílt csapadékvíz-elvezető csatornák, árkok, a zárt rendszerű csapadékvíz-csatornák, a tározók, záportározók, szivattyútelepek és egyéb műtárgyak üzemeltetéséről.</p> <p>Nyilvántartást vezet a vízi létesítményekről.</p>
Vízkárelhárítás	<p>A helyi önkormányzat tulajdonában lévő védőművek fenntartása, fejlesztése.</p> <p>A helyi önkormányzati tulajdonban lévő védőműveken gondoskodik a helyi védekezési feladatok ellátásáról.</p> <p>Árvizek elleni védekezés.</p>	<p>Elősegíti az állami, az önkormányzati és a magántulajdonban lévő vízkárelhárítási vagy mezőgazdasági célú vízilétesítmények fenntartói, üzemeltetési, rekonstrukciós és fejlesztési összhangjának megteremtését.</p> <p>Véleményezi az önkormányzatok által megküldött védelmi terveket.</p> <p>Az önkormányzatok védekezési tevékenységéhez műszaki segítséget nyújt.</p>

Elérhetőségek:

	Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság	II. Szakasztechnikusok
Cím	1088 Budapest, Rákóczi út 41.	2660 Balassagyarmat, Kővári út 22.

Telefon:	+ 36 1 477 3500	+ 36 35 300 644
Fax:	+ 36 1 477 3519	
E-mail:	titkarsag@kdvvizig.hu	szakasz2@kdvvizig.hu

1.4.3. Víziközmű szolgáltató

Területileg illetékes víziközmű szolgáltató bemutatása

A településen az ÉRV Zrt., mint víziközmű szolgáltató végzi a vízellátási, a szennyvíz gyűjtési, elvezetési és kezelési feladatokat.

Feladatok, felelőségi körök

Az ÉRV Zrt. feladata a település ivóvízellátását, szennyvízelvezetését és kezelését biztosító rendszerek üzemeltetése.

Elérhetőségek

Hivatalos név: Észak-magyarországi Regionális Vízmű szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaság

Rövid név: ÉRV Zrt.

Az ÉRV Zrt. központi elérhetőségei:

Központi címük: Észak-magyarországi Regionális Vízmű Zrt.

Cím: 3700 Kazincbarcika, Tardonai út 1.

Tel.: +36 (48) 514-500

edrv.zrt@edrv.hu

A település a Hasznosi Szolgáltató Üzemhez tartozik.

Cím: 3060, Pásztó, Csillag tér 21.

Tel.: 36 (48) 514-500/767 mellék

1.4.4. Önkormányzat vízgazdálkodással összefüggő feladatai és hatáskörei

• **Feladatok felelőségi körök**

Az Önkormányzat alaptevékenységét, feladat- és hatáskörét meghatározó jogszabályok:

- Magyarország Alaptörvénye – 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól,
- 1991. évi XX. törvény a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköeiről,
- 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról,
- 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról.

• **Elérhetőségek**

Hivatalos név: Pásztó Polgármesteri Hivatal

Székhely, postacím: 3060 Pásztó, Kölcsey Ferenc út 35.

Telefon: +36-32/460-155

Fax: -

Elektronikus levélcím: forum@paszto.hu

Honlap: www.paszto.hu

1.4.5. Egyéb vízgazdálkodással érintett szervezetek

Nemzeti park: Bükk Nemzeti Park Igazgatóság.

Vízgazdálkodással összefüggő társulások: nincs.

Területi Vízgazdálkodási Tanács: Közép-Duna-völgyi Területi Vízgazdálkodási Tanács (KDVTVT).

Civil szervezetek: Nyikom Hegyisport és Természetvédő Klub.

2. Szabályozási környezet, követelmények és kötelezettségek

2.1. Terület-rendezési és fejlesztési tervek

2.1.1. Országos Területrendezési Terv

Az Országos Területrendezési Tervet (OTrT-t) a 2021. évi XXXIX. törvénnyel módosított, Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény tartalmazza. A terület és település-specifikus jellemzők a törvény mellékleteiben találhatóak meg.

Az OTrT-nek Pásztó tekintetében releváns mellékletei közül a 2. sz. melléklet (Ország Szerkezeti Terve) egy Magyarországot ábrázoló összetett térképi állomány, melyen az egyes települések le vannak határolva, és amelyen az országos terület-felhasználási kategóriák, a közlekedési hálózatok és egyedi építmények (meglévő és tervezett), az energetikai hálózatok és egyedi építmények (meglévő és tervezett), a vízi létesítmények (meglévő és tervezett) és a hulladékgazdálkodási létesítmények (meglévő) vannak feltüntetve. Az OTrT további mellékleteinek releváns hivatkozásait a *2-1a melléklet* tartalmazza.

Megállapítható, hogy Pásztóra vonatkozóan az OTrT nem tartalmaz országos jelentőségű, vízgazdálkodási, vagy más infrastrukturális fejlesztési elképzelést. Az OTrT-t elfogadó törvény Pásztóra vonatkozóan nem tartalmaz speciális előírásokat, vagy kötelezettségeket.

2.1.2. Nógrád Megye Területrendezési Terve

Nógrád megye területrendezési tervét (továbbiakban: NMTrT) a Nógrád Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 3/2020. (III. 12.) önkormányzati rendelete tartalmazza. A rendelet - Pásztó tekintetében releváns - mellékletei közül a 3/1. melléklet tartalmilag megegyezik az OTrT 3/1. mellékletével, ezért ezzel külön nem foglalkozunk. A 2. melléklet (Nógrád megye szerkezeti terve) tartalmilag szintén fedésben van az OTrT 2. mellékletével, de adattartalma annál részletesebb, és a térképen szereplő új adatok (pl. mellékutak) az 1. mellékletben (infrastruktúra hálózatok felsorolása) is megjelennek, így az 1. és 2. melléklet együtt értelmezhető. Az NMTrT további mellékleteinek releváns hivatkozásait a *2-1.b melléklet* tartalmazza.

A táblázatban hivatkozott mellékletek – az 1. sz. melléklet kivételével – Nógrád megyét ábrázoló térképi mellékletek.

Megállapítható, hogy az NMTrT Pásztóra vonatkozóan nem tartalmaz térségi jelentőségű, vízgazdálkodási célú fejlesztési elképzelést, ugyanakkor viszont tartalmaz egy más jellegű infrastrukturális fejlesztési elképzelést, ez pedig egy térségi kerékpárútvonal, ami Alsótold községtől indul és Kozárd községen áthaladva Pásztón, a Zagyvamenti országos kerékpárúthoz csatlakozva ér majd véget.

Az NMTrT-t elfogadó megyei közgyűlési rendelet a vízminőség-védelmi terület övezetére (3.6 melléklet) fontos előírásokat tartalmaz, melyeket a települési önkormányzatoknak a településrendezési eszközeikben értelemszerűen meg kell(ene) jeleníteniük. Az előírások (ld. rendelet 5. § (5) bekezdés) a következők:

- a) tisztítatlan szennyvíz közvetlen talajba szikkasztása az övezet területén tilos;
- b) az övezet területén tilos a nem közművel összegyűjtött szennyvizek kezelés nélküli

elhelyezése;

c) a felszíni csapadékvizeket közvetlenül vízfolyásba vezetni csak a szükséges előzetes tisztítás után, a vízügyi hatóság által meghatározott feltételek szerint lehet;

d) az övezet területére kívülről – a víziközmű rendszerre a szennyvízcsatornahálózaton keresztül történő csatlakozás kivételével – szennyvizet bevezetni tilos, ha a tisztított szennyvíz befogadója az övezeten belül található.

A vízgazdálkodással való érintettség okán megemlíthető még az NMTrT-nek a zártkerti övezetre vonatkozó azon előírása, mely szerint az övezet területe lakó-, üdülő-, vagy vegyes területté minősítésének feltétele, hogy a közművek kiépítettek, vagy kiépítésük lehetősége és feltételei biztosítottak és erre vonatkozóan a települési önkormányzat a településrendezési szerződéseket az érintett tulajdonosokkal megkötötte, vagy döntést hozott a költségek vállalásáról.

Az NMTrT-hez szorosan kapcsolódik a Nógrád Megyei Közgyűlés 22/2020. (III. 12.) közgyűlési határozata, melynek melléklete Nógrád megye területrendezési tervéhez kapcsolódó szabályozási ajánlásokat (továbbiakban: Ajánlások) tartalmazza. Ezeket az Ajánlásokat figyelembe kell venni valamennyi települési önkormányzat településrendezési eszközeinek megalkotása, vagy módosítása során. Ebben a pontban nincsen mód az összes ajánlás értékelésére, azonban a helyi szintű településrendezési eszközök ismertetése és értékelése során bemutatjuk, hogy azok a vízgazdálkodási ágazat tekintetében mennyiben felelnek meg az Ajánlásokban foglaltaknak.

Az említett Ajánlásokról összességében elmondható, hogy a településre vonatkoztatott értékelésükből áttekinthető Pásztó vízgazdálkodásra vonatkozó aktuális helyzete, megvalósításukkal pedig elérhetőek a jelen tanulmányban kitűzött célok.

2.1.3. Települési tervek

A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 2027 közepén hatályát fogja veszteni, és ennek a jogszabálynak a helyébe a 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet (a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről) lép, amely azonban már jelenleg is alkalmazandó. A régi és az új fogalmi kategóriák között azonban nem könnyű eligazodni. A 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet által bevezetett "településtervek" fogalmi kategória alá a "településrendezési terv" és a "településfejlesztési terv" tartozik. Ezekben belül a településrendezési tervhez a Helyi Építési Szabályzat és annak mellékletei (mindenekelőtt a Szabályozási Terv) tartoznak, a településfejlesztési terv alatt pedig több dokumentum (jövőkép, stratégia, cselekvési program (részletes cselekvési program), fejlesztési tervlap (részletes fejlesztési tervlap)) együttesét kell érteni, melyek közül a fejlesztési tervlap (illetve részletes fejlesztési tervlap) tekinthető a Településszerkezeti Terv "jogutódjának". Összefoglalva, a településrendezési terv az építési feltételek és szabályok egyfajta aktuális státuszát jelenti, a településfejlesztési terv pedig az adott település fejlesztési irányait és a távlati fejlesztések "akcióterületeit" adja meg. Itt jegyezzük meg, hogy Pásztó önkormányzata településterveket még nem készítettett, így esetében a településrendezés témakörében továbbra is a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletben nevesített településrendezési eszközök tekinthetők mérvadónak.

2.1.3.1.Helyi Építési Szabályzat

A település Helyi Építési Szabályzatát (HÉSZ) és az annak térképi mellékletét képező Szabályozási Tervet (SZT) a többször módosított 9/2018. (IX. 27.) ök. rendelet tartalmazza. A Településszerkezeti Tervet (TSZT) a 273/2018. (IX. 27.) sz. határozattal fogadta el a képviselő-testület. A TSZT-t szintén többször módosították.

A 2015-ben készített Integrált Települési Stratégia Megalapozó vizsgálatában említett „városközpont” tulajdonképpen a történeti városmagot jelenti (az óramutató járásával ellentétes irányban haladva hozzávetőleg a Baross Gábor u. - Hársfa u. - Szent Imre tér - Csillag tér - Magyar u. - Kövicses-patak -Mátyás király u. - Szentlélek u. - Fő u. - Hősök u. - Nagymező u. - Hunyadi u. - Baross Gábor u. által határolt terület), északnyugati részén kiegészítve egy jelentősebb intézményi területtel (Rákóczi u. - Iskola köz - Nagymező u. - Diófa u. - Rákóczi u.). A városközpont többi része a „településközponti terület” övezetébe (Vt) van sorolva. A központi belterület fennmaradó része - ide nem értve Hasznos településrészt - vagyis a fent hivatkozott Megalapozó dokumentum szerinti „külváros”, meglehetősen heterogén szerkezetű: a terület nagyrészt kertvárosias lakóövezetekbe tartozik, intézményi, kisvárosias, ipari, kereskedelmi, szolgáltató és különleges területek beékelődéseivel. Az északi, nyugati, déli peremterületeken ipari övezetek, illetve kisebb részt kereskedelmi, szolgáltató övezetek vannak kijelölve; ezek nagyrészt még beépítetlenek.

Hasznos településrész a központi belterület északkeleti nyúlványának tekinthető, a 2408 j. Pásztó és Mátraszentimre közötti összekötő út (helyileg az Alkotmány út) két oldalán terül el. Valaha egyutcás falu volt a Kövicses-patak mentén, területe nagyrészt a falusias lakóterület (Lf) övezeteibe tartozik, kisebb részt a különleges területek (turisztikai, sport és temető), illetve a keleti szélén a kereskedelmi, szolgáltató terület övezetébe.

Mátrakeresztes „egyéb belterületi” településrész szintén a Pásztó és Mátraszentimre közötti 408 j. összekötő út (helyileg a Kékesi út), illetve a Kövicses-patak mentén helyezkedik el, a közigazgatási terület délkeleti nyúlványán, a település mátraszentimrei határán. A településrészen kb. 200-250 ingatlan található, melyek nagyobb része a kertvárosias lakóterület, kisebb része a hétvégi házas terület övezetbe tartozik.

Muzsla „egyéb belterületi” településrész tulajdonképpen egy üdülőterület néhány utcácskával és néhány tucat ingatlannal a központi belterülettől délkeletre, a Mátra nyugati vonulatainak lábánál. A településrész teljes egészében a hétvégi házas terület övezetbe tartozik.

A külterületen az erdők dominálnak kb. 46%-os részarányal, ami az ökológiai területekkel való érintettséggel van összefüggésben. Az erdők jobbára a település keleti és nyugati részén helyezkednek el. A szántók részaránya kb. 17%-os, és Pásztó külterületén szétszórtan található. Az összes szántóterületnek körülbelül 87%-a tartozik a kiváló vagy jó minőségű kategóriába. A gyepterületek a külterület 9%-át teszik ki, a fennmaradó, művelés alatt álló területek (gyümölcsös, szőlő) pedig nem egészen 2%-át.

Az ún. vízgazdálkodási térséghez tartozó területek nem jelentősek. A település területén, a központi belterület nyugati szélén halad észak-déli irányban a Zagyva-patak, és itt ered néhány csekély vízhozamú patak (Tó-réti-patak, Fitó-patak, Csörgő-

patak). Feltétlenül megemlítendő még a Kövicses-patak, amely Nyugat-Mátrában ered, és kezdetben kelet-nyugati irányban halad át, majd délnyugati irányba fordulva áthalad Pásztó belterületén, és azt déli irányban elhagyva a Zagyva-patakba torkollik. A Kövicses-patak vízhozama csapadékos időszakban, vagy hóolvadáskor jelentős is lehet. A patak völgyében került kialakításra a Hasznosi-víztározó, amely a város vízellátásában is szerepet játszik. Valamennyi kisebb patak befogadója a Zagyva-patak. A Mátraszőlős területén eredő Puskás-patak szintén Pásztó területén torkollik a Zagyvába.

A víziközművekre vonatkozó általános előírások a következők. Épület építése vagy rendeltetésének megváltoztatása akkor lehetséges, ha

- az övezeti előírások szerinti közműellátás biztosított,
- övezeti előírások hiányában a közegészségügyi hatóság által is elfogadott egészséges ivóvízellátás és villamosenergia ellátás biztosított,
- a HÉSZ szennyvízre és csapadékvízre vonatkozó előírásai teljesülnek,
- az építési hely vízelöntéssel, tartós vízállással nem veszélyeztetett (HÉSZ 9. §).

Ivóvíz

Új közüzemi ivóvízhálózat csak a közüzemi szennyvízhálózattal együtt építhető (HÉSZ 10. § (1) bek.). Ez a közműhálózat kinyílása ellen ható rendelkezés, ami környezetvédelmi és vízminőség-védelmi szempontból is fontos.

Szennyvízelvezetés (HÉSZ 10. § (2)-(4) bekezdései)

Szennyvíz közvetlen talajba szikkasztása a település teljes területén tilos. Közműpótló berendezés csak akkor alkalmazható, ha az ingatlan határoló közterületen nem áll rendelkezésre szennyvízcsatorna-hálózat. Közműpótló lehet zárt medence (napi 5 m³ keletkező szennyvízmennyiségig), vagy egyedi szennyvíztisztító kisberendezés (napi 5 m³ felett), ha

- a tisztított szennyvizet felszíni befogadóba lehet vezetni,
- a kisberendezés védőterület igénye nem nyúlik túl az ellátott ingatlanon,
- a kisberendezés teljesíteni tudja a hatóság által meghatározott tisztítási hatásfokot.

A fenti rendelkezések nagyrészt megfelelőek és mindenképpen előre mutatóak. A közműpótló berendezés fogalmilag némileg eltérő tartalmú a 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet (OTÉK) 8. § (2) bek. bd) pontjában körülírt közműpótló műtárgyakétól. Továbbá, az OTÉK 47. §-a rögzít egy sorrendet a közműpótlók alkalmazását illetően, amit a HÉSZ-ben is követni kellene - a keletkező napi szennyvízmennyiségtől függetlenül (ld. OTÉK 47. § (4) bekezdés: zárt szennyvíztárolás csak végső megoldásként alkalmazható).

Az ingatlanok elvárt közművesítettségével kapcsolatos specifikus szabályok a HÉSZ-ben összességében - néhány kivételtől eltekintve - elfogadhatóknak tekinthetők. A beépítésre szánt területek közül az Üh3 jelű, hétvégiházias területen kívül minden övezet esetében a beépítés feltételeként elő van írva a teljes, illetve egyes esetekben a részleges közművesítettség megléte. A részleges közművesítettség abban tér el a teljes közművesítettségtől, hogy a közcsatorna rendelkezésre állásának hiánya miatt az övezet telkein keletkező szennyvíz elhelyezéséről más módon kell gondoskodni (ld. OTÉK 8. § (2) bek. bd) pont).

Az előző - elfogadhatóságra vonatkozó - megállapítás igaz a HÉSZ-ben a "különleges

beépítésre nem szánt területek" közül azok többségére (pl. temető, sportterület, turisztikai terület, szabadidőközpont, lakó-gazdálkodó terület), melyeken huzamos, vagy alkalmanként tömeges emberi tartózkodással kell számolni. Mielőtt a kivételekre rátérnénk, érdemes megemlíteni az OTÉK-nek a beépíthetőségre vonatkozó általános szabályait. Ezek a szabályok a következők (OTÉK 33. § (1) bekezdés):

“épület csak olyan telken vagy építési telken helyezhető el...

b) ahol a rendeltetésszerű használathoz szükséges villamos energia, ivóvíz, technológiai víz biztosított,

c) ahol a keletkező szennyvíz és a csapadékvíz elvezetése vagy ártalommentes elhelyezése biztosított,

d) ahol a használat során keletkező hulladék elszállításának, ártalommentes elhelyezésének vagy házilagos komposztálásának a lehetősége biztosított...”

A HÉSZ-ben említésre kerül néhány olyan övezet (az Mk1 jelű kertes mezőgazdasági terület, az Má1 jelű általános mezőgazdasági terület, illetve az Üh3 jelű hétvégiházias terület), amelyeken lehetséges állandó, vagy huzamos emberi tartózkodásra szolgáló épületet építeni "legalább hiányos" közművesítettség rendelkezésre állása esetén is. Az OTÉK szerint a hiányos közművesítettség azt jelenti, hogy a részleges közművesítettség valamelyik feltétele (közüzemi villamos energia; közüzemi ivóvíz; közcélú közterületi csapadékvíz-elvezetés; illetve, a fentebb leírt egyedi szennyvízelhelyezési módok egyike) nem áll fenn. A HÉSZ-nek az említett övezetekre megállapított szabályozása - a közművesítettség tekintetében - elégtelennek tűnik, mert nem tartalmazza azt, hogy a terület hiányos közművesítettsége, mint beépíthetőségi feltétel konkrétan miben nyilvánulhat meg, összefüggésben az OTÉK-ban a telkek beépíthetőségére megállapított - fentebb idézett - szabályokkal. Magyarán, attól, hogy a HÉSZ szerint egy "Mk1", vagy "Má1", vagy "Üh3" jelű övezetbe/építési övezetbe tartozó telek "hiányos közművesítettségű", még nem biztos, hogy az OTÉK szerint beépíthető. Éppen ezért indokolt lenne az OTÉK-nek, mint magasabb szintű jogszabálynak a telkek beépíthetőségére vonatkozó előírásait a HÉSZ-ben valamilyen módon - és hiánytalanul - megjeleníteni.

A HÉSZ szerinti vízgazdálkodási területek a következők:

- vízfelszínek (Vf1 jelöléssel): álló-és folyóvizek, öntöző és belvízelvezető csatornák medre és parti sávja;

- vízbeszerzési terület (Vb1 jelöléssel): települési vízműutak, víztározók és egyéb vízművek területe.

Vízgazdálkodási területen kizárólag a vízgazdálkodással kapcsolatos létesítmények helyezhetők el legfeljebb 2%-os beépíthetőséggel. A HÉSZ szerint (45. § (5) bek.) vízfolyások mellett a vonatkozó jogszabályban meghatározott szélességű parti sáv biztosítandó.

A Szabályozási Terv a Vb1 jelű vízgazdálkodási terv vonatkozásában nem pontosan követi le a HÉSZ rendelkezését. A belterületől délre fekvő, a vasút és a Gyöngyösi utca által közrefogott terepszakaszon több jól körül határolt terület közműterületként (KÖm jelzéssel) van megjelölve, és ezeken számos vízműkút van - egyedi jelzéssel - feltüntetve. Ezeket a területeket tehát az SZT-n Vb1 jelöléssel kellett volna ellátni. A TSZT-n a vízműutak területe és védőterületük szintén közműterületként vannak ábrázolva.

Az NMTrT-t elfogadó megyei közgyűlési rendelet normaszövege a vízminőség-védelmi terület övezetére olyan előírásokat tartalmaz, melyeket a települési önkormányzatoknak a településrendezési eszközeikben meg kell jeleníteniük. Pásztó esetében a település területének kb. 76%-a a megyei szinten megállapított vízminőség-védelmi terület övezetébe tartozik. Az SZT-n és a TSZT-n azonban nincsen lehatárolva ez az övezet. További hiányosság, hogy a fent említett megyei közgyűlési rendeletben szereplő négy - a vízminőség-védelmi terület övezetére vonatkozó - előírás közül csak az egyik, a szennyvíz talajba szikkasztásának tilalma jelenik meg expressis verbis a HÉSZ-ben. Valójában, a HÉSZ nem ismeri a vízminőség-védelmi terület fogalmát, noha utolsó módosítása évekkal a NMTrT-t elfogadó megyei közgyűlési rendelet hatályba lépése után történt.

A hatályos HÉSZ-t érdemes áttekinteni abból a szempontból is, hogy a korábban említett Ajánlásokban foglaltaknak mennyiben felel meg. Négy fő témakörre koncentrálunk:

- árvízvédelem,
- csapadékvízelvezetés és belvíz elleni védekezés,
- víziközművek,
- vízminőség védelem (a felszíni és a felszín alatti vizekre vonatkozóan).

Az árvízvédelem Pásztó esetében a villámárvizek miatt releváns., melyek a belterületet is károsítják. Ezen események kisvízfolyásokhoz, csapadékvíz-elvezető árkokhoz köthetők. Az Ajánlások releváns kitétele szerint:

- Az árvízveszély csökkentése a kisvízfolyásokon is kiemelt jelentőségű, a hirtelen kialakuló árhullámok megelőzése érdekében a vízfolyások rendezése, jó karba helyezése, a dombvidéki tározási lehetőségek bővítése, záportározók létesítése szükséges.

E tekintetben van jelentősége a Hasznosi víztározótónak, amely nemcsak a település egyik felszínivíz készletét jelenti, hanem a Kövicses-patak felső folyásán kialakuló árhullámok csillapítására is alkalmas. Továbbá, a Kövicses-patak és a Kékesi út között, a Szabályozási Terven néhány telek "*árvízi előntéssel veszélyeztetett terület*"-ként van megjelölve. A HÉSZ szerint ezen a területen épület nem építhető.

A településen keletkező csapadékvizek összegyűjtése és befogadóig való vezetése a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 11. pontja alapján önkormányzati feladat. A HÉSZ a csapadékvízelvezetéssel és a felszíni vízrendezéssel kapcsolatban több rendelkezést tartalmaz, melyek közül a fontosabbak a következők.

- A csapadékvíz elvezetésre elválasztott rendszerű vízelvezetést kell kiépíteni.
- Új épület építése, vagy meglévő épület bővítése esetén csapadékvíz a telkekről csak a közterületen lévő csapadékvíz elvezető hálózatba vezethető. Ha a csapadékvíz elvezető hálózat, vagy a befogadó a telken keletkezett vizeket elvezetni nem tudja, akkor a csapadékvizet telken belül kell visszatartani, és csak késleltetve, fékezetten lehet a közhálózatba vezetni.
- A vízvisszatartás mértékét a befogadó kapacitásához kell igazítani. A HÉSZ megadja a vízvisszatartás mértékét tetőfelületre, illetve burkolt felületre vetítve, amennyiben a befogadó kapacitása nem határozható meg.
- Vízfelületek karbantartása céljára: a) állami kezelésű vízfolyások, vízfelületek

mentén min. 6-6 m-es, b) önkormányzati, társulati vagy egyéb kezelésű patakok, vízfolyások, árkok, csatornák mentén min 3-3 m-es, c) tavak, tározók parti éleitől min. 6-6 m-es sávot szabadon kell hagyni.

Az Ajánlások releváns javaslatai a csapadékvizekkel kapcsolatban a következők:

- *A belterületi vízvezető hálózat tervezésekor javasolt megvizsgálni a méretezést befolyásoló helyi megoldásokat – a csapadékvizek helyben tartását, talajba juttatását, öntözési és háztartási célú hasznosításának a lehetőségeit is. A települések belterületén összegyűjtött csapadékvizek vízfolyásokba vezetését – indokolt esetben – csak előzetes tisztítás (olajfogó, homokfogó, törmelékfogó stb.) után célszerű engedélyezni.*

- *A vízfolyások és állóvizek vízminőségének védelme érdekében az érintett vizek mentén szabályozott sávban épület, építmény megvalósításának feltétele, hogy a vizek kártétele elleni védekezéssel, illetőleg fenntartással járó szakfeladatok ellátását ne akadályozza.*

- *A csapadékvíz-gazdálkodással kapcsolatos feladatokat és előírásokat a települési környezetvédelmi programnak kell tartalmaznia.*

- *A helyi vízkárelhárítás érdekében a domb- és hegyvidéki településeken különösen fontos a kisvízfolyásokon a záportározó-építési lehetőségek kihasználása.*

- *A vízrendezési, vízkár-elhárítási feladatok megoldása egy-egy vízrendszeren belül csak koordináltan végezhető, belterületi vízrendezést csak rendezett (felújított) befogadó esetén lehet elvégezni. A mederrendezés elsőrendű szempont, mert a beépített területekről érkező, csapadékvíz-hálózat által szállított nagy mennyiségű, hirtelen jelentkező csapadékvíznek ezek a végbefogadói.*

- *Vízkárelhárítási szempontból kiemelten kell kezelni a belterületek védelmét a hirtelen lezúduló, sok uszadékot és hordalékot szállító külvizektől, övárkok, záportározók és hordalékfogók építésével. A települések belterületén összegyűjtött csapadékvizek vízfolyásokba vezetését csak előzetes tisztítás (olaj-, homok-, és törmelékfogó) után célszerű engedélyezni.*

- *A vízgyűjtő-gazdálkodási terv és a település vízkárelhárítási védelmi tervének a településrendezéssel összefüggő javaslatait, intézkedéseit figyelembe kell venni a településrendezési eszközök készítésénél és a szabályozási tervekbe beépíteni (pl. záportározó, szikkasztó, tározási lehetőség, új árkok stb. területbiztosítása).*

A HÉSZ és az Ajánlások összevetéséből megállapítható, hogy a HÉSZ rendelkezik a vízvezető árkok és a vízfolyások parti sávjainak szabadon hagyásáról. A parti sávoknak a HÉSZ szerint szabadon hagyandó szélessége azonban nem biztos, hogy elegendő, mert pl. az Ajánlások szerint "A vízfolyások külterületi szakaszait a településrendezési eszközökben legalább 50-50 m széles sávban beépítésre nem szánt területként, korlátozott területhasználattal javasolt szabályozni..."

Továbbá, a HÉSZ rendelkezik arról a telkeken történő vízvisszatartás szabályairól, de csak arra az esetre vonatkoztatva, ha a befogadó kapacitása a telkeken keletkező csapadékvizek elvezetésére nem elegendő. A szabályozás nem elég konkrét, nem világos, hogyan határozódik meg az, hogy egy telek beépítése esetén a befogadó kapacitása elegendő-e a csapadékvíz elvezetésre, vagy sem. Mérések és adatgyűjtések alapján építési övezetekre/övezetekre vonatkozó normatív szabályok kellenének a vízvisszatartás módját és mértékét illetően.

A Hasznosi-tározó árvízcsúcs-csökkentő funkciót is betölt, mivel képes a Kövicses-

patak felső folyásán keletkező vízhozamcsúcsok csillapítására. A Kövicses-patak alsó folyásán - ami a belterületen is áthalad -, továbbá, a többi kisvízfolyás mentén azonban nincsenek záportározók kialakítva.

A víziközművekkel kapcsolatban az Ajánlásokban a következő releváns javaslatok olvashatók.

Ivóvíz

- A vízbázisok hidrogeológiai védőterületén, védőidomán belül a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellétesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet előírásai szerint történhet a területek beépítése és hasznosítása.

- Törekedni kell a vezetékes ivóvízhálózatba bekötött lakások arányának növelésére.

- Az önkormányzatok kezelésében lévő szabadkifolyású közutak felújítását, karbantartását szükséges elvégezni.

A felsorolt szempontok közül a vízbázisok védelme szerepel a HÉSZ-ben (ld. 4. § (3) bekezdés), a vezetékes ivóvízhálózatba bekötött lakások arányának növelését a HÉSZ közvetve, a beépíthetőségi feltételek előírásával segíti elő (ld. pl. HÉSZ 9. §), a közutak esetében azonban nem a HÉSZ az „illetékes”, hanem azok fenntartását egy polgári jogi megállapodással lehetne előmozdítani a szolgáltatónál.

Szennyvíz

- A települések beépített, meredek domboldalain is tiltani kell a szennyvizek szikkasztását a felszíni és felszín alatti vizek elszennyeződése és a talaj csúszásveszélye miatt, ezeket a területeket is be kell kötni a szennyvízcsatorna hálózatba, vagy a szennyvizek összegyűjtésére teljesen vízzáró szennyvízgyűjtő berendezéseket kell kiépíteni.

- A kisebb településeken és üzemi telepeken, ahol a csatornahálózat kiépítése nem gazdaságos, a szennyvizek összegyűjtésére teljesen vízzáró szennyvízgyűjtő berendezéseket kell kiépíteni.

- A fokozottan érzékeny területeken a tisztított szennyvizek befogadóba vezetésekor figyelemmel kell lenni a befogadó vízfolyás kis vízhozama miatt esetlegesen bekövetkező szennyezés megakadályozására. Mérsékelni szükséges a felszíni vízbe bevezetett tisztított szennyvizek által okozott szervesanyag-terhelést.

- A nitrátérzékeny és az ivóvízbázis-védelmi területeken különös figyelmet kell fordítani a szennyvíz-elvezetés, kezelés mielőbbi megoldására, valamint az állattartó telepek rekonstrukciójára.

- A települések belterületén lévő használaton kívüli, szikkasztó aknaként használt ásott kutakat a szennyvízcsatorna-hálózatra való rákötésekkel párhuzamosan el kell tömedékelni.

Megjegyzés: Felhívjuk a figyelmet, hogy a használaton kívüli ásott kutakba tilos szennyvizet bevezetni, ezért ezt a gyakorlatot haladéktalanul meg kell szüntetni a felszín alatti vízkészlet és az ivóvízbázis védelme érdekében. A szennyvízcsatorna-hálózat kiépüléséig a keletkező szennyvizet igazoltan vízzáróan kialakított szennyvíztárolóban kell gyűjteni és onnan rendszeresen elszállítgatni. A szennyvízcsatorna kiépülését követően el kell érni, hogy az ingatlanok 1 éven belül rákössenek a csatornára, és a használaton kívüli, zárt

szennyvíztárolókat szakszerű fel kell számolni. A használaton kívüli ásott kutak felszámolása, eltömedékelése csak szennyezésmentes anyaggal történhet.

- A beépített területek még csatornázatlan részein szorgalmazni kell a már megépített szennyvízcsatorna hálózatokhoz való csatlakozás lehetőségét.

Alapvetően a HÉSZ-nek a szennyvízelvezetésre vonatkozó előírásai megfelelnek az Ajánlásokban foglaltaknak (pl. szikkasztás tilalma, közműpótló műtárgyak, közműolló zárása pl. Muzsla esetében). Ám ahogy azt már említettük, a HÉSZ a szennyvízelvezetésre, -elhelyezésre vonatkozó előírások tekintetében bizonyos értelemben hiányosnak tekinthető, mert a szabályai értelmezéséhez gyakran kell segítségül hívni egy magasabb szintű keretjogszabályt (OTÉK-ot). Az a szabály, hogy a település területén közműpótló csak akkor alkalmazható, ha az ingatlan határoló közterületen nem áll rendelkezésre szennyvízcsatorna-hálózat (HÉSZ 10. § (3) bekezdés), finomítható. Egy közterület (utca) akár 1 km hosszú is lehet, éppen ezért valamilyen – a csatorna és az ellátandó ingatlan közötti - reális távolságot (100-200 m) lenne célszerű megadni a rákötési kötelezettség határaként.

Az nyilvánvaló, hogy a vízminőség védelem egy olyan településen, amely túlnyomórészt az országos vízminőség védelmi területéhez tartozik, kiemelten fontos. A vízminőséget – ha az árvizek kedvezőtlen hatásától eltekintünk - alapvetően a következő két nagyobb behatás veszélyezteti: kommunális, ipari, vagy mezőgazdasági eredetű szennyvíz bevezetése a talajba, vagy egy befogadóba; továbbá, a mezőgazdasági tevékenységből eredő vegyi jellegű talaj-, vagy vízbázis/víztest terhelés.

A vízminőség védelem tekintetében az Ajánlások több olyan specifikus javaslatot tartalmaz, melyet a településrendezési eszközökben szükséges lenne figyelembe venni. Ezek elsősorban a vízminőség-védelmi terület övezetére vonatkoznak (Az övezetbe a NMTTrT 3.6 sz. melléklete szerint szinte a település területének 76%-a tartozik.) Néhány a fontosabbak közül:

- A vízbázisok hidrogeológiai védőterületén, védőidomán belül a szennyvízelvezetés, -tisztítás terén fokozott védelem biztosítása szükséges.
- A felszíni vízkészletek vízminőségének hatékony védelmét elsősorban a holtágak, tavak, víztározók esetében szükséges biztosítani, különös figyelmet fordítva az ivóvíztározókra. Ezeken a területeken alapvető fontosságú a szennyvízcsatornázás.
- Új beépítésre szánt terület kijelölése csak a keletkező szennyvizek megfelelő kezelése – területről elvezetése, vagy területen belüli megfelelő tisztítása – esetén javasolható.
- A településrendezési eszközök készítése során ki kell jelölni a vízvédelemmel érintett területeket, és a helyi építési szabályzatban az érintett építési övezetre, vagy övezetre szabályokat kell megállapítani.
- A vízrendezés, művelési ág változás, bányászati tevékenység, valamint a bányászati tevékenység által megváltozott területhasználatoknál (pl. bányatavak) biztosítani szükséges a felszín alatti víz utánpótlódásának mennyiségi és minőségi fenntartását, védelmét.
- A felszín alatti vízkészletek mennyiségi és minőségi védelme érdekében a használt vizek kezelése, tisztítást követő hasznosításának elősegítése szükséges.
- Az övezetben lévő használaton kívüli mélyfúrású kutakat felül kell vizsgálni, és annak eredményétől függően a bizonytalan műszaki állagú kutakat a vízminőség megóvása

érdekében szakszerűen el kell tömedékelni.

Megjegyzés: Felhívjuk a figyelmet, hogy nem csak a bizonytalan, hanem a rossz műszaki állapotú, valamint a szakszerűtlenül kivitelezett kutak feltárása és felszámolása is elengedhetetlen a felszín alatti vízkészlet védelme érdekében. Mindez jelentős kihívás az érintett hatóságok számára.

A HÉSZ (és SZT, TSZT) esetében a fenti ajánlások alapján a legnagyobb gond az, hogy nem rendelkezik a vízminőség-védelmi terület övezetéről, így az ebben alkalmazandó szabályokról sem. Tény, hogy viszont az SZT-n, TSZT-n ki vannak jelölve vízbázis védőövezetek, illetve vízbázis hidrogeológiai védőövezetek, melyekre a HÉSZ egyes szabályai és a szakági jogszabályok előírásai kétségtelenül vonatkoznak. De ezeknek a védőövezeteknek a területe mégis sokkal kisebb, mint az NMTrT 3.6 mellékletén ábrázolt vízminőség-védelmi terület. Itt tehát a HÉSZ és a térképi állományok az NMTrT-nek és az Ajánlásoknak megfelelő kiegészítése szükséges. Egyebekben, a HÉSZ-nek a vízminőséggel kapcsolatban a szennyvízelvezetésre, -elhelyezésre vonatkozó szabályai megfelelőek. A részleges közművesítettség – közműpótló műtárgyak – szabályozása lehetne szigorúbb is, ám a lényeg természetesen a betartáson, betartatáson van. Ugyanez vonatkozik a hiányos közművesítettség megengedésére is, ami nem jelentheti a szennyvíz talajba szikkasztását.

A termőföld megműveléséből eredő – vízminőséget rontó – behatások tekintetében a HÉSZ nem tartalmaz konkrét előírást, és ez nem is feladata. Közvetett eszközök alkalmazása ugyan szóba jöhet, de ezek esetében objektív (polgári jogi) akadályok merülnek fel. Azt is meg kell említeni, hogy más településektől eltérően a külterületen a szántóművelés egyáltalán nem dominál, a külterület túlnyomó részén erdők és legelők vannak, a szántók részaránya 20% alatti. A szántóterületek egy része a különböző víztestek (pl. Zagyva-patak) mellett, vagy azok közelében helyezkedik el. A műtrágyák, gyomirtó és növényvédő szerek alkalmazása bevett gyakorlat az intenzíven művelt területeken, és ez a gyakorlat hozzá is járul a vízminőség romlásához – a felszíni vizek és a talajvíz tekintetében egyaránt.

Az Ajánlásokban több olyan – a mezőgazdasági tevékenységgel összefüggő - releváns javaslat is szerepel, melynek hatásaként javulhat a vízminőség, pl.

- Javasolt a talajdegradációt megakadályozó művelési technológiák előnyben részesítése, valamint növényvédő szerek és műtrágyák ésszerű, a feltétlenül szükséges mértéket meg nem haladó alkalmazása.

- A mezőgazdasági eredetű környezetterhelés csökkentésére törekedni kell.

Ezek a javaslatok azonban elsősorban gazdasági ellenérdekek és polgári jogi jogelvek miatt nem emelhetők át minden további nélkül a helyi településrendezési eszközök közé, ezt bizony hosszan tartó és meggyőző erejű szemléletformálásnak kell megelőznie.

A KSH adatai alapján megállapítható, hogy Pásztón jelentős állattartó telepek (sertés) vannak. Ezek a „különleges terület – mezőgazdasági üzemi terület” elnevezésű építési övezetben (K-Mü jelű) helyezkednek el. A HÉSZ „legalább” részleges közművesítettséget ír elő erre az övezetre. Ez elfogadható, amennyiben a közműpótló műtárgyak valóban léteznek és rendeltetészerűen működnek. Ám pl. a trágyatárolásnak környezetvédelmi és ezen belül vízminőség-védelmi szempontból

kielégítő megoldása kritikus kérdés. Erre a HÉSZ-nek csak egy nagyon általános szabálya vonatkozatható: „új építmény létesítése esetén a környezetvédelmi határértékeknek - amennyiben a terület védőtávolsága nem került meghatározásra - a telekhatáron kell teljesülniük” (HÉSZ 4. § (1) bekezdés). Megfontolandónak tartjuk, hogy amennyiben az SZT-n, TSZT-n egyszer körülhatárolásra kerül a vízminőség-védelmi terület övezete, akkor azon belül a HÉSZ kifejezetten tiltsa meg állattartó telepek létesítését és bővítését.

61. táblázat. A Helyi Építési Szabályzattal és a Településszerkezeti tervvel kapcsolatos feladatok összegzése

6. Prioritás: A VÍZGAZDÁLKODÁS STRATÉGIAI IRÁNYÍTÁSÁNAK A MEGÚJÍTÁSA	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Jogalkotás, a vízvagyon kezelése	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
A HÉSZ felülvizsgálata a csapadékvíz elhelyezésének szabályozása miatt	A szabályozás nem elég konkrét, nem világos, hogyan határozódik meg az, hogy egy telek beépítése esetén a befogadó kapacitása elegendő-e a csapadékvíz elvezetésre, vagy sem. Mérések és adatgyűjtések alapján építési övezetekre/övezetekre vonatkozó normatív szabályok kellenének a vízvisszatartás módját és mértékét illetően.
A területrendezési eszközök összehangolása a 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelettel	a vízminőség-védelmi területek és a vízerózióknak kitett terület övezetének térképi lehatárolása
HÉSZ és az ITVT összehangolása	a vízminőség-védelmi terület övezeten állattartó telepek létesítésének és bővítésének tiltása.

2.1.3.2. Településfejlesztési koncepció és integrált településfejlesztési stratégia (ITS)

2027. közepéig két országos hatókörű, településrendezésre vonatkozó kormányrendelet van érvényben, az egyik a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet, a másik a 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet. Az előző jogszabály szerint a települési önkormányzatoknak településfejlesztési koncepciót és az integrált településfejlesztési stratégiát (is) kell készíteniük, melyekkel Pásztó rendelkezik is. Az önkormányzat a másodikként említett kormányrendeletben előírt településterveket (településrendezési terv és településfejlesztési terv) még nem alkotta meg.

2.1.3.2.1. Településfejlesztési koncepció

A településfejlesztési koncepciót 2018-ban készítette a Völgyzugoly Kft. és a képviselő-testület a 185/2018. (VI. 28.) sz. határozattal fogadta el. Ez a 26 oldalas dokumentum nem tartalmaz túl sok vízügyi vonatkozást. Az egyetlen konkrétum az északi iparterület fejlesztésére vonatkozik: vízvezeték és szv. csatorna építés 2020-as

tervezett megvalósulási dátummal. Ez az elképzelés, amint az látható lesz, már a 2015-ös Integrált Településfejlesztési Stratégiában is megjelent.

2.1.3.2.2. Integrált Településfejlesztési Stratégia

Az Integrált Településfejlesztési Stratégiát (ITS) 2015-ben készítette el az ITS 2014 Konzorcium. Az önkormányzat a 307/2015 (X. 1.) sz. *határozattal* fogadta el.

Az ITS-ben néhány, a vízgazdálkodással kapcsolatos stratégiai cél található meg. A „Tervi munkarész” a vízfelületek növelését, esővíz-gyűjtés kötelezettségének szabályozása és a közterületi csapadékvízgyűjtést említi meg stratégiai célként. Ezek közül az esővíz-gyűjtés kötelezettsége megjelenik a 2018-ban elfogadott HÉSZ-ben, de csak azokra az ingatlanokra, melyek esetében a befogadó a keletkezett csapadékvizet elvezetni nem tudja, és csak ideiglenes jelleggel, vízvisszatartás gyanánt.

Az eredeti ITS „Tervi munkarész”-ében az alábbi konkrét, vízgazdálkodással összefüggő feladatokat, javaslatok jelentek meg:

- északi iparterület fejlesztésének keretében vízvezeték és szv. csatorna építés (900 - 900 m hosszban);
- déli iparterület fejlesztésének keretében vízvezeték és szv. csatorna építés (1.300 - 900 m hosszban) 2015-2016 között;
- Kövicses-patak mederrendezése: rézsű, mederburkolat építés, árvíz-veszély csökkentés 2015-2016 között;
- Zagyván túli területek csapadékvíz elvezetése (II. ütem): József A. u., Zagyva köz, Bajcsy-Zsilinszky u.;
- Pásztó ivóvíz és szv. rendszereinek fejlesztése: avult vezetékszakaszok cseréje, hálózat bővítése (csak így általánosan);
- szv. tisztító telep fejlesztése: technológiai korszerűsítés a jobb hatások érdekében, esetleg kapacitásbővítés;
- strandfejlesztés: többek között a medencék rehabilitációja 2017-2018 között.

Az ITS első felülvizsgálatát 2019-ben készítette a Váterv 95 Kft. A felülvizsgálati anyagban pontosan ugyanazok a konkrét vízgazdálkodással összefüggő feladatok jelentek meg, mint amelyeket az előbb a 2015-ben készített eredeti ITS-sel kapcsolatban felsoroltunk.

Az ITS második felülvizsgálatának dokumentuma 2024-ben készült el. Az önkormányzat a második felülvizsgálatot a 126/2024 (VIII. 26.) sz. *határozattal* fogadta el.

A dokumentum említi néhány olyan, vízgazdálkodást érintő fejlesztést, amelyek az első felülvizsgálat óta megvalósultak. Ezek a következők:

- északi iparterület fejlesztésének keretében vízvezeték és szv. csatorna építés 2021-ben,
- déli iparterület közművesítése 2016-ban.

Előzőeken kívül folyamatban van még Hasznos településrészen a Vár utcában a csapadékvezető rendszer felújítása, ami a korábbi ITS-ekben feladatként nem volt megemlítve.

A második felülvizsgálati anyag szerint továbbra is tervben van véve a korábbi ITS-ben említett strand és termálfürdő fejlesztés, új fejlesztési célként pedig a megjelenik

a Baross Gábor utcai, Szondy utcai és Hősök utcai csapadékvíz elvezetés felújítása. Mindkét projekt folyamatban van.

2.1.4. Egyéb a település vízgazdálkodását érintő szakpolitikai kötelezettségek

2.1.4.1. Települési környezetvédelmi program

A településnek nincs környezetvédelmi programja, a 2023-as településfejlesztési terv tartalmaz környezetvédelmi terv-fejezetet, melynek bemutatása 2.1.3.2 fejezetben található.

2.1.4.2. Fenntartható Energia és Klíma Akcióterv

A település nem rendelkezik Fenntartható Energia és Klíma Akciótervvel. Ám a Nógrád Megyei Önkormányzati Hivatal klímastratégiát készített 2018-ban, mely kiterjed Pásztó településre is.

Az akcióterv szerint Nógrád Vármegyében a megyei éghajlati alkalmazkodási tevékenység fókuszában állnak (fokozottan ajánlott beavatkozási elemek) az alábbi éghajlatváltozási problémakörök:

Villámárvíz - A villámárvíz veszélye elsősorban a magasabb területekről érkező gyorsfolyású patakoknál áll fenn, mivel ezek, a rövid idő alatt, hirtelen lehulló csapadék miatt, rendkívül gyorsan meg tudnak áradni és így villámárvizeket okozhatnak a szűk, nagy lejtésű hegy- és dombvidéki területeken, fokozottan veszélyeztetve az itteni településeket, mező- és erdőgazdálkodási területeket. A megye teljes területe, de leginkább a Cserhát lejtőin elterülő települések veszélyeztetettek. A járások érintettségét vizsgálva, a Balassagyarmati és a Rétsági járásokban található a legtöbb, villámárvízzel fokozottan veszélyeztetett település. Az ehhez a problémakörhöz kapcsolódó alkalmazkodási tevékenység tervezésének az integrált, ökoszisztéma-alapú vízgazdálkodás szerves részét kell képeznie.

Ivóvízbázisok: Nógrád megyében kevés vízbázis van, azonban ezek nagy része a nagyon érzékeny kategóriába esik, így a megye, országos összehasonlításban, talán a legkedvezőtlenebb helyzetben van. Az ehhez a problémakörhöz kapcsolódó alkalmazkodási tevékenység tervezésének az integrált, ökoszisztéma-alapú vízgazdálkodás szerves részét kell képeznie.

Természeti értékek: Nógrád megye az ország veszélyeztetettebb területéhez tartozik ebből a szempontból. A megye északi térsége van a legkedvezőbb helyzetben. Kiemelten veszélyeztetett élőhelyként van azonosítva a Medves-fennsík és környezete. Fontos a nem őshonos, invazív fajok folytatódó, megye szintű összeírása és kezelési tervük kialakítása.

Erdőtűz: Az erdőtűz szempontjából a legsérülékenyebb térségek közül Nógrád megye fokozottan érzékeny, és különösen figyelemmel kell lenni azokra a járásokra és az ott élő lakosságra, ahol magas az erdősültség, jelentős a védett területek aránya, melyek domborzati adottságuk miatt nehezen megközelíthetőek, és a faállomány összetételük miatti érzékenyséjük is számottevő.

A vízgazdálkodással kapcsolatos célkitűzések:

MITIGÁCIÓS INTÉZKEDÉS

- Energiafelhasználás hatékonyságának növelése épületenergetikai fejlesztések révén,
- Megújuló energiaforrások arányának növelése a helyi energiaszerkezetben,
- A nógrádi erdők élőfakészletének folyamatos gyarapodása.

ADAPTÁCIÓS INTÉZKEDÉS

- Önfenntartáshoz, helyben termeléshez szükséges feltételek fejlesztése, klímatudatos megoldások erősítése,
- Víz- és viharkárokkal, illetve extrém időjárással szembeni sérülékenységének csökkentése,
- Épített környezet sérülékenységének csökkentése,
- Aszályal szemben védett területek növelése,
- Települési klíma javítása zöldfelület fejlesztéssel.

SZEMLÉLETFORMÁLÁSI INTÉZKEDÉS

- Klímatudatos fogyasztói magatartás javítása,
- A helyi adaptációs ismeretek és tudás bővítése,
- A megyei ÜHG kibocsátás csökkentésére irányuló megoldások népszerűsítése a megyében élő lakosság elérésével.

62. táblázat. A megyei Fenntartható Energia és Klíma Akciótervben megfogalmazott, az ITVT-vel kapcsolatos feladatok összegzése

5. Prioritás: A TÁRSADALOM ÉS A VÍZ VISZONYÁNAK A JAVÍTÁSA	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Oktatás, képzés, szemléltformálás	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
A környezettudatos szemlélet és gondolkodásmód erősítése	<ul style="list-style-type: none"> • Klímatudatos fogyasztói magatartás javítása • A helyi adaptációs ismeretek és tudás bővítése • A megyei ÜHG kibocsátás csökkentésére irányuló megoldások népszerűsítése a megyében élő lakosság elérésével

2.1.4.3. Közlekedésfejlesztési - Mobilitási terv .

A településnek nincs Közlekedésfejlesztési - Mobilitási terve.

2.1.4.4. Tájképvédelmi terv (tájrendezési terv)

A településnek nincs Tájképvédelmi terv/tájrendezési terve.

2.2. A település érintettsége a vízgazdálkodási tervekben

2.2.1. Vízyűjtő gazdálkodási tervi követelmények (KJT, VGT)

A Víz Keretirányelvnek (VKI) alapcélja, hogy meghatározott keretet adjon a vizek védelmének. A hazai vizek jó állapotának elérésére, illetve megőrzésére vonatkozó intézkedések alapján meghatározható egy olyan távlati stratégiai célrendszer, amely egyrészt egy vízgazdálkodási politika alapját jelentheti, másrészt alárendelve a jó állapotra vonatkozó átfogó célnak, jelzi, hogy az intézkedések hatására a

vízgyártásban milyen állapotokat akarunk elérni. A távlati stratégiai célokat fogalmazza meg a tervezés második szintjén a Vízyűjtő-gazdálkodási Terv (VGT).

A vízgyűjtőn felmerülő vízgazdálkodási problémák okainak csökkentésére, vagy megszüntetésére intézkedések kerültek kidolgozásra. Az intézkedések programja tartalmazza a VKI céljainak megfelelően a vízfolyásokra, állóvizekre és felszín alatti vizekre, valamint a védett területekre vonatkozó környezeti célkitűzések eléréséhez szükséges szabályozási, műszaki, finanszírozási, intézményrendszeri feladatokat.

2.2.1.1.Felszíni vizek

A VGT3-ban kijelölt víztestek:

63. táblázat. A VGT-ben megfogalmazott célkitűzések

	Ökológiai célkitűzés	Kémiai célkitűzés -
Zagyva-patak alsó	Jó potenciál elérendő	Jó állapot elérendő/Kevésbé szigorú célkitűzés
Kövecses-patak felső	Jó állapot elérendő	Jó állapot elérendő
Kövecses-patak alsó	Jó potenciál elérendő	Jó állapot
Hasznosi-tározó	Jó potenciál elérendő	Jó állapot elérendő

A VGT-ben megfogalmazott intézkedések a 2-2. mellékletben találhatóak.

2.2.1.2.Felszínalatti vizek

A települést érintő felszín alatti víztestek:

- Északi-középhegység peremvidék (p.2.9.1)
- Cserhát, Karancs, Medves – Zagyva vízgyűjtő (h.2.1)
- Észak-középhegység peremvidék (sp.2.9.1) sekély
- Cserhát, Karancs, Medves – Zagyva vízgyűjtő (sh.2.1)
- Észak-Alföld porózus és hasadékos termál (pt. 2.2)

64. táblázat. Felszínalatti víztestek állapota és célkitűzések

Víztest	FAV mennyiségi állapot		FAV kémiai állapot	
	Minősítés	Víztestekre vonatkozó környezeti célkitűzések(2027)	Minősítés	Víztestekre vonatkozó környezeti célkitűzések (2027)
Északi-középhegység peremvidék (p.2.9.1)	jó	Jó állapot fenntartandó	gyenge (NO ₃ , SO ₄ , Cl)	Jó állapot elérendő
Cserhát, Karancs, Medves – Zagyva vízgyűjtő (h.2.1)	jó	Jó állapot fenntartandó	jó	Jó állapot fenntartandó
Észak-középhegység peremvidék (sp.2.9.1) sekély	jó, de fennáll a gyenge állapot kockázata (süllyedés)	Jó állapot fenntartandó, kockázat csökkentendő	jó	Jó állapot fenntartandó

Cserhát, Karancs, Medves – Zagyva vízgyűjtő (sh.2.1)	jó	Jó állapot fenntartandó	gyenge (NO ₃)	Jó állapot elérendő
Észak-Alföld porózus és hasadékos termál (pt. 2.2)	jó, de fennáll a gyenge állapot kockázata (süllyedés)	Jó állapot fenntartandó, kockázat csökkentendő	jó	Jó állapot fenntartandó

A VGT-ben megfogalmazott intézkedések a felszínalatti vizekre a 2-2. mellékletben találhatóak.

65. táblázat. A VGT-ben megfogalmazott feladatok összegzése

1. Prioritás: MINŐSÉGI VÍZIKÖZMŰ-SZOLGÁLTATÁS, CSAPADÉKVÍZ GAZDÁLKODÁS	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Ivóvízellátás, szennyvízelvezetés és tisztítás, vízkészlet gazdálkodás, csapadékvíz gazdálkodás	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
Vizek mennyiségi védelme	Víziközmű-rekonstrukció, a technológiai és hálózati veszteségek csökkentése, beleértve zöld energia megoldások alkalmazását.
A belvíz és csapadékvíz integrált kezelésének védelme helyben tartáson alapuló megközelítéssel	Az elválasztott rendszerrel összegyűjtött csapadékvíz kezelése a befogadóba történő bevezetés előtt.
A belvíz és csapadékvíz integrált kezelésének védelme helyben tartáson alapuló megközelítéssel	A csapadékvíz szennyvízcsatornára történő rákötéseinek csökkentése, egyéb külső vizek kizárása, különösen a felszíni, vagy felszín alatti víz szempontjából fokozottan érzékeny, valamint védett területeken.
2. Prioritás: A VIZEK ÁLLAPOTÁNAK FOKOZATOS JAVÍTÁSA, A JÓ ÁLLAPOT ELÉRÉSÉRE	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Vízkészlet gazdálkodás, vizekkel kapcsolatos élőhelyek védelme	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
A felszíni és felszínalatti vizek védelme	Talajerózió elleni védekezés növényzet telepítésével. Vízfolyások és tavak melletti vízvédelmi sávok, pufferzónák kialakítása.
A felszíni vizek védelme, tápanyagterhelés csökkentése	A csatornáknál lerakódott iszap eltávolítása. Szennyezőanyag és hordalék-lemosódás csökkentése növénytermesztési technológiák alkalmazásával. Elválasztott rendszerrel összegyűjtött csapadékvíz kezelése a befogadóba történő bevezetés előtt.
Diffúz terhelések csökkentésére vonatkozó intézkedés	Művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó-erdő, szántó-vizes élőhely konverzió). Mezőgazdasági területről származó belvizek szűrése a befogadóba történő bevezetés

	előtt meglévő gyepek, erdő, vizes élőhelyek területének fenntartása.
4. Prioritás: VÍZVISSZATARTÁS A VIZEINK JOBB HASZNOSÍTÁSA ÉRDEKÉBEN	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Aszálykár elhárítás, vízkészlet-gazdálkodás, Mezőgazdasági vízgazdálkodás	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
Vízigények kielégítése	Területi vízviSSZatartás mezőgazdasági területeken a beszivárgás növelése és a lefolyás csökkentése érdekében. Vízfolyásokon és állóvizekben felhalmozódott iszap és mederbelti növényzet egyszeri eltávolítása, hasznosítása. Víztakarékos és zöld energia megoldások alkalmazása a növénytermesztésben (növénykultúra, öntözési technológia, energiahatékonyság).
Természetvédelmi intézkedések	Vízfolyások és tavak melletti vízvédelmi sávok, pufferzónák kialakítása. Talajerózió elleni védekezés növényzet telepítésével. A természetes vízviSSZatartást elősegítő intézkedések.
Felszín alatti vizek mennyiségi állapotát javító intézkedések	A természetes vízviSSZatartást elősegítő intézkedések.
5. Prioritás: A TÁRSADALOM ÉS A VÍZ VISZONYÁNAK A JAVÍTÁSA	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Oktatás, képzés, szemléltettség	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
Mezőgazdasági eredetű tápanyag-szennyezés csökkentése	Mezőgazdasági eredetű tápanyag-szennyezés csökkentése a helyes gazdálkodási gyakorlatok alkalmazásának ösztönzésével. A legeltetés és a takarmánygazdálkodás jó gyakorlata. Az erózió és a lefolyás csökkentése erdőterületeken a jó erdőgazdálkodási gyakorlat részeként.
Egyéb, diffúz szennyezést csökkentő intézkedések	Mezőgazdasági tanácsadás vízvédelmi szemponttal kiegészített rendszere.
Vizek mennyiségi védelme	Alternatív vízhasználatok ösztönzése a mezőgazdaságban.
Vizek mennyiségi védelme	Víz hatékony felhasználása a háztartásokban.
6. Prioritás: A VÍZGAZDÁLKODÁS STRATÉGIAI IRÁNYÍTÁSÁNAK A MEGÚJÍTÁSA	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Jogalkotás, a vízvagyron kezelés	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
A terület- és településfejlesztési és egyéb vonatkozó dokumentumok megújítása	Ökológiai szempontok érvényesítése a fenntartható vízhasználatok megvalósításában.

2.2.2. Nagyvízi mederkezelési terv (NMT)

A nagyvízi mederkezelési terv készítésének szabályozását a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet (NMT rendelet) tartalmazza. Pásztó vonatkozásában nem releváns.

2.2.3. Árvízi kockázatkezelési terv (ÁKK)

A település nem érintett az árvízi kockázatkezelési tervekben. Az *Európai Parlament és a Tanács 2007/60/EK Irányelve* az árvíz-kockázatok értékelésének és kezelésének témakörét az országok számára egységesen és kötelező jelleggel szabályozza. A végrehajtás nemzeti feladatait Magyarországon a 178/2010. (V. 13.) Korm. rendelet tartalmazza. A szabályozás előírja, hogy a tagállamoknak előzetes kockázatbecslést, árvízi veszély- és kockázati térképeket, továbbá az árvíz-kockázat kezelésére, csökkentésére hozandó intézkedéseket kell kidolgozni.

Magyarország Árvízi Országos Kockázatkezelési Tervét a közigazgatási egyeztetést követően a Kormány 2016. március 25-én fogadta el. A Terv a 14. sz. Hivatalos Értesítőben (2016. április 7.) jelent meg.

A 2021. évben felülvizsgált tervet a kormány a Magyarország 2021. évi árvíz-kockázatkezelési tervéről kiadott 1480/2022. (X. 13.) Korm. határozattal fogadta el.

Magyarország 2021. évi Árvíz-kockázat-kezelési terve elérhető az alábbi címen:

Közép-Tisza kisvízfolyásainak 1%-os elöntéstérképe:

https://vizeink.hu/wp-content/uploads/2021/05/akk/3/Kozep-Tisza_1szazalekos_elonteskv.pdf

A Közép-Tisza vagyonszükségleti térképe

https://vizeink.hu/wp-content/uploads/2021/05/akk/4/3. Kozep-Tisza_vagyon_kockazati_terkepe.pdf

2.2.4. Települési vízkárelhárítási terv

Pásztó települési vízkárelhárítási terve naprakész, évente megújításra kerül. A következő megújítás során követni kell a vízügyi államigazgatásban előállt változásokat!

A települési vízkárelhárítási terv előírásai és megállapításai az ITVT előző fejezeteibe beépültek. A települési vízkárelhárítási tervdokumentáció a lakott belterületek védelme érdekében szükséges információkat, utasításokat, rendelkezésre álló erőforrásokat, kapacitásokat és fejlesztési lehetőségeket foglalja össze, csak általánosan érinti a település közigazgatási területén nem önkormányzati feladatként megjelenő védekezéseket (pl. állami kezelésű vízfolyások), valamint a belterületet nem veszélyeztető, külterületi elöntések során végzendő vízkárelhárítási feladatokat. A terv jogszabályi, eljárási és műszaki információkat egyaránt tartalmaz a hatékony beavatkozásokhoz szükséges részletezettség szintjén.

Az ITVT-t a meglévő települési vízkárelhárítási tervvel együtt kell kezelni. A védelmi szempontból fontos információkat alább soroljuk fel.

A település közigazgatási területét érintő, a vízfolyások, tavak, belvízi öblözetek által fennálló kockázatok, veszélyek az 1.3.3. *Települési csapadékvíz-gazdálkodás, helyi vízkárelhárítás* és a 1.3.6. *Dombvidéki, síkvidéki vízrendezés* tervfejezetekben kerültek ismertetésre.

A korábbi időszakban előforduló vízkáresemények az 1.3.6. *Dombvidéki, síkvidéki vízrendezés* és 1.3.3. *Települési csapadékvíz-gazdálkodás, helyi vízkárelhárítás* tervfejezetben olvashatók.

A vízkárelhárítási tervben nevesített feladatok:

A település elöntésveszélyes területeinek fejlesztése

- Pásztó-Mátrakeresztes településrész, Kékesi út
- Pásztó-Hasznosi településrész, Dobó utca
- Pásztó-Hasznosi településrész, Vár utca
- Pásztó, Régivásártér utca térsége
- Pásztó, Berzsényi Dániel utca térsége
- Pásztó, Táncsics Mihály utca térsége
- Pásztó, Jókai Mór utca térsége
- Pásztó, Ágasvár, Nyikom utca térsége
- Pásztó, Kövicses utca térsége
- Pásztó, Baross utca
- Pásztó, Hősök utca
- Pásztó, Szondy utca
- Pásztó, Kossuth utca

A település beavatkozást igénylő területei

- Pásztó-Mátrakeresztes településrész, Csörgő-völgyi tározó létesítése
- Pásztó, Muzsla tározó átalakítása árvízcsökkentő tározóvá

A védekezési fokozatok elrendelésének konkrét értékeivel kapcsolatban a Vízkárelhárítási terv szerint:

„A gyors lefolyású „árhullámok” jelentkezésekor – az időhiány miatt – nincs klasszikus fokozat szerinti tevékenység ellátás, ezért biztosítani kell az azonnali II. és III. fok elrendelésének lehetőségét.”

A védelmi szervezet felépítése:

Védelemvezető: Farkas Attila polgármester

Szállítási, anyag- és gépeltató szakcsoport: Molnár Sándor

Elhelyezési és élelmiszer ellátó szakcsoport: Káposzta Csaba

Irodai, logisztikai irányító szakcsoport: Bartus László és Tóth Csilla

Település műszaki vezető: Genyéné Batta Nikoletta és Csáktornyai Lajos

A területileg illetékes vízügyi igazgatóság szakirányítást végző szervezeti egységének védekezés alatt érvényes elérhetőségei:

66. táblázat. A KDVVIZIG elérhetősége

Védelemvezető

Név	Mészáros László	
Telefonszám	+36 30 426-8843	
E-mail cím	meszaros.laszlo@kdvvizig.hu	
Székhely	1088 Budapest, Rákóczi út 41.	
Védelemvezető-helyettes		
Név	Őrsi János	
Telefonszám	+36 30/466-2548	
E-mail cím	orsi.janos@kdvvizig.hu	
Székhely	1088 Budapest, Rákóczi út 41.	
Szakaszmérnökségi törzsvezető Szakaszmérnökségi törzsvezető helyettes		
Név	Taliga Péter Krisztián szakaszmérnök Lőrík Richárd szakaszmérnök hely.	
Telefonszám	+ 36 30 452-0843	+36 30/466-9357
E-mail cím	szakasz2@kdvvizig.hu	
Székhely	2660 Balassagyarmat, Kóvári út 22.	
Szakaszvédelem-vezető Szakaszvédelem-vezető helyettes		
Név	Bognár László	Szircsák Róbert
Telefonszám	06 37 540-012	+36 30/452-0843
E-mail cím	hatvan@kdvvizig.hu	
Székhely	3000 Hatvan, Bercsényi út 49.	
Vízkar-elhárítási Ügyelet		
Telefonszám	06 (1) 477-3500	
Fax	06 (1) 477-3519	
Munkaidőn túli tel.	+ 36 (30) 334 1909	
Székhely	1088 Budapest, Rákóczi út 41.	

67. táblázat. A Települési Vízkár tervben megfogalmazott feladatok összegzése

1. Prioritás: MINŐSÉGI VÍZIKÖZMŰ-SZOLGÁLTATÁS, CSAPADÉKVÍZ GAZDÁLKODÁS	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Ivóvízellátás, Szennyvízelvezetés és tisztítás, Vízkészlet gazdálkodás, Csapadékvíz gazdálkodás	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
A település csapadékvíz gazdálkodási rendszerének kialakítása és a belterületi helyi vízkár vízbiztonság megteremtése	A település előntésveszélyes területeinek fejlesztése <ul style="list-style-type: none"> • Pásztó-Mátrakeresztes településrész, Kékesi út • Pásztó-Hasznosi településrész, Dobó utca • Pásztó-Hasznosi településrész, Vár utca • Pásztó, Régivásártér utca térsége • Pásztó, Berzsényi Dániel utca térsége • Pásztó, Táncsics Mihály utca térsége • Pásztó, Jókai Mór utca térsége • Pásztó, Ágasvár, Nyikom utca térsége • Pásztó, Kövicses utca térsége • Pásztó, Baross utca • Pásztó, Hősök utca • Pásztó, Szondy utca • Pásztó, Kossuth utca

	<p>A település beavatkozást igénylő területi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pásztó-Mátrakeresztes településrész, Csörgő-völgyi tározó létesítése • Pásztó, Muzsla tározó átalakítása árvízcsökkentő tározóvá
A település csapadékvíz gazdálkodási rendszerének kialakítása és a belterületi helyi vízkár biztonság megteremtése	<ul style="list-style-type: none"> • Települési csapadékvíz elvezető hálózat méretezett kiépítése, és a kiépített hálózat vízzállító képességének megőrzése.
5. Prioritás: A TÁRSADALOM ÉS A VÍZ VISZONYÁNAK A JAVÍTÁSA	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Oktatás, képzés, szemléltformálás	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
A helyes csapadékvíz elvezetés és vízvisszatartás kialakítása környezeti neveléssel és szemléltformálással	<ul style="list-style-type: none"> • A vízgazdálkodással kapcsolatos információk bővítése, adatok közérthető formában történő közzététele • Az ingatlanok előtti árokrendszerek karbantartásának támogatása • Média „fogyasztható” anyagok előállítása és állandó adások életre hívása • Az „okos” csapadékvízkezelés elsajátítása
A magántulajdonban lévő árkok csatornák jó kezelésének kialakítása környezeti neveléssel, szemléltformálással	A magántulajdonban lévő árkok, csatornák kezelésének támogatása oktatással
6. Prioritás: A VÍZGAZDÁLKODÁS STRATÉGIAI IRÁNYÍTÁSÁNAK MEGÚJÍTÁSA	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Jogalkotás, a vízvagyon kezelése	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
A HÉSZ megújítása	<ul style="list-style-type: none"> • A ITVT és a területrendezési tervek összehangolása: a csapadékvizek helyes kezelése, a csapadékelvezető rendszer karbantartása

2.2.4.1. Az önkormányzat vízkárelhárítási szervezete

A védekezés felelős vezetője a polgármester, mint védelemvezető, vagy akadályoztatása esetén az általa kijelölt személy (védelemvezető) aki a védekezést személyes felelősséggel irányítja és vezeti. A védelemvezetőt munkájában a védelemvezető helyettes és szakcsoportok segítik. Minden, a védekezés végrehajtását érintő lényeges intézkedés a védelemvezetőtől indul ki, illetve oda érkezik. A védelemvezető a védekezés operatív irányítója, a döntések utasítások kiadója, a végrehajtás szamon kérője, döntései szakmai megalapozására kérheti a területileg illetékes vízügyi igazgatóságtól műszaki segítségnyújtó kirendelését, és annak szakvéleményét. Amennyiben a polgármester a védekezési feladatai ellátásában műszaki segítségnyújtásra szorul – megkeresés esetén – a területileg illetékes VIZIG szakmailag támogatja a helyi-vízkárelhárítási tevékenységeket. A vízügyi igazgatóságtól az önkormányzati védekezéshez kirendelt műszaki irányító nem veszi át a Védelemvezető (polgármester) feladatát, felelősségét, de szakmai tudásával segít felelősségteljes, műszakilag megalapozott döntést hozni.

Az állami kezelésű belterületi vízfolyások mentén kiépített víztartó létesítményeken az Önkormányzat köteles védekezni, viszont a védekezés alatt a védművekben keletkező károkat és a védképességet a tulajdonos/fenntartónak kell helyreállítani.

A védekezési időszak feladatait képezik:

- védekezésre való felkészülés,
- operatív védekezés,
- védekezés megszűnését követő intézkedések.

A települési vízkárelhárítási terven javaslatot kell tenni a védelmi szervezet kialakítására, amelynek a minimális felépítése a fentiek szerint:

Védelemvezetés

- Védelemvezető (érvényben lévő jogszabályok a polgármester) és helyettese
- Szakaszvédelem vezető(k)
- Műszaki ügyelet
- Adminisztráció: pl. Irodai szakcsoport
- Logisztika: pl. Logisztikai szakcsoport
- Szociális ellátás: pl. Elhelyezési és étel-miszer ellátó szakcsoport

Az önkormányzati vízkárelhárítás többszereplős tevékenység, elsősorban három állami szervezetnek, a katasztrófavédelemnek, kormányhivataloknak és vízügyi igazgatóságoknak vannak jogszabályi kötelezettségei. A katasztrófavédelmi tv. „A polgári védelem katasztrófavédelemmel kapcsolatos feladatai” fejezetében szerepel: 53 § Polgári védelmi feladat: k) közreműködés ..., a vizek kártételei elleni védekezés külön jogszabályban meghatározott feladatainak ellátásában, ... A honvédelmi tv. alapján: Védelmi igazgatási tevékenységben részvétel biztosítása.

A megyei és helyi védelmi bizottságok tagja az árvízi védekezésért felelős szervezetnek a bizottság illetékességi területe szerinti vezetője. A törvényi szabályozásokon túlmenően a vízkárelhárítás operatív feladatainak lebonyolítását már elsősorban a korábban felsorolt „vízügyi” jogszabályi keretek határozzák meg. Ennek megfelelően az önkormányzati védekezéssel kapcsolatos vízügyi feladat végrehajtás helyi területi szinteken történik.

2.2.4.2. Polgármester felkészítése

A vonatkozó szabályozás szerint a védelmi felkészülés adatszolgáltatásban és tervekészítésben nyilvánul meg. A vizek kártételei elleni védekezés szabályairól szóló 232/1996. (XII. 26.) Kormányrendelet a védekezésre való felkészülés során a védekezésre kötelezettek feladatai között említi:

- védekezési tervek és nyilvántartások elkészítése, kiegészítése;
- saját védelmi szervezetek megszervezése és felkészítése;
- az előző pontokban felsoroltak rendszeres, évenkénti felülvizsgálata;
- védekezési gyakorlatok tartása.

A védekezési terveket a védekezésre kötelezetteknek minden év december 10-ig felül kell vizsgálnia és a változásokat a terveken át kell vezetnie.

2.2.5. Klímaváltozás és klímaalkalmazkodás

A települési infrastruktúra hosszú évekig ki lehet téve a változó éghajlatnak, amelyet egyre károsabb és gyakoribb szélsőséges időjárási és éghajlati hatások jellemeznek. Az éghajlattal szembeni sérülékenységek és az éghajlatváltozással kapcsolatos potenciális hatásoknak az értékelése segít azonosítani az éghajlatváltozás okozta jelentős kockázatokat. Ez képezi a célzott alkalmazkodási intézkedések meghatározásának, értékelésének és végrehajtásának alapját. Ez hozzájárul ahhoz, hogy a fennmaradó kockázat elfogadható szintre csökkenjen.

Pásztó vidéki jellegének köszönhetően fontos természeti adottságokkal rendelkezik. Az éghajlati adatok elemzésénél különös figyelmet kell fordítani arra, hogy Pásztó még relatívan jelentős zöldterülettel rendelkezik, amelyek megőrzése és növelése az elsődleges cél kell legyen a település mindennapjaiban.

Pásztó Önkormányzata nem rendelkezik települési klímastratégiával. A megyei és térségi klímastratégiában bemutatott és az ITVT-ben feltárt, a vízgazdálkodással összefüggő éghajlati paraméterekben történő további várható változásokat az Országos Meteorológiai Szolgálat által meghatározott módszertan alapján a magyarországi mért adatok és az OMSZ által használt klímamodell-szimulációk eredményei alapján ismertetjük.

A modellezés bizonytalanságainak csökkentése érdekében a jövőbeli éghajlatváltozás leírását több (globális és regionális) modellel és kibocsátási forgatókönyvvel végrehajtott éghajlati szimuláció eredménye alapján vizsgáltuk. A vizsgálatokat azon éghajlati paraméterekre végeztük el, melyeknek a vízgazdálkodással összefüggésbe jelentős hatása lehet.

2.2.5.1. A klímaváltozás várható területi hatásai

A klímaváltozás várható települési hatásainak bemutatásához első lépésként egy előzetes érzékenységvizsgálatot végeztünk, hogy meghatározzuk a települést érintő, a vízgazdálkodással összefüggő potenciális érzékenységet az éghajlati paraméterek teljes skálájára (pl. csapadék, hőmérséklet), valamint a másodlagos, éghajlattal összefüggő hatásokra (pl. árvíz, aszály). Az érzékenységek megállapítását a Klímastratégiákban és az ITVT-ben feltárt potenciális hatások alapján végeztük.

A térségben kiemelt hangsúlyt fektetnek a fejlett vidéki életre, melyben magas hozzáadott értéket jelent a helyben előállított mezőgazdasági alapanyagok helyben történő feldolgozása és piaci értékesítése, a széles körű termelői összefogások. A mezőgazdasági művelés és az itt található erdőterületek (tölgyesek, bükkösök) is sérülékennyé válnak a változó szélsőséges klimatikus viszonyoktól.

2.2.5.2. Hőmérsékleti szélsőségek – hőségnapok számának növekedése

A hőség- és forró napok számának növekedéséhez a települési vízgazdálkodást érintően több ágazatnak van jelentős kapcsolódási pontja. Az ivóvíz szükségletek növekedése, a mező- és erdőgazdaságot érintő párolgás növekedése és ezzel összefüggően az öntözési igények növekedése.

A kitettséget vizsgálva megállapítható, hogy Pásztó közepesen kitett a szélsőséges hőmérsékleti események növekedésének. A hőségnapok számának növekedése

valószínűsíthető, azonban ennek mértéke az országos átlag alatt marad. Pásztó térsége az elmúlt évtizedekben is az ország hőhullámokkal közepes mértékben sújtott térségei közé tartozott, évente átlagosan 8-10 napon haladta meg a napi középhőmérséklet a 25 °C-ot.

68. táblázat. A hőségnapok száma

30 év átlaga	Hőségnapok számának éves átlaga [nap/év]
1971-2000	7,3
1991-2020	13,4
2021-2050	98,8 (8,9 – 192,6)*
2051-2080	76,9 (11,1 – 324,3)*

*A modelleredmények bizonytalanságát úgy kezeljük, hogy a tekintett 12 szimuláció mediánját, zárójelben pedig a legkisebb és legnagyobb értékét adjuk meg.

Összességében megállapítható, hogy még a legoptimistább forgatókönyvek alapján is növekedés várható a szélsőségesen meleg napok számában, azonban a modelleredmények alapján, a medián értéket alapul véve országos viszonylatban közepes változásra kell felkészülni. Hosszútávon várhatóan azonban a három nyári hónap 85%-át meghaladóan kell 30 °C-ot meghaladó napi maximumokra számítani viszonylag rövid időn belül.

2.2.5.3. Száraz időszakok hosszának növekedése, aszályosság

A második, a térségi klímastratégiák és az ITVT által feltárt jelentős érzékenység a vizsgált terület szárazodására vezethető vissza. Érzékenység szempontjából különösen érintett a természetes ökoszisztémák, az ivóvízhasználat és a szennyvízkibocsátás (elsősorban a befogadók csökkenő vízhozama okozhat problémát). A szárazság növekedése két éghajlati paraméterrel hozható összefüggésbe, az egyik a fent bemutatott hőmérsékleti maximumok és ezáltal a párolgás növekedése, míg a másik a csapadékszegény/csapadékmentes időszakok hosszának a növekedése.

A párolgás mértékének növekedése jelentősen hozzájárul a terület szárazságának növekedéséhez. Az ariditási index az évi csapadékösszeg és az évi potenciális evapotranszpiráció hányadosaként áll elő. Minél kisebb az ariditási index értéke, annál szárazabb az érintett régió.

69. táblázat. Ariditási index értékei

30 év átlaga	Ariditási index érték
1961-1990	0,9-0,95
2021-2050	-0,2 - -0,15
2071-2100	-0,35 - -0,3

Az eredményekből jól látható, hogy a terület a következő évtizedekben kitett lesz a szárazodásnak.

Az elmúlt évtizedek tendenciái alapján a csapadékmentes időszakok nyári időszakra esnek, hiszen bár az éves csapadékösszeg alig változott és változik a klímamodellek szerint, de a nyári csapadék mennyiség több mint 25 mm-rel, a klímamodellek szerint 2050 után várhatóan több mint 75-100 mm-rel csökken, akárcsak a csapadékos napok száma.

70. táblázat. Tavaszi-nyári csapadékos napok száma

30 év átlaga	Tavaszi csapadékos napok száma [nap]	Nyári csapadékos napok száma [nap]
1971-2000	23,5	24,6
1991-2020	22,9	25,9
2021-2050	25 (24,5 – 26,4)	24,1 (19,6 – 26,8)*

*A modelleredmények bizonytalanságát úgy kezeljük, hogy a tekintett 12 szimuláció mediánját, zárójelben pedig a legkisebb és legnagyobb értékét adjuk meg.

A csökkenő nyári csapadékos napok száma és leginkább a szélsőségesen meleg nyári napok számának jelentős növekedése valószínűsíti az aszályos időszakok további növekedését - már rövid távon is. Az ivóvízellátásban szükséges a vízvesztések csökkentése, a nyári vízvételi kapacitások felmérése és az ennek megfelelő szabályozás létrehozása. Ugyancsak fontos feladat a mezőgazdasági öntözési kapacitások felmérése, az elosztás tervezése, a vízfelhasználás során az elérhető legjobb technika alkalmazásának megkövetelése.

Pásztó település szempontjából kiemelendő az ökológiailag rendkívül fontos természetközeli területek ökoszisztémájának megóvása, az ökológiai vízigények biztosítása.

2.2.5.4. Hirtelen lezúduló nagy mennyiségű csapadék gyakoriságának és intenzitásának növekedése

Bár a csapadék éves mennyiségére vonatkozóan a térségben jelentős változást nem vetítenek előre a klímamodellek, az intenzív záporból, zivatarból rövid idő alatt nagy mennyiségű csapadékhullás gyakoribbá, az intenzitása mind a tapasztalatok mind a klímaprojekciók szerint folyamatosan erősebbé válik.

A települési vízgazdálkodási rendszereket érintően a vizsgált térségi klímastratégiák és az ITVT is a belterületi csapadékvíz általi előntésekre való érzékenységet vizsgálja.

A kitétség meghatározására az átlagos évi csapadékösszeg alakulását és a 20 mm-t meghaladó mennyiségű csapadékkal érintett napok éves átlagos számának változásával vizsgáltuk.

71. táblázat. A 20 mm-t meghaladó mennyiségű csapadékkal érintett napok éves átlagos száma

30 év átlaga	20 mm-t meghaladó csapadékú napok száma [nap/év]
1971-2000	4,1
1991-2020	5
2021-2050	4,8 (4,3 – 5,7)*
2051-2080	5,1 (4,6 – 5,2)*

*A modelleredmények bizonytalanságát úgy kezeljük, hogy a tekintett 12 szimuláció mediánját, zárójelben pedig a legkisebb és legnagyobb értékét adjuk meg.

A 20 mm-t meghaladó csapadékú napok száma az elmúlt időszakban is növekedést mutat, és az évszázad közepéig további növekedés várható. A klímamodellek bizonytalansága 2051 utáni időszakra jelentősebb, azonban a különböző

forogatókönyvek alapján inkább stagnálás várható, tehát a nagyobb csapadékú napok száma nem változik a jelen helyzethez képest nagymértékben.

A klímaváltozás nem csak a csapadékos napok számának a változásában, hanem az intenzitás változásában is megmutatkozik, ennek vizsgálatára az OMSZ KlimAdat adatbázisának maximális napi csapadék 50-éves visszatérésű értéke (mm/nap) mutatója szolgál információval.

72. táblázat. A maximális napi csapadék 50-éves visszatérésű értéke

30 év átlaga	maximális napi csapadék 50-éves visszatérésű értéke [mm/nap]
1971-2000	62,7
1991-2020	63,2
2021-2050	79,4 (69,2 – 107,4)*

*A modelleredmények bizonytalanságát úgy kezeljük, hogy a tekintett 12 szimuláció mediánját, zárójelben pedig a legkisebb és legnagyobb értékét adjuk meg.

Az adatbázis magyarországi klímamodellek szerinti összesített eredményei (medián) alapján a területen a maximális napi csapadék 50 éves visszatérésű értéke (mm/nap) várhatóan emelkedni fog.

Összességében a térség kitett a hirtelen lezúduló csapadékok gyakoriságának és intenzitásának növekedésében. Települési szinten fel kell készülni a gyakoribbá váló lokálisan jelentkező, hirtelen lezúduló, 30 mm/nap-ot meghaladó csapadékeseményekre, melyek várhatóan gyakrabban idéznek majd elő belterületi elöntéseket is.

2.2.6.A terület klímaalkalmazkodással összefüggő vízgazdálkodási kötelezettségei

Összefoglalva a települést legsúlyosabban érintő várható változás a szélsőségesen meleg napok számának és maximális hőmérsékletének növekedése, ezáltal a terület jelentős mértékű szárazodása, elsősorban a nyári időszakokban. A hirtelen lezúduló csapadékok intenzitásában inkább növekedést jeleznek a modellek, így a hirtelen lezúduló csapadékos időszakokra való felkészülés is fontos feladata a településnek.

A települést érintő változások már most is érzékelhetők és viszonylag gyorsan, nagymértékben fognak tovább növekedni. Ezzel kapcsolatosan az alábbi fő hatások azonosíthatók:

- Az ivó- és öntözővíz szükségletek növekedése.
- A növekvő párolgás, ezáltal a területek szárazodása, mely vonatkozik mind a mezőgazdasági, mind az ökológiai területekre.
- A felszíni vizek hőmérsékletének emelkedése, eutrofizáció erősödése.
- A szennyvíz befogadó terhelhetőségének csökkenése (vízszint csökkenés, vízhőmérséklet emelkedés).

A csapadékoság és az intenzitás növekedése intenzíven várható, mellyel kapcsolatban két fő hatással szükséges mindenképpen foglalkozni:

- A belterületi helyi vízkárok növekedése hirtelen lezúduló esőzések alkalmával.
- A külterületeken a belvíz megjelenése.

A belvizek kialakulása csak részben függ az éghajlati paraméterekben bekövetkező változásoktól. A kialakulást jelentősen befolyásolják a terület földrajzi és talajtani adottságai is. Azt azonban fontos kiemelni, hogy a szárazodás nem csökkenti, sőt a talajok minőségének romlásával inkább elősegíti a belvizek kialakulását.

A terület várhatóan továbbra is jelentősen kitett lesz a belvizekkel szemben, mellyel szembeni védekezés tervezését integráltan, a vízmegtartással karöltve szükséges tervezni. A vízmegtartás és a belvízvédelem egy közös eszköze a talajjavítás, mellyel a talajt lehet felkészíteni a felesleges vizek tározására, mellyel a szárazabb időszakokhoz való alkalmazkodás is elősegíthető.

73. táblázat. A Klímaváltozással és klímaalkalmazkodással kapcsolatos feladatok

1. Prioritás: MINŐSÉGI VÍZIKÖZMŰ-SZOLGÁLTATÁS, CSAPADÉKVÍZ GAZDÁLKODÁS	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Ivóvízellátás, Szennyvízelvezetés és tisztítás, Vízkészlet gazdálkodás, Csapadékvíz gazdálkodás	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
A felszíni vizek védelme a szennyvíztelep jó üzemének kialakításával	A szennyvízcsatornán az illegális csapadékvíz bekötések feltárása a bekötések megszüntetése a településen.
A település csapadékvíz gazdálkodási rendszerének kialakítása és a belterületi helyi vízkár biztonság megteremtése	A település elöntésveszélyes területeinek fejlesztése. Települési csapadékvíz elvezető hálózat méretezett kiépítése, és a kiépített hálózat vízzállító képességének megőrzése. A domboldalról érkező vizek összegyűjtése érdekében a meglévő övások rendszer üzemeltetése, fenntartása. Az NBS megoldások alkalmazása.
A belvíz és csapadékvíz integrált kezelésének védelme helyben tartáson alapuló megközelítéssel	Belvíz és csapadékvíz integrált kezelése, vízmegtartás (kék infrastruktúra fejlesztés), talajjavítási lehetőségek, vízvisszatartási lehetőségek felmérése.
5. Prioritás: A TÁRSADALOM ÉS A VÍZ VISZONYÁNAK A JAVÍTÁSA	
Érintett vízgazdálkodási szakterület: Oktatás, képzés, szemléltetformálás	
Vízgazdálkodási cél	Feladat
Környezeti nevelés, szemléltetformálás	Széleskörű szemléltetformálás által a víztudatos szemlélet- és életmód kialakításáért egyéni/háztartási és közösségi szinten.
Klímatudatos, fenntartható vízgazdálkodás kialakítása	A vízgazdálkodással kapcsolatos információk bővítése, adatok közérthető formában történő közzététele. Az ingatlanok előtti árokrendszerek karbantartása. Alternatív vízhasználat kialakítása egyéni/háztartási és közösségi szinten.

3. A településfejlesztéshez kapcsolódó vízgazdálkodási célok, stratégia, feladatok meghatározása

3.1. A település vízgazdálkodási állapotának értékelése

A SWOT elemzés célja a település vízgazdálkodási helyzetének, állapotának értékelése, a település vízgazdálkodási helyzetének és a fejlesztési elképzelések összhangjának vizsgálata.

SWOT elemzés		
Belső tényezők	<p>Erősségek</p> <p><i>Földrajzi környezet/vízhasználatok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tiszta levegő, csendes környezet <p><i>Önkormányzat/Lakosság</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Az Önkormányzat <ul style="list-style-type: none"> ○ elhivatott a település fejlesztésében. ○ szakképzett kapcsolatrendszerrel rendelkezik ○ erős a kistérségi kapcsolatrendszer ○ erős partnerséget épít a vállalkozásokkal és a civilekkel • A lakosság értékeli a település természeti értékeit • A település rendelkezik fejlesztési tervekkel • Jelentős a pályázati lehetőségek kihasználása 	<p>Gyengeségek</p> <p><i>Földrajzi környezet/vízhasználatok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A vízi közművek állapota romlik • A külterületi csatornák és a belterületi vízvezető hálózat feliszapolódik, állapota gyenge • Sok a tervezett, a szükséges, ám elmaradó fejlesztés (a pénzügyi helyzet és a pályázati felhívások hiánya miatt) • A természeti csapások – főleg villámárvíz – okozta haváriák gyakoriak <p><i>Önkormányzat/Lakosság</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Elhanyagoltak a magánkézben lévő külterületi csatornák és a belterületi vízvezető hálózat állapota • Az önkormányzat saját forrásai korlátozottak
	Külső tényezők	<p>Lehetőségek</p> <p><i>Földrajzi környezet/vízhasználatok</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Az NBS módszerek alkalmazása a lefolyás csökkentésére <p><i>Önkormányzat/Lakosság</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • A pályázati tervezéskor intenzívebb lobbis • Partnerség építés a lakossággal és a szakmai szervezetekkel • A kistérségi együttműködés további erősítése • A turizmus erősítése, támogatása • Partnerség építés a környező önkormányzatokkal

<ul style="list-style-type: none"> •A lakosság környezetvédelmi elkötelezettségének erősítése környezeti nevelés révén •Az alapellátó és infrastrukturális háttér fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> •Az infláció miatt a projektek kivitelezése nehéz
---	---

74. táblázat: A megfelelő állapotban és a fejlesztésre szoruló területek

Feladat	A megfelelő állapotban lévő területek	A fejlesztésre szoruló területek
Minőségi víziközmű-szolgáltatás (ivóvízellátás, szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás), csapadékvíz-gazdálkodás	Szennyvíztelep Pásztón a felújított szennyvíztisztító telep próbaüzeme jelenleg is zajlik	Ivóvízhálózat <ul style="list-style-type: none"> • a hálózat elöregedett, vízminőségi és vízveszteségi problémákat okoz, rekonstrukció szükséges • az elosztórendszer ütemezett mosatása • a régi épületek esetében az ólomszennyezés megszüntetésének támogatása • Muzsla ellátása ivóvízzel • az átadott vízmennyiség mérésének kiépítése Vízkezelés <ul style="list-style-type: none"> • a Hasznosi Vízmű technológiai biztonságának fokozása Szennyvíz rendszer <ul style="list-style-type: none"> • Muzsla, Gépállomás és Mária-tanya településrész szennyvíz-elvezetésének kiépítése • a szennyvízcsatornán az illegális csapadékvíz bekötések feltárása és a bekötések megszüntetése Belterületi csapadékvíz gazdálkodás <ul style="list-style-type: none"> • A település elöntésveszélyes területeinek fejlesztése: <ul style="list-style-type: none"> ○ Pásztó-Mátrakeresztes településrész, Kékesi út. ○ Pásztó-Hasznosi településrész, Dobó utca ○ Pásztó-Hasznosi településrész, Vár utca ○ Pásztó, Régivásártér utca térsége ○ Pásztó, Berzsenyi Dániel utca térsége ○ Pásztó, Táncsics Mihály utca térsége ○ Pásztó, Jókai Mór utca térsége ○ Pásztó, Ágasvár, Nyikom utca térsége

		<ul style="list-style-type: none"> ○ Pásztó, Kövicses utca térsége ○ Pásztó, Baross utca ○ Pásztó, Hősök utca ○ Pásztó, Szondy utca ○ Pásztó, Kossuth utca ○ Pásztó, Sport pálya környéke • Települési csapadékvíz elvezető hálózat méretezett kiépítése, és a kiépített hálózat vízszállító képességének megőrzése.
Kockázat megelőző ár- és belvív- védelem		<ul style="list-style-type: none"> • A település beavatkozást igénylő területei <ul style="list-style-type: none"> ○ Pásztó-Mátrakeresztes településrész, Csörgő-völgyi tározó létesítése ○ Pásztó, Kövicses-patak teljes rekonstrukció ○ Pásztó, Muzsla tározó átalakítása árvízcsökkentő tározóvá ○ A 21-es út alatti átereszek vízelvező képességének felülvizsgálata és azok karbantartása • A belvízcsatornák vízszállító képességének kialakítása és fenntartása • A belvízmentesítés során a befogadók védelme érdekében biztosítani kell a lebegőanyag visszatartást
Visszatartás a vizeink jobb hasznosítása érdekében		<ul style="list-style-type: none"> • Természetalapú megoldások alkalmazása a vízgyűjtőn • A domboldalról érkező vizek összegyűjtése érdekében a meglévő övások rendszer üzemeltetése, fenntartása.
Oktatás, képzés, szemléltformálás		<ul style="list-style-type: none"> • A vízgazdálkodással kapcsolatos információk bővítése, adatok közérthető formában történő közzététele • A jó gyakorlat támogatása oktatással • A lakosság bevonása a település csapadékvíz elvezető rendszer karbantartásába • A csapadékvíz visszatartás ösztönzése az ingatlanokon belül
Településfejlesztés , településrendezés	<p>Rendelkezik</p> <ul style="list-style-type: none"> • ITVT -vel • Vízkárelhárítási tervvel 	<p>Az ITVT-vel összhangban a települési fejlesztési tervek megújítása:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Településtervekk el 	
--	---	--

3.2.A település vízgazdálkodásának jövője

Az Önkormányzat a *Mötv.* 13. §-a szerint az önkormányzatok által ellátandó helyi önkormányzati feladatok elvégzésével élhető, egészséges és fenntartható települést kíván kialakítani és üzemeltetni. Az önkormányzat céljai: a települési vízgazdálkodás hatékonyságának fejlesztése, s egyben felkészítése a környezet és a klímaváltozás kihívásaira, illetve mindezek mellett a víz mint hatótényező figyelembe vétele a települési fejlesztésekben, illetve a településrendezési folyamatokban.

Pásztó vízgazdálkodásának jövője számos kihívással és lehetőséggel szembesül, különösen a klímaváltozás és az egyre gyakoribb szélsőséges időjárási jelenségek fényében. Különösen a villámárvizek jelentenek komoly kihívást Pásztó számára és alapvetően befolyásolják a város vízgazdálkodási jövőképét. A megfelelő infrastrukturális fejlesztések, a zöld megoldások integrálása, a hatékony vészhelyzeti tervezés és a közösségi bevonás mind kulcsfontosságúak a város biztonságának és fenntarthatóságának biztosítása érdekében. Az alkalmazkodás képessége és a reziliencia növelése döntő fontosságú lesz a jövőben.

Néhány kulcsfontosságú szempont, amit figyelembe kell venni:

1. **Vízellátás és minőség:** A város vízellátása szorosan kapcsolódik a helyi vízforrásokhoz, amelyek állapota és fenntarthatósága döntő jelentőségű. A helyi víztározók és források minőségének megőrzése, valamint a vízszennyezés megelőzése kiemelt feladat. Ehhez szükség lehet a vízkezelő rendszerek modernizálására és az infrastruktúra fejlesztésére.
2. **Árvizek és aszályok kezelése:** A klímaváltozás hatására egyre gyakoribbak lehetnek a szélsőséges időjárási jelenségek, mint az árvizek és aszályok. Ezért fontos, hogy a város megfelelő vízelvezetési és tározórendszerekkel rendelkezzen, amelyek képesek kezelni ezeket a helyzeteket. Az árvízvédelem és a vízvisszatartás, például mesterséges tavak vagy zöld infrastruktúra révén, kulcsfontosságú lehet.
3. **Várostervezés és Zöld Infrastruktúra**
  - **Zöld infrastruktúra:** Az esőkertek, zöldtetők, vízmegtartó zónák és permeábilis burkolatok beépítése a várostervezésbe segíthet a villámárvizek hatásának csökkentésében. Ezek a megoldások elősegítik a víz természetes beszivárgását a talajba, csökkentve az elöntés kockázatát.
  - **Alacsony fekvésű területek védelme:** A várostervezés során figyelembe kell venni a villámárvizek kockázatát, és kerülni kell új építkezéseket a leginkább veszélyeztetett alacsony fekvésű területeken.
4. **Fenntarthatóság és környezettudatosság:** A fenntartható vízgazdálkodásra való törekvés egyre inkább előtérbe kerül. Ez magában foglalja a vízhasználat

optimalizálását, a víztakarékossági intézkedések bevezetését, valamint a megújuló energiával működő vízkezelő rendszerek alkalmazását.

5. **Társadalmi részvétel és tudatosság:** A helyi közösségek bevonása és oktatása a vízgazdálkodási kérdésekben segíthet abban, hogy hosszú távon fenntartható gyakorlatokat alakítsanak ki. Az iskolai programok, közösségi rendezvények és tájékoztató kampányok növelhetik a lakosság tudatosságát és aktív részvételét.
6. **Pályázati források és támogatások:** Az EU és a magyar állam különböző támogatási programokat kínál a vízgazdálkodási projektekhez, amelyek segítségével Pásztó modernizálhatja és fejlesztheti infrastruktúráját. Ezek kihasználása hosszú távú stabilitást és fejlődést biztosíthat.

3.3. Fejlesztési, fejlesztendő területek, ehhez kapcsolódó feladatok beazonosítása

75. táblázat. Fejlesztendő területeket, érintett vízgazdálkodási elemek és településrészek (1)

Cél	Feladat	Érintett település-rész	Részfeladatok	Felelős
1. Prioritás: MINŐSÉGI VÍZIKÖZMŰ-SZOLGÁLTATÁS, CSAPADÉKVÍZ GAZDÁLKODÁS				
Ivóvízellátás: a fogyasztók ellátása egészséges ivóvízzel, a fenntartható víziközmű szolgáltatás kialakítása, a hálózati veszteségek csökkentése	VIZIKÖZMŰ-1. a fogyasztók ellátása egészséges ivóvízzel, a hálózati veszteségek csökkentése	teljes település	<ul style="list-style-type: none"> • az azbesztcement csövek cseréje • gerincevezetékek, valamint házi bekötések, hálózati szerelvények cseréje, csomópontok átalakítás • A régi épületek esetében az ólomszennyezés megszüntetésének támogatása 	Ellátásért felelős
	VIZIKÖZMŰ-2. a fogyasztók ellátása egészséges ivóvízzel	teljes település	<ul style="list-style-type: none"> • Az elosztórendszer ütemezett mosatása • A Hasznosi Vízmű technológiai biztonságának fokozása 	ÉRV Zrt.
	VIZIKÖZMŰ-3. a fogyasztók ellátása egészséges ivóvízzel	Muzsla	<ul style="list-style-type: none"> • Muzsla ellátása ivóvízzel 	Ellátásért felelős
	VIZIKÖZMŰ-4. hálózati veszteségek csökkentése	teljes település	<ul style="list-style-type: none"> • az átadott vízmennyiség mérésének kiépítése 	ÉRV Zrt.

76. táblázat. Fejlesztendő területeket, érintett vízgazdálkodási elemek és településrészek (2)

Cél	Feladat	Érintett település-rész	Részfeladatok	Felelős
1. Prioritás: MINŐSÉGI VÍZKÖZMŰ-SZOLGÁLTATÁS, CSAPADÉKVÍZ GAZDÁLKODÁS				
Szennyvíz elvezetés és tisztítás: a környezet és a vizek védelme és az egészséges település érdekében, a biztonságos szennyvízgyűjtő rendszer kiépítése és az ellátás biztonságának megteremtése, a felszíni és a felszínalatti vizek védelme	VÍZKÖZMŰ-5. a környezet és a vizek védelme és az egészséges település érdekében, a biztonságos szennyvízgyűjtő rendszer kiépítése	Muzsla	<ul style="list-style-type: none"> Muzsla településrész szennyvízelvezetésének kiépítése 	Ellátásért felelős
	VÍZKÖZMŰ-6. idegen vizek kizárása	teljes település	<ul style="list-style-type: none"> A szennyvízcsatornán keresztül a szennyvíztelepet terhelő egyéb idegen vizek feltárása, a bejutás megszüntetése. 	ÉRV Zrt.

77. táblázat. Fejlesztendő területeket, érintett vízgazdálkodási elemek és településrészek (3)

Cél	Feladat	Érintett település-rész	Részfeladatok	Felelős
1. Prioritás: MINŐSÉGI VÍZIKÖZMŰ-SZOLGÁLTATÁS, CSAPADÉKVÍZ GAZDÁLKODÁS (folytatás)				
Belterületi csapadékvíz gazdálkodás a település csapadékvíz gazdálkodási rendszerének kialakítása és belterületi helyi vízkár biztonság megteremtése	CSV-7. A havária veszélyes területeken a csapadékvíz elvezető rendszer felújítása	havária veszélyes területek	<ul style="list-style-type: none"> • A település előntésveszélyes területeinek fejlesztése szükséges: <ul style="list-style-type: none"> ○ Pásztó-Mátrakeresztes településrész, Kékesi út. ○ Pásztó-Hasznosi településrész, Dobó utca ○ Pásztó-Hasznosi településrész, Vár utca ○ Pásztó, Régivásártér utca térsége ○ Pásztó, Berzsenyi Dániel utca térsége ○ Pásztó, Táncsics Mihály utca térsége ○ Pásztó, Jókai Mór utca térsége ○ Pásztó, Ágasvár, Nyikom utca térsége ○ Pásztó, Kövicsek utca térsége ○ Pásztó, Baross utca ○ Pásztó, Hősök utca ○ Pásztó, Szondy utca ○ Pásztó, Kossuth utca ○ Pásztó, Sport pálya környéke 	Pásztó város
	SCV-8. A belterületi helyi vízkár biztonság megteremtése	Teljes település	<ul style="list-style-type: none"> • Települési csapadékvíz elvezető hálózat méretezett kiépítése, és a kiépített hálózat vízszállító képességének megőrzése. 	Pásztó város

78. táblázat. Fejlesztendő területeket, érintett vízgazdálkodási elemek és településrészek (4)

Cél	Feladat	Érintett település-rész	Részfeladatok	Felelős
3. Prioritás: KOCKÁZAT MEGELŐZŐ ÁR- ÉS BELVÍZVÉDELEM				
Belvízvédelem, árvízvédelem	ÁR-BELVÍZ-1. – Vízkárelhárítás	Máriakeresztes Hasznos Kövicsepatak Muzsla	<ul style="list-style-type: none"> A település beavatkozást igénylő területei <ul style="list-style-type: none"> Pásztó-Mátrakeresztes településrész, Csörgővölgyi tározó létesítése, vagy Hasznos II. tározó megvalósítása Pásztó, Kövicsepatak teljes rekonstrukció Pásztó, Muzsla tározó átalakítása árvízcsökkentő tározóvá 	Pásztó város/ KDVVIZI G/BNP/ hatóság
	ÁR-BELVÍZ -2. – Vízkárelhárítás	21-es út, 28-as km	<ul style="list-style-type: none"> A 21-es út alatti áterezsek vízvezető képességének felülvizsgálata és azok karbantartása 	KÖZÚT/ Pásztó város
	ÁR-BELVÍZ -3. – Vízkárelhárítás	külterület	<ul style="list-style-type: none"> A belvízcsatornák vízszállító képességének fenntartása 	Tulajdonos/kezelő
	ÁR-BELVÍZ 4. Vízkárelhárítás	teljes vízgyűjtő	<ul style="list-style-type: none"> A belvízmentesítés során a befogadók védelme érdekében a lebegőanyag visszatartás 	Tulajdonos/kezelő
4. Prioritás: VÍZVISSZATARTÁS A VIZEINK JOBB HASZNOSÍTÁSA ÉRDEKÉBEN				
Vízvisszatartás Vízkezelés-gazdálkodás Síkvidéki vízrendezés, belvízvédekezés Csapadékvíz-gazdálkodás	VÍZVISSZATARTÁS S-1 Vízvisszatartás Vízminőségvédelem	teljes vízgyűjtő külterületi része	<ul style="list-style-type: none"> Természet alapú megoldások (NBS) alkalmazása a vízgyűjtő külterületi részein 	Tulajdonos/kezelő
	VÍZVISSZATARTÁS S-2 Vízvisszatartás Vízminőségvédelem	Nyikom utca térsége	<ul style="list-style-type: none"> A domboldalról érkező vizek összegyűjtése érdekében a meglévő övárok rendszer üzemeltetése, fenntartása. 	Tulajdonos/kezelő

79. táblázat. Fejlesztendő területeket, érintett vízgazdálkodási elemek és településrészek (5)

Cél	Feladat	Érintett település-rész	Részfeladatok	Felelős
5. Prioritás: A TÁRSADALOM ÉS A VÍZ VISZONYÁNAK A JAVÍTÁSA - Oktatás, képzés, szemléltformálás				
Oktatás, képzés, szemléltformálás a lakosság körében	SZEMLÉLT 1. Szemléltformálás	teljes település	<ul style="list-style-type: none"> • Az okos csapadékvízkezelés elsajátítása • A magántulajdonban lévő árkok csatornák kezelésének támogatása oktatással • A lakosság tájékoztatása a vízi létesítmények engedélyeztetési módjáról • Éves klímavédelmi versenyek szervezése • A víz hatékony felhasználása a háztartásokban • A lakosság bevonása a település csapadékvíz elvezető rendszer karbantartásába • A csapadékvíz visszatartás ösztönzése az ingatlanokon belül 	Pásztó város
6. Prioritás: A VÍZGAZDÁLKODÁS STRATÉGIAI IRÁNYÍTÁSÁNAK A MEGÚJÍTÁSA				
Fejlesztési stratégiák segítségével a település fejlesztésének megtervezése	STRATÉGIA 1 A HÉSZ megújítása	teljes település	<ul style="list-style-type: none"> • Az alkalmazkodóképességet erősítő kockázatelemzési, környezetértékelési módszertan alkalmazása és műszaki kritériumrendszerek módosítása a területfejlesztési, területrendezési, építésügyi és egyéb szakigazgatási dokumentumokban 	Pásztó város

3.4.A település előkészítés alatt lévő fejlesztési programjai

Az alábbiakban az Önkormányzati feladatokhoz tartozó, folyamatban vagy előkészítés alatt lévő, a település vízgazdálkodását érintő programokat, elképzeléseket mutatjuk be.

Folyamatban lévő tervek

Csapadékvíz gazdálkodás

TOP_Plusz-1.2.1-21 kódszámú Élhető települések

Pásztó város vízvezetésének részleges átépítése és fejlesztése

Pásztó Városi Önkormányzat a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP PLUSZ) keretében 2022. január hó 13. napján Támogatási Kérelmet nyújtott be a TOP_PLUSZ-1.2.1-21-NG1 kódszámú, "Élhető települések" című pályázati felhívásra TOP_PLUSZ-1.2.1-21-NG1-2022-00015 azonosító számon, "Pásztó város vízvezetésének részleges átépítése és fejlesztése" címen, melyet az Irányító Hatóság 2022. augusztus hó 04. napján - 100%-os támogatási intenzitás mellett - 304.815.148 Ft vissza nem térítendő támogatásban részesített. A tárgyi projekt megvalósítására vonatkozó Támogatási Szerződés 2022. szeptember hó 29. napján lépett hatályba. A fejlesztés céljai a következők:

- Pásztó érintett utcáiban (**Baross Gábor utca, Szondy utca, Hősök utca**) a belterületi csapadékvíz elvezetés megoldása a meglévő rendszerek felújításával,
- Pásztó közigazgatási területéhez tartozó Hasznos városrészben (**Vár utca**) csapadékvíz elvezető rendszer felújítása - természeti értékek védelme a károk enyhítésén keresztül -, a településen élők életminőségének javítása az alpinfrastruktúra kiépítésének köszönhetően.

Projekt tervezett befejezése: 2025.06.30.

TOP_PLUSZ-1.2.3-21-NG1-2022-00003

A Vasvári Pál utca jelenleg kiépítetlen, burkolattal nem rendelkezik. A felújítás célja, hogy kétirányú forgalom lebonyolítására alkalmas út kerüljön kialakításra. A terület-és településfejlesztési forrást felhasználva a meglévő padkafolyóka átépítésével az említett útszakasz burkolatot kap. A tervezési szakaszok jobb oldalán a meglévő betonjárda elbontását és térkőjárda építését tervezzük.

A projekt várható fizikai befejezése: 2024.12.31.

TOP_PLUSZ-1.2.3-21-NG1-2022-00006

A Régvásártér utcában a kezdő szelvénytől a tervezési szakasz kezdetéig jelenleg nem megfelelő minőségű aszfalt burkolat található, a tervezési szakasz nem rendelkezik szilárd útburkolattal. A projekt célja, hogy a kétirányú forgalom lebonyolítására alkalmas út adott szakasza felújításra kerüljön. A terület-és településfejlesztési forrást felhasználva az útszakasz új burkolatot kap, a csapadékvíz elvezetését meglévő és új földárkok látja majd el.

A projekt várható fizikai befejezése: 2024.12.31.

TOP_PLUSZ-1.2.3-21-NG1-2022-00005

A Bem utca jelenleg betonlapos burkolattal rendelkezik. Az utca csapadékvíz elvezetése a meglévő burkolaton történt. A terület-és településfejlesztési forrást felhasználva az útszakasz új burkolatot kap. A vízvezetést padkafolyókéval tervezzük megoldani. Az összegyűjtött vizek a szakasz kezdő- és zárószelvényben kerülnek bevezetésre a meglévő nyílt vízvezető rendszerbe.

Fejlesztési Tervek

A projekt várható fizikai befejezése: 2024.12.31.

Csapadékvíz-elvezető létesítmények karbantartása

A fejlesztési elképzelések alapján a város komplett vízgyűjtő területét felül kell vizsgálni, a csapadékvíz-elvezető létesítmények rendszeres ellenőrzése szükséges, a hálózat egyes elemeinél helyszíni vizsgálattal hibafeltárást kell végezni, majd a rendszer feltárt hiányosságait meg kell szüntetni.

- az ingatlan bejáratok átereszeinek tisztántartási kötelezettségét az ingatlantulajdonosok felé kell jelezni – folyamatban
- nyílt árkos csapadékvíz elvezető hálózat esetében elzáródások megszüntetése, iszapolás, mederburkolatok javítása; – folyamatban
- zárt csapadékcsatornák esetén gépi tisztítás, leszakadások, aknafedlapok, víznyelők javítása; – folyamatban

A település elöntésveszélyes területeinek TOP pályázattal nem támogatott fejlesztése

- Pásztó-Mátrakeresztes településrész, Kékesi út.
- Pásztó-Hasznosi településrész, Dobó utca
- Pásztó, Régivásártér utca térsége
- Pásztó, Berzsenyi Dániel utca térsége
- Pásztó, Táncsics Mihály utca térsége
- Pásztó, Jókai Mór utca térsége
- Pásztó, Ágasvár, Nyikom utca térsége
- Pásztó, Kövicses utca térsége
- Pásztó, Kossuth utca
- Pásztó, Sport pálya környéke

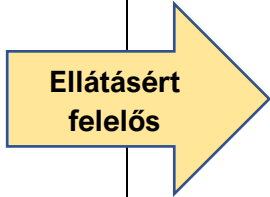
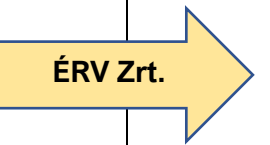
A település beavatkozást igénylő területek rendezése

- Pásztó, Kövicses-patak teljes rekonstrukció
- Pásztó-Mátrakeresztes településrész, Csörgő-völgyi tározó létesítése, vagy Hasznos II. záportározó kivitelezése
A vízjog létesítési tervek elkészültek. A fejlesztés előkészítve a támogatásra.
- Pásztó, Muzsla tározó átalakítása árvízcsökkentő tározóvá
A vízjog létesítési tervek elkészültek. A fejlesztés előkészítve a támogatásra.
- A 21-es út alatti átereszek vízvezető képességének felülvizsgálata és azok karbantartása

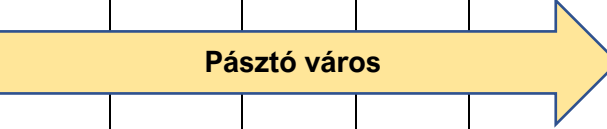
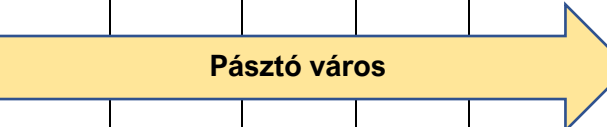
80. táblázat. Programok feladatok sorrendisége, egymásra hatása (1)

Cél	Feladat	Érintett más feladatok	Részfeladatok	2025	2026	2027	2028	Folyamatos
1. Prioritás: MINŐSÉGI VÍZIKÖZMŰ-SZOLGÁLTATÁS, CSAPADÉKVÍZ GAZDÁLKODÁS				Felelős				
Ivóvízellátás: a fogyasztók ellátása egészséges ivóvízzel, a fenntartható víziközmű szolgáltatás kialakítása, a hálózati veszteségek csökkentése	VIZIKÖZMŰ-1. a fogyasztók ellátása egészséges ivóvízzel, a hálózati veszteségek csökkentése		<ul style="list-style-type: none"> • az azbesztcement csövek cseréje • gerincvezetékek, valamint házi bekötések, hálózati szerelvények cseréje, csomópontok átalakítás • A régi épületek esetében az ólomszennyezés megszüntetésének támogatása 					
	VIZIKÖZMŰ-2. a fogyasztók ellátása egészséges ivóvízzel		<ul style="list-style-type: none"> • Az elosztórendszer ütemezett mosatása • A Hasznosi Vízmű technológiai biztonságának fokozása 					
	VIZIKÖZMŰ-3. a fogyasztók ellátása egészséges ivóvízzel		<ul style="list-style-type: none"> • Muzsla ellátása ivóvízzel 					
	VIZIKÖZMŰ-4. hálózati veszteségek csökkentése		<ul style="list-style-type: none"> • az átadott vízmennyiség mérésének kiépítése 					

81. táblázat. Programok feladatok sorrendisége, egymásra hatása (2)

Cél	Feladat	Érintett más feladatok	Részfeladatok	2025	2026	2027	2028	Folyamatos
1. Prioritás: MINŐSÉGI VÍZIKÖZMŰ-SZOLGÁLTATÁS, CSAPADÉKVÍZ GAZDÁLKODÁS (folytatás)				Felelős				
Szennyvíz elvezetés és tisztítás: a környezet és a vizek védelme és az egészséges település érdekében a biztonságos szennyvízgyűjtő rendszer kiépítése és az ellátás biztonságának megteremtése, a felszíni és a felszínalatti vizek védelme	VÍZKÖZMŰ-5. a környezet és a vizek védelme és az egészséges település érdekében, a biztonságos szennyvízgyűjtő rendszer kiépítése		Muzsla, Gépállomás és Mária-tanya településrész szennyvízelvezetésének kiépítése					
	VÍZKÖZMŰ-6. idegen vizek kizárása	SZEMLÉLET 1.	A szennyvízcsatornán keresztül a szennyvíztelepet terhelő egyéb idegen vizek feltárása, a bejutás megszüntetése.					

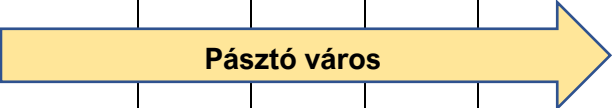
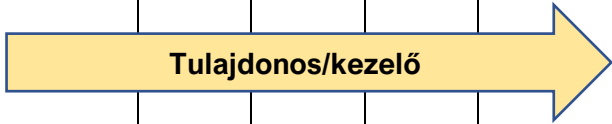
82. táblázat. Programok feladatok sorrendisége, egymásra hatása (3)

Cél	Feladat	Érintett más feladatok	Részfeladatok	2025	2026	2027	2028	Folyamatos
1. Prioritás: MINŐSÉGI VÍZIKÖZMŰ-SZOLGÁLTATÁS, CSAPADÉKVÍZ GAZDÁLKODÁS (folytatás)				Felelős				
Belterületi csapadékvíz gazdálkodás a település csapadékvíz gazdálkodási rendszerének kialakítása és belterületi helyi vízkár biztonság megteremtése	CSV-7. A havária veszélyes területeken a csapadékvíz elvezető rendszer felújítása	SZEMLÉLET 1.	<ul style="list-style-type: none"> A település előntés-veszélyes területeinek fejlesztése szükséges 	Pásztó város 				
	CSV-8. A belterületi helyi vízkár biztonság megteremtése	SZEMLÉLET 1.	Települési csapadékvíz elvezető hálózat méretezett kiépítése, és a kiépített hálózat vízszállító képességének megőrzése.	Pásztó város 				

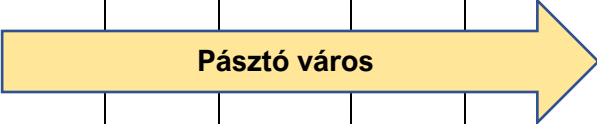
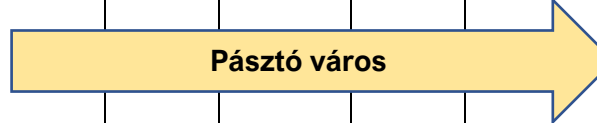
83. táblázat. Programok feladatok sorrendisége, egymásra hatása (4)

Cél	Feladat	Érintett más feladatok	Részfeladatok	2025	2026	2027	2028	Folyamatos	
3. Prioritás: KOCKÁZAT MEGELŐZŐ ÁR- ÉS BELVÍZVÉDELEM				Felelős					
Belvízvédelem, árvízvédelem	ÁR-BELVÍZ-1. – Vízkárelhárítás	STRATÉGIA 1.	<ul style="list-style-type: none"> A település beavatkozást igénylő területinek fejlesztése 	Pásztó város/ KDVVIZIG					
	ÁR-BELVÍZ -2. – Vízkárelhárítás		A 21-es út alatti átereszek vízelvezető képességének felülvizsgálata és azok karbantartása	KÖZÚT/ Pásztó város					
	ÁR-BELVÍZ 3. Vízkárelhárítás	SZEMLÉLT 1.	A belvízcsatornák vízszállító képességének fenntartása	Tulajdonos/kezelő					
	ÁR-BELVÍZ 4. Vízkárelhárítás	SZEMLÉLT 1.	A belvízmentesítés során a befogadók védelme érdekében a lebegőanyag visszatartás	Tulajdonos/kezelő					

84. táblázat. Programok feladatok sorrendisége, egymásra hatása (5)

Cél	Feladat	Érintett más feladatok	Részfeladatok	2025	2026	2027	2028	Folyamatos	
4. Prioritás: VÍZVISSZATARTÁS A VIZEINK JOBB HASZNOSÍTÁSA ÉRDEKÉBEN				Felelős					
Vízviszatarítás Vízvezeték-gazdálkodás Síkvidéki vízrendezés, belvízvédekezés Csapadékvíz-gazdálkodás	VÍZVISSZATARTÁS-1. Vízviszatarítás Vízminőségvédelem	SZEMLÉLT 1.	<ul style="list-style-type: none"> Természet alapú megoldások (NBS) alkalmazása a vízgyűjtő külterületi részein. 						
	VÍZVISSZATARTÁS -2. Vízviszatarítás Vízminőségvédelem	SZEMLÉLT 1.	A domboldalról érkező vizek összegyűjtése érdekében a meglévő övások rendszer üzemeltetése, fenntartása.						

85. táblázat. Programok feladatok sorrendisége, egymásra hatása (6)

Cél	Feladat	Érintett más feladatok	Részfeladatok	2025	2026	2027	2028	Folyamatos
5. Prioritás: A TÁRSADALOM ÉS A VÍZ VISZONYÁNAK A JAVÍTÁSA				Felelős				
Oktatás, képzés, szemléltetformálás a lakosság körében	SZEMLÉLT 1. Szemléltetformálás	VÍZKÖZMŰ-6. CSV-7. CSV-8. ÁR-BELVÍZ-1. ÁR-BELVÍZ-3. ÁR-BELVÍZ-4. VÍZVISSZARTARTÁS-1. VÍZVISSZARTARTÁS-2. STRATÉGIA 1.	<ul style="list-style-type: none"> • Az okos csapadékvízkezelés elsajátítása • A magántulajdonban lévő árkok csatornák kezelésének támogatása oktatással • A lakosság tájékoztatása a vízi létesítmények engedélyeztetési módjáról • Éves klímavédelmi versenyek szervezése • A víz hatékony felhasználása a háztartásokban • A lakosság bevonása a település csapadékvíz elvezető rendszer karbantartásába • A csapadékvíz visszatartás ösztönzése az ingatlanokon belül 					
6. Prioritás: A VÍZGAZDÁLKODÁS STRATÉGIAI IRÁNYÍTÁSÁNAK A MEGÚJÍTÁSA								
Fejlesztési stratégiák segítségével a település fejlesztésének megtervezése	STRATÉGIA 1 A HÉSZ megújítása	SZEMLÉLET 1.	Az alkalmazkodóképességet erősítő kockázatelemzési, környezetértékelési módszertan alkalmazása és műszaki kritériumrendszerek módosítása a területfejlesztési, területrendezési, építésügyi és egyéb szakigazgatási dokumentumokban					

3.5.A település integrált vízgazdálkodásával összefüggő feladatok

3.5.1. A közös vízgyűjtő területen elhelyezkedő települések koordinációja

A település a stratégiában meghatározott céljainak elérésének érdekében több típusú, nem beruházási jellegű tevékenységet végez, illetve tervez megvalósítani a jövőben is:

- Szabályozási tevékenysége során meghatározza az egyes településrészek, területek területfelhasználásának módját. A településkép egységesítése, a zöldfelületek kialakítása és hasznosítása módjának meghatározása és rendszerbe való szervezésének érdekében az önkormányzat Helyi Építési Szabályzat, valamint a településszerkezeti terv aktualizálását hajtja végre.
- A magánbefektetőkkel való együttműködés, fejlesztési tevékenységük támogatása fontos feladata az önkormányzatnak. Ennek keretében a közvetlenül nyújtott támogatások (pl. adókedvezmények) mellett a helyi vállalkozásokkal való folyamatos kapcsolattartás, fejlesztési elképzeléseik figyelése, az önkormányzattal közösen megvalósított fejlesztések lehetőségének keresése történik meg.
- Az Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv tartalmát, a fejlesztési elemek kidolgozását az érintett partnerekkel egyeztetni. Folyamatos kapcsolatot tart a vízgyűjtőn található településekkel.

Az Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv egyeztetésének folyamatába az alábbi partneri csoportok kerülnek bevonásra:

- szomszédos települési önkormányzatok, illetve a Nógrád Vármegyei Önkormányzat,
- szakmai egyeztetésbe, véleményezésbe bevont partnerek (víziközmű szolgáltató, Vízügyi Igazgatóság, Vízügyi Hatóság, Nemzeti Park Igazgatóság, civil szervezetek),
- helyi lakosság.

3.5.2. Az ITVT megvalósításának nyomon követése, módosítása, felülvizsgálat

Ha a jogi szabályozás másként nem rendelkezik, akkor a települési önkormányzat az **Integrált Települési Vízgazdálkodási Tervet** a fejlesztési tervvel és a rendezési tervvel együttesen legalább négyévente áttekinti, ellenőrzi, és dönt arról, hogy

- a) azt továbbra is változatlan tartalommal alkalmazza,
- b) azt módosítja, vagy
- c) újat készít.

Az **Integrált Települési Vízgazdálkodási Terv módosítása** a fejlesztési és a rendezési terv módosításával a tervezési feladatnak megfelelő tartalommal és részletezettséggel együtt készül, és közös alátámasztó javaslatot tartalmaz.

A rendszeres felülvizsgálat időpontjától függetlenül, tervmódosítást igénylő új fejlesztési cél felmerülése esetén az **Integrált Települési Vízgazdálkodási Tervet** a fejlesztési tervet és a rendezési tervet együttesen kell módosítani.

Pásztó, 2024. október

AZ ITVT MELLÉKLETEI

Felhasznált irodalom

VGT2 2-13. alegység terv: www.vizeink.hu

VGT3 országos terv: www.vizeink.hu

Önkormányzati rendeletek

OVF térképi adatszolgáltatás

KDVVIZIG térképi adatszolgáltatás

Atlaszok: vizugy: <https://geoportal.vizugy.hu/atlasz>

Pásztó Településfejlesztési Konceptió-2018

Kombauterv Pásztó kistérség Vízrendezés Elvi Engedélyezési és Megvalósíthatósági Tanulmány 2005

Hivatkozott jogszabályok

Törvények:

1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról

1995. évi LIII. törvény a környezetvédelem általános szabályairól

2007. évi CXXIX. törvény a termőföld védelméről

2011. évi CCIX. törvény a víziközmű-szolgáltatásról

2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről

2013. évi CXXXIV. törvény egyes közszolgáltatások ellátásáról és az ezzel összefüggő törvénymódosításokról

Korm. rendeletek

223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról

220/2004. (VII. 21.) Korm. rend. a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól

219/2004. (VII. 21.) Korm. rend. a felszín alatti vizek védelméről

531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről

147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó szabályokról

90/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet a környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről

123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellétesítmények védelméről

366/2015. (XII. 2.) Korm. rendelet a vízvédelmi igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről, és egyes vízügyi tárgyú kormányrendeletek módosításáról

58/2013. (II. 27.) Korm. rendelet a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról

314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról

83/2014. (III. 14.) Korm. rendelet a nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók

esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról

455/2013. (XI. 29.) Korm. rendelet a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó közszolgáltatási tevékenység részletes szabályairól

378/2015. (XII. 8.) Korm. rendelet a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó nem rendszeres közszolgáltatásról

121/1996. (VII. 24.) Korm. rendelet a közfürdők létesítéséről és működéséről

120/1999.(VII. 6.) Korm. rendelet a vizek és a közcélú vízellátási-művek fenntartására vonatkozó feladatokról

71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól

27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről

239/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet a bányatavak hasznosításával kapcsolatos jogokról és kötelezettségekről

Miniszteri rendeletek:

41/2017. (XII. 29.) BM rendelet a vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges dokumentáció tartalmáról

30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról

28/2004. (XII. 25.) KvVM rend. a vízszennyező anyagok kibocsátására vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól

27/2005. (XII. 6.) KvVM rendelet a használt- és szennyvizek kibocsátásának önellenőrzésére vonatkozó részletes szabályokról

16/2016. (V. 12.) BM rendelet a közcélú ivóvízművek, valamint a közcélú szennyvízelvezető és -tisztító művek üzemeltetése során teljesítendő vízügyi és vízvédelmi szakmai követelményekről, vizsgálatok köréről, valamint adatszolgáltatás tartalmáról

12/1997. (VIII. 29.) KHVM rendelet a termelt és szolgáltatott vizek gázmentesítéséről

27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területen lévő települések besorolásáról

59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről

101/2007. (XII. 23.) KvVM rendelet a felszín alatti vízkészletekbe történő beavatkozás és a vízkútfúrás szakmai követelményeiről

6/2009. (IV. 14.) KvVM-EüM-FVM együttes rendelet a földtani közeg és felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről

23/1998. (XI. 6.) KHVM rendelet a vízügyi igazgatási szervezet vízgazdálkodási nyilvántartásáról

18/2007. (V. 10.) KvVM rendelet a felszín alatti víz és a földtani közeg környezetvédelmi nyilvántartási rendszer (FAVI) adatszolgáltatásáról

13/2015. (III. 31.) BM rendelet a vízügyi és a vízvédelmi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól

9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról

Önkormányzati rendeletek, határozatok

185/2018. (VI.28.) Képviselő-testületi határozat

Mellékletek

Az ITVT terv mellékletei

Települési vízkár-elhárítási terv

AZ ITVT térképi mellékletei

1. tervlap-sorozat – Áttekintő helyszínrajz – M 1:100 000

PÁSZTÓ 1. Áttekintő helyszínrajz

2. tervlap-sorozat – Település közigazgatási területét bemutató helyszínrajzok – M 1:10 000

PÁSZTÓ 2-A-1. A település közigazgatási területét bemutató helyszínrajz 1/1

PÁSZTÓ 2-A-2. A település közigazgatási területét bemutató helyszínrajz 1/2

PÁSZTÓ 2-B-1. A település közigazgatási területét bemutató helyszínrajz 1/1

PÁSZTÓ 2-B-2. A település közigazgatási területét bemutató helyszínrajz 1/2

3. tervlap-sorozat – A település víziközmű rendszereit bemutató helyszínrajzok – M 1:10 000

PÁSZTÓ 3-A. A település víziközmű rendszerét bemutató helyszínrajz (védőterületek)

PÁSZTÓ 3-A-1. A település víziközmű rendszerét bemutató helyszínrajz 1. (ivóvíz)

PÁSZTÓ 3-A-2. A település víziközmű rendszerét bemutató helyszínrajz 2. (ivóvíz)

PÁSZTÓ 3-B. A település víziközmű rendszerét bemutató helyszínrajz (szennyvíz)

PÁSZTÓ 3-C. A település víziközmű rendszerét bemutató helyszínrajz

(csapadékvíz csatorna)

4. tervlap-sorozat – helyszínrajz – M 1:10 000

PÁSZTÓ 4-A-1. A település felszíni és felszínalatti vizeit bemutató helyszínrajz

PÁSZTÓ 4-A-2. A település felszíni és felszínalatti vizeit bemutató helyszínrajz

PÁSZTÓ 4-B-1. A település felszíni és felszínalatti vizeit bemutató helyszínrajz

PÁSZTÓ 4-B-2. A település felszíni és felszínalatti vizeit bemutató helyszínrajz

5. tervlap - Vízfolyások

PÁSZTÓ 5. A település vízfolyásait bemutató helyszínrajz

AZ ITVT törzsszöveg mellékletei

1-1. melléklet. Területileg illetékes vízügyi igazgatási szerv (VIZIG) bemutatása (223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet)

2-1. melléklet. Az OTrT és NMTrT mellékleteinek Pásztó tekintetében releváns hivatkozásai

2-1.a. melléklet: Az OTrT mellékleteinek (kivéve 2. melléklet) Pásztó tekintetében releváns hivatkozásai

2-1.b. melléklet A NMTrT mellékleteinek Pásztó tekintetében releváns hivatkozásai

2-2. melléklet: A VGT-ben megfogalmazott intézkedések

2-2.a. melléklet. A VGT-ben megfogalmazott intézkedések– felszíni vizek

- 2-2.b. melléklet. A VGT-ben megfogalmazott intézkedések – felszínalatti vizek
- 2-2.c. melléklet. A VGT-ben megfogalmazott intézkedések leírása – felszínalatti vizek
- 3. melléklet - TERVEZÉSI ALAPELVEK

1-1. melléklet: Területileg illetékes vízügyi igazgatási szerv (VIZIG) bemutatása (223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet)

Az illetékes vízügyi igazgatási szerv a Közép-Duna-völgyi Vízügyi Igazgatóság
A 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet rendelkezik a területi vízügyi igazgatóság feladatairól, melyek összefoglalva az alábbiak:

- üzemelteti és fejleszti a vízrajzi észlelőhálózatot;
- ellátja
  - a vizek kártételei elleni védelemmel
  - a VIZIR kezelését
  - a távlati ivóvízbázisok vízkészletének felhasználható állapotban tartásával kapcsolatos feladatokat,
  - a vizeink állapotértékelésével kapcsolatos területi feladatokat,
  - a közműves vízellátással és szennyvízkezeléssel kapcsolatos feladatokat,
  - az egyes európai uniós források felhasználásával megvalósuló projektek tervezésével, a források felhasználásával kapcsolatos feladatokat,
  - a vízitársulatok szakmai felügyeletével kapcsolatos feladatokat;
- részt vesz a vízügyi tárgyú nemzetközi kapcsolatok fenntartásával összefüggő feladatok ellátásában;
- szervezi és irányítja a vízügyi igazgatás keretén belül megvalósuló közfoglalkoztatási programok végrehajtását;
- múzeumi, levéltári, oktatási tevékenységgel kapcsolatos feladatokat lát el;
- vagyongazdálkodási feladatokat lát el:
  - a távlati ivóvízbázisok mérő- és megfigyelő rendszere mellett a területi vízügyi igazgatóság fenntartja a kezelésébe tartozó felszín alatti területi vízminőségi monitoring hálózat vízilétesítményeit is,
  - a vagyonkezelésében lévő vízilétesítmények fenntartását, üzemeltetését és fejlesztését,
  - a vagyonkezelésében lévő állami tulajdonú vízfolyások, holtágak és természetes állóvizek szabályozását, mederfenntartását, partvédelmét,
  - a kitűzési terv szerint és a hajózási hatóság egyetértésével a hajózható folyószakaszokon, a természetes tavakon és csatornákon a hajóút kijelölését, kitűzését és fenntartását,
  - a védekezési célokat szolgáló gépek, felszerelések, hordozható szivattyúk, szállító járművek, hajópark üzemképességének biztosítását,
  - a vizek medrében található nádasok vízminőség-védelmi nádgazdálkodását,
  - az állami tulajdonban lévő vízilétesítményeken a mezőgazdasági vízszolgáltatást,
  - háttéranyagok készítését szakterületi stratégiák és tervek kialakításához és egyedi döntésekhez, helyzetelemzések, felmérések és statisztikai elemzések készítését,
  - a vízgyűjtő-gazdálkodással kapcsolatosan jogszabály által feladatkörébe utalt feladatokat;
- gondoskodik
  - az állami, az önkormányzati és a magántulajdonban lévő vízkárelhárítási vagy mezőgazdasági célú vízilétesítmények fenntartói, üzemeltetési, rekonstrukciós és fejlesztési összhangjának megteremtéséről,
  - az Ivóvízminőség-javító Program és a Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és -tisztítási Megvalósítási Program szakmai végrehajtásának felügyeletéről,

- a vízkészletekkel való gazdálkodásról;
- részt vesz
  - a vízellátást és szennyvízkezelést érintő szakmai pályázatok, projektek értékelésében,
  - az országos vízgazdálkodási stratégia és koncepció, valamint az egyéb ágazati stratégiák és koncepciók szakmai megalapozásában,
  - a vízhasználatok ellenőrzésében, és az ebben a feladatkörben hatáskörrel rendelkező hatóságnál intézkedést kezdeményezhet, továbbá
  - ügyfélként a vagyonkezelésébe tartozó, vagy az azokra hatást jelentő vízhasználatok, vízállésművek és vízimunkák vízjogi engedélyezési (elvi, létesítési, üzemeltetési, fennmaradási) eljárásában;
- közreműködik
  - a vízvédelmi politika terén és a 91/271/EGK tanácsi irányelv által meghatározott jelentés előkészítésében,
  - a Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és -tisztítási Megvalósítási Program kétévenkénti felülvizsgálatával összefüggő szakmai anyag elkészítésében,
  - a Települési Szennyvíz Információs Rendszer ügyfélszolgálatának szakmai feladatainak ellátásában,
  - a vízkészletjárulék befizetésével, vagy annak elmulasztásával összefüggésben indult hatósági eljárásban,
  - a szomszédos országokkal létesített vízgazdálkodási egyezmények végrehajtásában,
  - többoldalú nemzetközi együttműködések vízgazdálkodási feladatainak végrehajtásában.
- A területi vízügyi igazgatóság véleményezi a kiemelt térségre és a megyére készülő területfejlesztési koncepciót és programot, valamint területrendezési tervet, továbbá a településrendezési eszközöket.
- A területi vízügyi igazgatóság együttműködik a helyi önkormányzatokkal és a vízitársulatokkal a vízgazdálkodási feladatok megoldásában.
- A területi vízügyi igazgatóság feladata a vízitúrázás és a kerékpáros turisztikai igénybevétel alapfeltételeinek biztosítása, mint közjóléti feladatellátás körében.

2-1. melléklet. Az OTrT és NMTrT mellékleteinek Pásztó tekintetében releváns hivatkozásai

2-1.a melléklet: Az OTrT mellékleteinek (kivéve 2. melléklet) Pásztó tekintetében releváns hivatkozásai

Melléklet száma, címe	Fejezet, alfejezet száma, címe	Sorszám, megnevezés, (vízfolyás neve)	Érintett település	Leírás
3/1. melléklet: ökológiai hálózat magterületének övezete, az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete és az ökológiai hálózat pufferterületének övezete			Pásztó	1. ökológiai hálózat magterületének övezete: nagyrészt a település erdővel borított részei tartoznak bele, elsősorban a közigazgatási terület keleti és nyugati részén, összesen több, mint 3200 hektáron; 2. Ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete: kb. 230 ha területen, foltokban található, általában vízfolyások mentén és dombhajlatokban, illetve a vízbázis területén; 3. ökológiai hálózat pufferterületének övezete: az övezet részei az ökológiai hálózat magterületének övezetéhez kapcsolódnak és elsősorban nyugaton helyezkednek el, továbbá település középső és déli részén, valamint Mátrakeresztes településrészen, összesen kb. 800 ha területen.
3/2. melléklet: kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete			Pásztó	Az övezetbe tartozó területek foltokban több helyen találhatóak, elsősorban délen a Zagyva mentén, továbbá, ugyancsak délen a 21. sz. főúttól nyugatra, mindösszesen 400 ha nagyságban.
3/3. melléklet: Erdők övezete			Pásztó	Elsősorban a település nyugati, délkeleti és keleti részén a Kelet-Cserhát és a Mátra vonulatai, egyéb helyeken foltokban elszórtan, mindösszesen kb. 3100 ha területen.
4/1. melléklet: Az országos közúthálózat távlati gyorsforgalmi és főúti elemei, valamint	3.1 Távlati főutak,	20. 21.sz. főút	Salgótarján – Somoskőújfalu – (Szlovákia)	

a fővárosi térszerkezetet meghatározó főutak	meglévő szakaszok			
4/3. Országos törzshálózati vasúti pályák	2. Meglévő országos törzshálózati vasúti pályák	39. 81. számú	Hatvan - Somoskőújfalú - (Szlovákia)	
4/5. Országos kerékpárút-törzshálózat elemei	31. Zagyvamenti kerékpárútvonal		2.C kerékpárút Salgótarján és Nagybárcskány közötti szakasza) – Szurdokpüspöki – Zagyvaszántó – Petőfibánya – (10.A kerékpárút Petőfibánya és Jászfényszaru közötti szakasza) – Jászberény – Szolnok	
4/9. melléklet: Nemzetközi és hazai szénhidrogén-szállító vezetékek	1. Meglévő földgázszállító vezetékek	96. 217. számú	Bátonyterenye [Kisterenye] – Sámsonháza – Pásztó – Heréd – Hatvan – Zsámbok	
		97. 217-01 számú	Pásztó	

2-1b. melléklet A NMTTrT mellékleteinek Pásztó tekintetében releváns hivatkozásai

Melléklet száma, címe	Fejezet, alfejezet száma, címe	Megnevezés	Érintett település	Leírás
1.2 melléklet: A közúthálózat Nógrád megyét érintő elemei	Térségi szerepű összekötő utak, meglévő szakaszok			
		13. 2122 j.	Pásztó	Szécsény – Pásztó összekötő út
		18. 2127 j.	Pásztó	Csécse – Pásztó összekötő út
		41. 2407 j.	Pásztó	Pásztó – Szurdokpüspöki összekötő út
		42. 2408 j.	Pásztó	Pásztó – (Mátraszentimre [Galyatető] – Mátraháza) összekötő út
	Mellékutak, meglévő szakaszok	69. 24105 j.	Pásztó	Tar - Pásztó összekötő út
		76. 24302 j.	Pásztó	állomáshoz vezető út
		77. 24303 j.	Pásztó	Pásztó - Mátraszőlős bekötő út
1.6 melléklet: országos és térségi kerékpárút-hálózatok Nógrád megyében	Térségi kerékpárútvonalak, tervezett szakaszok	5.	Alsótold – Kozárd – Pásztó	Alsótoldról indul és a 2122 j. összekötő út mentén halad a 21. sz. főútig, majd a 2408 j. út mentén halad Pásztó Kossuth utcáig és ott csatlakozik a Zagyvamenti kerékpárútvonalra
		25.	Pásztó – Pásztó [Hasznos] – Pásztó [Mátrakeresztes] – (Mátraszentimre)	Pásztó "Hasznos" településrészeiről fog - a Zagyvamenti kerékpárútvonalról leágazva - a 2408 j. összekötő út mentén haladni Mátraszentimrére
1.9 melléklet: villamosenergia-átviteli és elosztó hálózat Nógrád megyét érintő távvezetékei	Átvitelt befolyásoló 132 kV-os elosztó hálózati távvezeték elemei, meglévő elemek	6.	(Lőrinci) – Jobbágyi – Bányaterenye [Nagybátony]	
1.10 melléklet: szénhidrogén szállító vezeték Nógrád megyét érintő elemei	Földgázelosztó vezeték, meglévők	53. 55. 74.	Pásztó - Bér Pásztó - Szurdokpüspöki (Zagyvaszántó) –	ellátó vezeték

Melléklet száma, címe	Fejezet, alfejezet száma, címe	Megnevezés	Érintett település	Leírás
			Jobbágyi – Pásztó – Bátorterenyé – Mátraterenyé – (Pétervására)	
3.1 melléklet: Ökológiai hálózatok övezetei				u.a. mint az OTrT 3.1 melléklete
3.2 melléklet: Kiváló és jó termőhelyi adottságú szántók övezete				1. kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete: u.a. mint az OTrT 3.2 mellékletén; 2. jó termőhelyi adottságú szántók övezete: nagyrészt a kiváló termőhelyi adottságú szántókhoz kapcsolódva elsősorban délnyugaton és délen továbbá, több helyen foltokban elszórva, összesen kb. 360 ha területen.
3.3 melléklet: Erdők és erdőtelepítésre javasolt terület övezete				1. erdők övezete: u.a. mint az OTrT 3.3 mellékletén; 2. erdőtelepítésre javasolt terület övezete: egészen apró területen (3,5 ha) nyugaton.
3.4 melléklet: Tájképvédelmi terület övezete				A település nagyobb része érintett, főként nyugaton, keleten és délkeleten az erdők, rétek, legelők területe tartozik bele, összesen kb. 4900 hektárral.
3.6 melléklet: Vízminőség- védelmi terület övezete				A település és központi belterületének nyugati része, továbbá a belterület déli és délkeleti része, továbbá a külterületnek a muzslai üdülőktől délre eső része, valamint a Hasznosi víztározótól keletre eső része, együttvéve a település területének kb. háromnegyede.
3.9 melléklet: Ásványi nyersanyagvagyó n övezete				A település teljes területe érintett.
3.10 melléklet: Földtani veszélyforrás terület övezete				A település teljes területe érintett.

Melléklet száma, címe	Fejezet, alfejezet száma, címe	Megnevezés	Érintett település	Leírás
3.11 melléklet: Kiemelt jelentőségű gazdasági övezet				A település teljes területe érintett.
3.14 melléklet: Zártkerti övezettel érintett település				A település teljes területe érintett.

2-2. melléklet: A VGT-ben megfogalmazott intézkedések

2-2a. melléklet. A VGT-ben megfogalmazott intézkedések– felszíni vizek

Zagyva-patak alsó

VGT3 intézkedés kódja	Intézkedések rövid leírása, megnevezése
1.1	Új szennyvíztisztító telep létesítése, meglévő szennyvíztisztító telepek korszerűsítése 2000 LE feletti agglomerációkban a szennyvíz irányelvnek való megfeleléssel
1.5	Csapadékvíz szennyvízcsatornára történő rákötéseinek csökkentése, egyéb külső vizek kizárása, különösen a felszíni, vagy felszín alatti víz szempontjából fokozottan érzékeny, valamint védett területeken
1.6	Szennyvíziszap kezelés és hasznosításra előkészítés fejlesztése
2.1	Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése a helyes gazdálkodási gyakorlatok alkalmazásának ösztönzésével (nitrátérzékeny területek)
2.7	Mezőgazdasági területről származó belvizek szűrése a befogadóba történő bevezetés előtt
9.	A költségmegtérülés elvének alkalmazása a megfizethetőség figyelembevételével a lakossági vízszolgáltatás területén
10.	A költségmegtérülés elvének alkalmazása a megfizethetőség figyelembevételével az ipari vízszolgáltatás területén
12.	Mezőgazdasági tanácsadás vízvédelmi szemponttal kiegészített rendszere
14.2	Monitoring-rendszerek és információs rendszerek fejlesztése és működtetése
15.2	A települési szennyvíztisztító telepen keresztül befogadóba vezetett lakossági eredetű elsőbbségi anyagok kibocsátásának szabályozása
17.1	Szennyezőanyag és hordalék-lemosódás csökkentése növénytermesztési technológiák alkalmazásával
17.2	Talajerózió elleni védekezés növényzet telepítésével
17.3	Talajerózió elleni műszaki létesítmények, terepalakulatok kialakítása (vízmosások megkötése, hordalékfogó gátak stb.)

Kövecses-patak felső

VGT3 intézkedés kódja	Intézkedések rövid leírása, megnevezése
2.1	Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése a helyes gazdálkodási gyakorlatok alkalmazásának ösztönzésével (nitrátérzékeny területek)
2.4	Művelési ág váltás (szántó-gyep, szántó-erdő, szántó-vizes élőhely konverzió), valamint a meglévő gyep, erdő, vizes élőhelyek területének fenntartása
7.1.	A belvízelvezető rendszer kialakításának és üzemeltetésének módosítása, beleértve zöld energia alkalmazását
12.	Mezőgazdasági tanácsadás vízvédelmi szemponttal kiegészített rendszere
14.2	Monitoring-rendszerek és információs rendszerek fejlesztése és működtetése
15.2	A települési szennyvíztisztító telepen keresztül befogadóba vezetett lakossági eredetű elsőbbségi anyagok kibocsátásának szabályozása
23.2	Területi vízvisszatartás mezőgazdasági területeken a beszivárgás növelése és a lefolyás csökkentése érdekében

Kövecses-patak alsó

VGT3 intézkedés kódja	Intézkedések rövid leírása, megnevezése
2.1	Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése a helyes gazdálkodási gyakorlatok alkalmazásának ösztönzésével (nitrátérzékeny területek)
12.	Mezőgazdasági tanácsadás vízvédelmi szemponttal kiegészített rendszere
14.2	Monitoring-rendszerek és információs rendszerek fejlesztése és működtetése
15.1	Elsőbbségi anyagok kibocsátásának szabályozása az iparáganként meghatározható legjobb elérhető technika (BAT) alapján. A hazai üzemekre megállapított "BAT-ok" aktualizálása.
15.2	A települési szennyvíztisztító telepen keresztül befogadóba vezetett lakossági eredetű elsőbbségi anyagok kibocsátásának szabályozása

2-2.b. melléklet. A VGT-ben megfogalmazott intézkedések – felszínalatti vizek

VGT3 intézkedés kódja	Északi-középhegység peremvidék (p.2.9.1)	Cserhát, Karancs, Medves – Zagyva vízgyűjtő (h.2.1)	Észak-középhegység peremvidék (sp.2.9.1) sekély	Cserhát, Karancs, Medves – Zagyva vízgyűjtő (sh.2.1)	Észak-Alföld porózus és hasadékos termál (pt. 2.2)
1.1				x	
1.2				x	
1.3				x	
1.5				x	
2.				x	
3.				x	
6.9	x		x		
6.11	x		x		
6.13	x		x		
7.1	x		x	x	
7.3	x		x	x	
7.5	x		x	x	
7.6	x		x	x	
7.7	x		x	x	
8.1	x		x		
8.2	x		x		
8.3	x		x		
8.4	x		x		
9.	x		x	x	
10.	x		x	x	
11.	x		x	x	
12.	x		x	x	
13				x	x
14.	x		x	x	
17.1	x			x	
17.2	x			x	
17.4	x			x	
17.5	x			x	
17.6	x			x	
17.7	x			x	
19.1	x			x	
20.3	x			x	
21.1	x			x	
21.12	x			x	
23.	x		x		x
24.	x		x	x	x
27.	x		x	x	x
28.				x	
29				x	
31.2	x			x	

2-2.c. melléklet. A VGT-ben megfogalmazott intézkedések leírása – felszínalatti vizek

VGT3 intézkedés kódja	Intézkedések rövid leírása, megnevezése
1.1	Új szennyvíztisztító telep létesítése, meglévő szennyvíztisztító telepek korszerűsítése 2000 LE feletti agglomerációkban a szennyvíz irányelvnek való megfeleléssel
1.2	Szennyvizek kezelése azonos céllal, mint 1.1, 2000 LE alatti településeken
1.3	Szennyvíztisztítás kiegészítő intézkedései környezeti szempontból összességében kedvezőbb megoldások megvalósítása a befogadó felszín alatti vagy felszíni víztest jó állapotának veszélyeztetése nélkül
1.5	Csapadékvíz szennyvízcsatornára történő rákötéseinek csökkentése, egyéb külső vizek kizárása, különösen a felszíni, vagy felszín alatti víz szempontjából fokozottan érzékeny, valamint védett területeken
2.	Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése
3.	Mezőgazdasági eredetű peszticidszennyezés csökkentése
4.	Bekövetkezett szennyezések csökkentése, felszámolása, beleértve a felhagyott szennyezett területek kármentesítését
6.9	A felszíni és felszín alatti víz természetes kapcsolatának rehabilitációja
6.11	A természetesnél mélyebb meder, illetve az ebből adódó kis- és középvízszint, valamint talajvízszint-süllyedés hatásának csökkentése
6.13	Mesterséges csatornák kialakítása és átalakítása, amelyek közvetve segítik valamilyen VGT cél elérését (árapasztó csatorna, vízpótló csatorna, megkerülő csatorna)
7.1	A belvízelvezető rendszer kialakításának és üzemeltetésének módosítása, beleértve zöld energia alkalmazását
7.3	Völgyzárógátas tározók üzemeltetése, fejlesztése és szabályozása
7.5	A vízmegosztás módosítása az ökológiai vízigény biztosítása érdekében
7.6	Ökológiai szempontok érvényesítése a fenntartható vízhasználatok megvalósításában
7.7	Termálvizek hasznosítása, a használt termálvizek visszasajtolásának szabályozása, ösztönzése és korszerűsítése
8.1	Víztakarékos és zöld energia megoldások alkalmazása a növénytermesztésben (növénykultúra, öntözési technológia, energiahatékonyság)
8.2	Alternatív vízhasználatok ösztönzése a mezőgazdaságban
8.3	Víziközmű-rekonstrukció, a technológiai és hálózati veszteségek csökkentése, beleértve zöld energia megoldások alkalmazását
8.4	Víz hatékony felhasználása a háztartásokban
9.	A költségmegtérülés elvének alkalmazása a megfizethetőség figyelembevételével a lakossági vízszolgáltatás területén
10.	A költségmegtérülés elvének alkalmazása a megfizethetőség figyelembevételével az ipari vízszolgáltatás területén

11.	A költségmegtérülés elvének alkalmazása a megfizethetőség figyelembevételével a mezőgazdasági vízszolgáltatás területén
12.	Mezőgazdasági tanácsadás vízvédelmi szemponttal kiegészített rendszere
14.	Kutatás, tudásbázis-fejlesztés a bizonytalanság csökkentése érdekében
17.1	Szennyezőanyag és hordalék-lemosódás csökkentése növénytermesztési technológiák alkalmazásával
17.2	Talajerózió elleni védekezés növényzet telepítésével
17.4	Vízfolyások és tavak melletti vízvédelmi sávok, pufferzónák kialakítása
17.5	Szélerózió elleni védekezés a légköri kiülepedésből eredő terhelés csökkentése érdekében
17.6	A legeltetés és a takarmánygazdálkodás jó gyakorlata
17.7	Az erózió és a lefolyás csökkentése erdőterületeken a jó erdőgazdálkodási gyakorlat részeként
19.1	Tavak létesítése és működtetése az ökológiai szempontokra is figyelemmel
20.3	Halastavak létesítésének és működésének szabályozása
21.1	Települési hulladéklerakók megfelelő kialakítása, működtetése és ellenőrzése
21.12	Elválasztott rendszerrel összegyűjtött csapadékvíz kezelése a befogadóba történő bevezetés előtt
23.	A természetes vízviszatartást elősegítő intézkedések
24.	Éghajlatváltozáshoz történő alkalmazkodás
27.	Beszivárogtatás, visszasajtolás korszerűsítése, szabályozása
28.	Károsodott védett vízi, vizes és szárazföldi élőhelyek védelme a vízjárást befolyásoló hatásokkal szemben az egyéb intézkedéseken felül
29.	Károsodott védett vízi, vizes és szárazföldi élőhelyek védelme vízminőségi hatásokkal szemben az egyéb intézkedéseken felül
31.2	Balesetek megelőzésére és kezelésére vonatkozó tervek és a végrehajtásra való felkészülés

3. MELLÉKLET - TERVEZÉSI ALAPELVEK

A tervezés során alapelvnek tekintjük, hogy a klímában bekövetkező változások hatására a csapadékvízzel, mint vízkinccsel gazdálkodni kell, nem csupán kártétel nélkül elvezetni a befogadóba. A vizek kártételei elleni védekezésben a magyarországi stratégiai alpművek és a csapadékvízzel kapcsolatos szakmai paradigmaváltás alapján a tervezés területén alapos vizsgálatokra van szükség.

Magyarországon jelenleg az ivóvíz célra felhasználható vízáadó rétegek fenntartható hasznosítása a cél, ezért a más lehetséges vízforrások (pl. csapadékvíz, tisztított szennyvíz) felhasználására, a vízkinccs fenntartható hasznosítására mindenképpen szükség van (VGT-3, 451. oldal).

A csapadékvíz elvezetés hatékonysága jellemzően korlátozott a jogszabályi környezet korlátjai és múltbéli tervezési gyakorlat következtében. A települési csapadékvíz gazdálkodás csak a csapadékvíz elvezetésére koncentrált, azonban a folyamatos települési burkolt felület növekedése miatt csak kapacitásbővítéssel lehet elérni a csapadékvíz események által okozott károk minimalizálását.

VGT-2 8.6. melléklet 2. oldal:

„A csekély hatékonyság több okra vezethető vissza:

- A megoldásokat többnyire csak egy irányban keresik. Például csak a csapadékvíz elvezető rendszer kapacitásának növelésével akarják az elöntéseket megelőzni, illetve előfordulási gyakoriságukat csökkenteni.
- A csapadékcsatornázásban kizárólag hidraulikai megoldásokat, mérnöki műtárgyak kiépítését alkalmazzák, melyekkel az elöntések teljes mértékű szabályozását célozzák meg, ami azonban az esetek döntő többségében irreális célkitűzés.
- A lehetséges környezeti, területhasználati szempontokat, a lakosság felvilágosításával együttes gazdasági és rendeleti lehetőségeket figyelmen kívül hagyják.”

A hagyományos tervezési gyakorlat hátránya:

- A fenti „konzervatív” csapadékvíz elvezetési megoldások figyelmen kívül hagyják a csapadékvíz gazdálkodás jelenlegi alapelveit.
- Nagy beruházási költségek mellett ritkán van szükség a kiépített kapacitásra (lásd csapadékvíz gyakoriság).
- A klímaváltozás új kihívás elé állítja a szakembereket, nemcsak a vízkészlet tudatos felhasználásával kapcsolatban, hanem települések élhetővé tételének igénye miatt is.

Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia 2020-2050 (93. oldal)

„A csapadék biztonságos összegyűjtése, visszatartása és hasznosításának ösztönzése pedig a települési csapadékvíz-gazdálkodás rendszerek klímabiztos ki- vagy átalakítását igényli.”

Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (132. oldal)

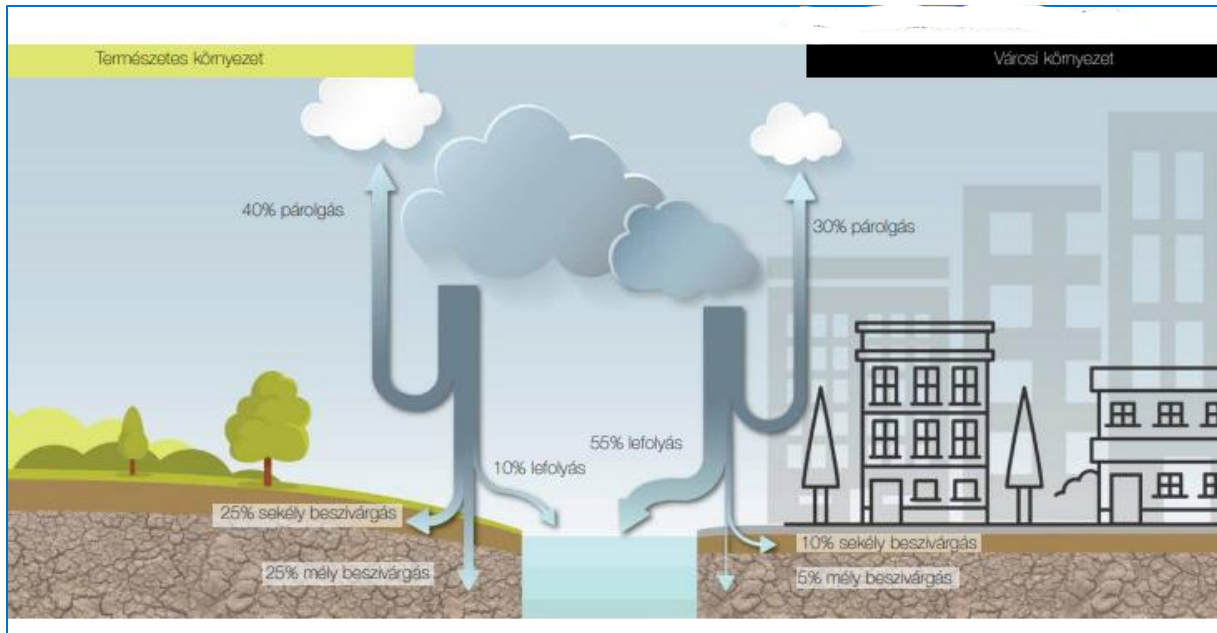
„Súlyponti feladatai között jelennek meg a vízvisszatartás és vízsztosztás a vizeink jobb hasznosítása érdekében; a kockázatmegelőző vízkárelhárítás; a vizek állapotának fokozatos javítása, a jó állapot elérésére; a minőségi víziközmű-szolgáltatás és csapadékvíz-gazdálkodás megvalósítása elviselhető fogyasztói teherrel; a társadalom és a víz viszonyának a javítása; a vízgazdálkodás gazdasági szabályozó rendszerének újjászervezése, végül a tervezés és irányítás megújítása. E feladatok közvetlenül vagy közvetve mind érintik az alkalmazkodás kérdéskörét.”

Víz körforgás helyreállítására tett lépések:

VÍZÉRZÉKENY TERVEZÉS A VÁROSI SZABADTEREKEN (ZÖLDINFRASTRUKTÚRA FÜZETEK 3 -9. oldal)

Természetes környezetben a lehulló csapadékvíz – lejtési viszonyoktól függően - elsikkad. Az épített környezet hatására megváltoznak a település lefolyási viszonyai, víz körforgása. Az épített csapadékvíz elvezető rendszerek megváltoztatják a csapadékvíz lefolyás irányát, sebességét, megváltoztatják a terület talajvízállását, annak áramlási irányát.

A fentiek alapján szeretnénk javasolni a csapadékvíz települési felhasználása irányába történő elmozdulást.

1. ábra. Természetes városi vízkörforgás

Az éghajlatváltozás által okozott egyre gyakoribb időjárási szélsőségek rávilágítanak, hogy az elmúlt két évszázad csapadékvíz-gazdálkodási stratégiája, a “természet uralása” egyre nagyobb költségeket emészt fel és egyre nagyobb műtárgyakat igényel. Ehelyett a természetes folyamatok modellezése, az alkalmazkodás és a megelőzés a járható út a városok védelméhez és ellátásához.

VÍZÉRZÉKENY TERVEZÉS A VÁROSI SZABADTEREKEN (ZÖLDINFRASTRUKTÚRA FÜZETEK 3 17. oldal)

Műszaki jelentőség

A csapadékvíz helyben tartásának hatására csökken a csatornába jutó vízmennyiség és ezzel a rendszer túlterheltsége. Olyan területek problémáira is megoldást jelenthet, melyek jelenleg egyáltalán nem rendelkeznek csapadékvíz-csatornázással. A lefolyás lassítása és a zöldfelületek tisztító hatása a befogadó patakok vízminőségére is pozitív hatással van és csökkenti a villámárvizek valószínűségét.

Társadalmi jelentőség

A kék-zöld infrastruktúra együttes tervezésével a víz ismét a városi élet részévé válhat. A víz látványának, érintésének stresszcsoökkentő hatását számos kutatás kimutatta. A folyópartokon vezetett zöldutak, futó - és kerékpárutak a városi rekreáció és egyben az alternatív közlekedés fontos útvonalai lehetnek. A zöldfelületek hűtő hatása csökkenti a kánikulák alatt fellépő egészségügyi kockázatot.

Ökológiai jelentőség

A zöld infrastruktúrába ágyazott vízgazdálkodási elemek fontos élőhelyekké válhatnak. A revitalizált patakok ökológiai folyosóként szolgálnak a fajok számára. Az esőkertek, zöldtetők

virágos fajai védelmet és mézlegelőt nyújthatnak a rovarok számára, melyek száma az elmúlt évtizedekben drasztikusan lecsökkent a permetezőszerek hatására Európában.

A csapadékvíz elvezető rendszer szerepe mára megváltozott.

A csapadékvíz elvezetése mellett figyelmet kell fordítani a tisztításra. A szikkasztással érintett területek felhasználásával a csapadékvíz elfolyó hányada nem terheli az elvezető rendszert, a víz körforgásának helyreállításának irányába tett lépés. A tározók beépítésével a vizek lefolyási viszonyait lehetőség van megváltoztatni, egyben szikkasztásra és a csapadékvíz felhasználására is alkalmas. A klímaváltozás hatására egyre gyakoribb a meleg napok száma. A mikroklímát a párolgás, párologtatás kedvezően befolyásolja (kék-zöld infrastruktúra), mellyel a település élhetőségét lehet pozitívan befolyásolni.